

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης

Πανεπιστήμιο : ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Τμήμα: ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

Περίοδος Αξιολόγησης: 2003-2007

Τόπος: ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Ημερομηνία: Οκτώβριος 2008

ΕΓΝΑΤΙΑΣ 156, 540 06 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
Τηλ. 2310 891211
Ηλ. Ταχ.: ecosecr@uom.gr

156 EGNATIA STR. 540 06 THESSALONIKI GREECE
Tel. 30 2310 891211
e-mail : ecosecr@uom.gr

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΕΝΟΤΗΤΑ 1	3
1.1 Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	3
ΕΝΟΤΗΤΑ 2	4
2.1 ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΜΗΜΑΤΟΣ	4
ΕΝΟΤΗΤΑ 3	6
3.1 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ	6
3.2 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ	10
3.3. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ	24
ΕΝΟΤΗΤΑ 4	34
4.1 ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΕΡΓΟ: ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ	34
4.2. ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΕΡΓΟ -- ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ	42
ΕΝΟΤΗΤΑ 5	48
5.1 ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΈΡΓΟ	48
ΕΝΟΤΗΤΑ 6	59
6.1 ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥΣ, ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΥΣ (ΚΠΠ) ΦΟΡΕΙΣ	59
ΕΝΟΤΗΤΑ 7	59
7.1 ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	59
ΕΝΟΤΗΤΑ 8	62
8.1 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	62
8.2 ΥΠΟΔΟΜΗ ΚΑΙ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ	63
ΕΝΟΤΗΤΑ 9	66
9.1 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	66
ΕΝΟΤΗΤΑ 10	68
10.1 ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ	68
10.2. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΔΡΑΣΗ ΑΠΟ ΤΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ	69
10.3 ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΔΡΑΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΕΙΑ	70
11. Πίνακες	71
12. Παραρτήματα	96

ΕΝΟΤΗΤΑ 1

1.1 Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Η σύνθεση της ΟΜΕΑ, μετά από απόφαση της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος (της 26-9-2007), αποτελείτο από τους κ. Ιωάννη Μουρμούρα, Καθηγητή ως Πρόεδρο, κ. Χρήστο Κωνσταντάτο, Αναπληρωτή Καθηγητή ως Μέλος, κ. Στυλιανό Φουντά, Καθηγητής ως Μέλος και τον κ. Νίκο Νικολόπουλο, ως εκπρόσωπο των φοιτητών. Η ΟΜΕΑ συναντήθηκε τουλάχιστον δέκα φορές και συζήτησε τα επί μέρους στοιχεία της Έκθεσης, τον τρόπο προσέγγισης κ.λ.π, με στόχο πάντα την άρτια και έγκαιρη υποβολή της Έκθεσης. Ο Πρόεδρος της Επιτροπής συμμετείχε επίσης στις συνεδριάσεις που συγκάλεσε ο κ. Αντιπρύτανης για το ίδιο θέμα στην Πρυτανεία. Επίσης πραγματοποιήθηκαν δυο άτυπες συνεδριάσεις στις οποίες προσκλήθηκαν όλα τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος. Για τη συγγραφή της Έκθεσης, η Επιτροπή χρησιμοποίησε τα απογραφικά δελτία μελών ΔΕΠ, τα απογραφικά δελτία εξαμηνιαίου μαθήματος, καθώς επίσης και τις απαντήσεις στα ερωτηματολόγια αξιολόγησης των φοιτητών. Αρωγός στην προσπάθεια συγγραφής της Έκθεσης ήταν η προηγούμενη εμπειρία των μελών της Επιτροπής και πιο συγκεκριμένα η εμπειρία του κ. Μουρμούρα από το Βρετανικό σύστημα αξιολόγησης, του κ. Κωνσταντάτου από το Καναδικό και του κ. Φουντά από το αντίστοιχο Ιρλανδικό. Σημαντική άντληση πληροφοριών, γενικότερα για τα συστήματα αξιολόγησης σε παγκόσμιο επίπεδο, έγινε και από τη σχετική βιβλιογραφία (ενδεικτικά αναφέρεται η εργασία των N. Von Tunzelmann και E. Kraemer Mbula “*Changes in Research Assessment Practices in other Countries since 1999*”, 2003).

Είναι γνωστό ότι η εφαρμογή κάθε τι καινούργιου, και ιδιαίτερα στον χώρο του Ελληνικού Πανεπιστημίου, αντιμετωπίζει κάποιες δυσκολίες. Αυτό συνέβη και στη διαδικασία εσωτερικής αξιολόγησης του Τμήματος. Με καλή προσπάθεια και θέληση αυτές όμως ξεπεράστηκαν. Θα βοηθούσε αναμφίβολα, αν η ΜΟ.ΔΙ.Π. του Πανεπιστημίου είχε καθορίσει ένα συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα τόσο για την υποβολή των απογραφικών δελτίων όσο και για τη συγγραφή της Έκθεσης Αξιολόγησης.

ΕΝΟΤΗΤΑ 2

2.1 ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Το Τμήμα Οικονομικών Επιστημών είναι ένα από τα δύο ιδρυτικά Τμήματα του Πανεπιστημίου Μακεδονίας. Το Πανεπιστήμιο Μακεδονίας Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών, είναι το "νεότερο" Πανεπιστήμιο της πόλης της Θεσσαλονίκης, ειδικευμένο στις οικονομικές και κοινωνικές επιστήμες. Ιδρύθηκε από την Ελληνική Πολιτεία με το Προεδρικό Διάταγμα 147/10-4-1990 και είναι η μετεξέλιξη της γνωστής Ανωτάτης Βιομηχανικής Σχολής Θεσσαλονίκης, η οποία ιδρυμένη από το 1948, λειτούργησε για πρώτη φορά το ακαδημαϊκό έτος 1957-58.

Η λειτουργία του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών ξεκίνησε το 1971, όταν η τότε Ανώτατη Βιομηχανική Σχολή Θεσσαλονίκης άρχισε να απονέμει πτυχία με ειδίκευση στην Οικονομική Επιστήμη. Το 1985, με το Προεδρικό Διάταγμα 436 έγινε επίσημη κατάτμηση της Ανωτάτης Βιομηχανικής Σχολής Θεσσαλονίκης σε δύο Τμήματα (Οικονομικών Επιστημών και Διοίκησης Επιχειρήσεων). Έτσι δημιουργήθηκε το Τμήμα Οικονομικών Επιστημών, το οποίο χορηγεί ενιαίο πτυχίο στην Οικονομική Επιστήμη. Το Τμήμα έχει σήμερα (στοιχεία Σεπτεμβρίου 2007) 1.180 εγγεγραμμένους φοιτητές στα οκτώ εξάμηνα της κανονικής διάρκειας των σπουδών (δεν περιλαμβάνονται οι επί πτυχίω φοιτητές). Ας σημειωθεί πως την τελευταία ακαδημαϊκή χρονιά (2006-07), 255 φοιτητές πήραν πτυχίο, ενώ ο σχετικός μέσος όρος είναι γύρω στους 240 φοιτητές το έτος. Ο φετινός αριθμός εισακτέων θα ανέλθει, κατ' εκτίμηση, στους 300 φοιτητές, από τους οποίους 230 μέσω Πανελληνίων Εξετάσεων και οι υπόλοιποι μέσω διαφόρων ειδικών ρυθμίσεων, όπως λόγοι υγείας, μετεγγραφές, ομογενείς, αλλοδαποί, Κύπριοι, υπότροφοι, από κατατακτήριες εξετάσεις κ.λ.π.

Στο Τμήμα υπηρετούν σήμερα 25 μέλη ΔΕΠ, 3 μέλη διδακτικού προσωπικού με το καθεστώς του Π.Δ.407/80, 3 μέλη ΕΕΔΠ, 2 μέλη ΕΤΕΠ, τα οποία επικουρούν στη διδασκαλία και τη γραμματειακή υποστήριξη των μελών ΔΕΠ του Τμήματος. Τέλος, στη Γραμματεία του Τμήματος εργάζονται 4 διοικητικοί υπάλληλοι. Επίσης έχουν προκηρυχθεί τρεις θέσεις μελών ΔΕΠ στα γνωστικά αντικείμενα: Θεωρία Διεθνούς Εμπορίου, Δημόσια Οικονομική και Μακροοικονομική Θεωρία.

Σκοπός του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών είναι η συμβολή στην προαγωγή των Οικονομικών Επιστημών και η κατάρτιση οικονομολόγων υψηλού επιπέδου. Βασικό

στόχο του Τμήματος αποτελεί η ανάπτυξη της κριτικής σκέψης των φοιτητών του, καθώς και η προετοιμασία τους για σωστή ανάλυση σύνθετων κοινωνικοοικονομικών δεδομένων και δυνατότητα ανάπτυξης και εφαρμογής των κατάλληλων μέτρων οικονομικής πολιτικής.

Για τον σκοπό αυτό, το Τμήμα Οικονομικών Επιστημών στοχεύει στη διαμόρφωση ενός πλαισίου σπουδών, το οποίο ως στόχο έχει αφενός να εναρμονίζεται με τις σύγχρονες κατευθύνσεις της Οικονομικής Επιστήμης και αφετέρου να ικανοποιεί τις ανάγκες της αγοράς και ευρύτερα της ελληνικής κοινωνίας. Το γεγονός αυτό απαιτεί την ύπαρξη Προγράμματος Σπουδών, Διδακτικού Προσωπικού, Γραμματειακής υποστήριξης και Υποδομών, κατάλληλων για ποιοτική εκπαίδευση και έρευνα σε συνεχή αρμονία με τα διεθνή δεδομένα.

Τα όργανα διοίκησης του Τμήματος είναι η Γενική Συνέλευση, η οποία αποτελείται από τα μέλη του Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (ΔΕΠ), τους εκπροσώπους των φοιτητών και των μελών του ΕΕΔΙΠ και ΕΤΕΠ και τον Πρόεδρο του Τμήματος.

Η Γενική Συνέλευση είναι το ανώτερο όργανο διοίκησης του Τμήματος και αποφασίζει για όλα τα ζητήματα που το αφορούν στα πλαίσια των αποφάσεων της Συγκλήτου και της ισχύουσας Νομοθεσίας. Ο Πρόεδρος του Τμήματος συγκαλεί τη Γενική Συνέλευση, προεδρεύει των εργασιών της, μεριμνά για την εκτέλεση των αποφάσεών της και προϊστάται των Υπηρεσιών του Τμήματος. Σημαντικό ρόλο στη διοίκηση και την ομαλή λειτουργία του Τμήματος έχει η Γραμματεία του. Η Γραμματεία αποτελείται από διοικητικούς υπαλλήλους και έχει ως αρμοδιότητες την εγγραφή των νέων φοιτητών, τη χορήγηση πιστοποιητικών φοίτησης, αναλυτικής βαθμολογίας, αντιγράφων πτυχίων και λοιπών εγγράφων, την ενημέρωση των φοιτητών και των μελών ΔΕΠ με γενικές και ειδικές ανακοινώσεις, την ορκωμοσία των νέων πτυχιούχων, τη διαχείριση εισερχομένων – εξερχομένων εγγράφων και την υποστήριξη του Προέδρου στην προετοιμασία των Γενικών Συνελεύσεων του Τμήματος και στην υλοποίηση των αποφάσεών της.

ΕΝΟΤΗΤΑ 3

3.1 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

3.1.1 Βαθμός ανταπόκρισης του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών στους στόχους του Τμήματος και στις απαιτήσεις της κοινωνίας.

Στόχος και μέλημα του Τμήματος είναι η εξοικείωση και εκπαίδευση του φοιτητή σε ζητήματα της βασικής σύγχρονης οικονομικής παιδείας, με ταυτόχρονη έμφαση στις μεθόδους ποσοτικής ανάλυσης. Η κάλυψη των απαιτήσεων της κοινωνίας για γενική αλλά και εξειδικευμένη γνώση των οικονομικών ζητημάτων που απασχολούν την κοινωνία μας κρίνεται καλή, όπως αυτό φαίνεται από την υψηλή ζήτηση για φοίτηση στο Τμήμα, αλλά και από τον βαθμό απορρόφησης των αποφοίτων μας από την αγορά εργασίας.

3.1.2 Δομή, συνεκτικότητα και λειτουργικότητα του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών.

Το σύνολο των μαθημάτων που είναι απαραίτητα για την λήψη πτυχίου είναι σαράντα πέντε. Εξ αυτών τα έξι είναι μαθήματα ξένης γλώσσας. Τα τριάντα εννέα μαθήματα του προγράμματος σπουδών χωρίζονται σε είκοσι οκτώ υποχρεωτικά μαθήματα και έντεκα μαθήματα επιλογής. Η δομή του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών Οικονομικού Τμήματος του Πανεπιστημίου Μακεδονίας περιγράφεται αναλυτικά στις παρακάτω παραγράφους.

Ο Πρώτος Κύκλος Σπουδών αποτελείται από τα μαθήματα των τεσσάρων πρώτων εξαμήνων όπου διδάσκονται κυρίως μαθήματα βασικής οικονομικής παιδείας, καθώς και μαθήματα τα οποία στοχεύουν στην εξοικείωση των σπουδαστών με τις μεθόδους της ποσοτικής ανάλυσης (μαθηματικά, στατιστική). Μολονότι τα περισσότερα μαθήματα του πρώτου κύκλου είναι υποχρεωτικά, σε κάθε εξάμηνο ο φοιτητής επιλέγει ένα μάθημα από τη λίστα των κατ' επιλογήν μαθημάτων.

Ο Δεύτερος Κύκλος Σπουδών περιλαμβάνει τα μαθήματα των τεσσάρων τελευταίων εξαμήνων και αναφέρεται σε πιο εξειδικευμένα πεδία της Οικονομικής

Επιστήμης. Προκειμένου να δοθεί η δυνατότητα στους προχωρημένους φοιτητές να παρακολουθήσουν όσο το δυνατόν περισσότερα μαθήματα του ιδιαίτερου ενδιαφέροντός τους, η αναλογία μαθημάτων επιλογής ως προς το σύνολο των μαθημάτων είναι σημαντικά μεγαλύτερη από την αντίστοιχη του Πρώτου Κύκλου. Στον Δεύτερο Κύκλο Σπουδών τα κατ' επιλογής μαθήματα διακρίνονται σε δύο μεγάλες ομάδες, την Α και την Β. Η ομάδα Α περιλαμβάνει μαθήματα οικονομικής κατεύθυνσης ενώ η ομάδα Β μαθήματα άλλων κατευθύνσεων, όπως Διοίκηση Επιχειρήσεων, Πληροφορική, Κοινωνιολογία κ.λ.π. Στο σύνολο των τεσσάρων εξαμήνων του Δεύτερου Κύκλου Σπουδών οι φοιτητές/τριες είναι υποχρεωμένοι/νες να επιλέξουν συνολικά επτά μαθήματα, εκ των οποίων τα πέντε τουλάχιστον θα πρέπει να ανήκουν στην ομάδα Α. Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τον αριθμό των μαθημάτων που προσφέρθηκαν στους φοιτητές τα τελευταία 4 ακαδημαϊκά έτη. Αναφέρονται τα μαθήματα κορμού, τα μαθήματα επιλογής και τα μαθήματα ξένης γλώσσας.

Πίνακας Στοιχείων, 2004-08

	Προπτυχιακές Σπουδές (Προσφερόμενα μαθήματα)			
	Μαθήματα Ξένης Γλώσσας	Μαθήματα Κορμού	Μαθήματα Επιλογής	Σύνολο Μαθημάτων
2007-08	24	28	38	90
2006-07	24	28	37	89
2005-06	24	28	37	89
2004-05	24	28	37	89

Η δομή του Πρώτου και Δεύτερου Κύκλου Σπουδών ίσως χρήζει μιας συστηματικής αναθεώρησης έτσι ώστε να επιτυγχάνονται καλύτερα οι στόχοι και τα κριτήρια ποιότητας που θέτει το Τμήμα και που απαιτεί η κοινωνία. Ο απόφοιτος που ολοκληρώνει το Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών με επιτυχία θα πρέπει να κατανοεί τα οικονομικά φαινόμενα σε ένα περιβάλλον παγκοσμιοποίησης και να συμβάλλει στην αντιμετώπισή τους. Ο υψηλός αριθμός αποφοίτων μας που συνεχίζει τις σπουδές του σε μεταπτυχιακό επίπεδο στο πανεπιστήμιο μας αλλά και σε άλλα πανεπιστήμια της ημεδαπής και αλλοδαπής, αποτελεί επιβεβαίωση και την καλύτερη απόδειξη για τις προσπάθειες που καταβάλλονται στο Τμήμα. Παρόλα αυτά πιστεύουμε πως απέχουμε από τους στόχους μας και έτσι η δυναμική παρέμβαση στο Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών θα πρέπει να συνεχιστεί μέχρι να διαπιστωθούν τα επιθυμητά αποτελέσματα.

Εδώ και τρία χρόνια περίπου έχει αναπτυχθεί στο Τμήμα ένας προβληματισμός γύρω από την επάρκεια του Προγράμματος Σπουδών, τις αδυναμίες του και τις απαιτούμενες βελτιώσεις του. Οι απόψεις που εκφράζονται συγκλίνουν σε μεγάλο βαθμό προς τη διαπίστωση ότι το ισχύον πρόγραμμα παρουσιάζει πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα. Το Πρόγραμμα παρουσιάζει πληρότητα ως προς την κάλυψη όλων των θεματικών περιοχών που είναι συναφείς με το αντικείμενο της Οικονομικής Επιστήμης. Επίσης, η διάταξη των μαθημάτων είναι ορθολογική τόσο από την άποψη της ομαλής διαδοχής των αντικειμένων όσο και από την άποψη της κλιμάκωσης των δυσκολιών. Από την άλλη μεριά, έχει διαπιστωθεί ότι ο αριθμός των υποχρεωτικών μαθημάτων κρίνεται υπερβολικός με συνέπεια τις επικαλύψεις μεταξύ μαθημάτων. Επιπλέον εντοπίζεται και αδυναμία στην σύνδεση της θεωρίας και της πρακτικής.

3.1.3 Εξεταστικό σύστημα.

Οι διαδικασίες του εξεταστικού συστήματος είναι οι νόμιμες, τυπικές διαδικασίες που τηρούνται με συνέπεια από τα στελέχη του Τμήματος, ώστε να διασφαλίζεται η αντικειμενική αξιολόγηση των φοιτητών με βάση την απόδοσή τους. Είναι γεγονός ότι στην πλειοψηφία των μαθημάτων, η αξιολόγηση των φοιτητών στηρίζεται κατά κανόνα στις επιδόσεις τους στις τελικές εξετάσεις. Οι φοιτητές σπάνια έχουν τη δυνατότητα να εκπονήσουν κάποια εργασία η οποία θα συνυπολογίζεται στην διαμόρφωση του τελικού βαθμού. Σε κάποια μαθήματα-όχι πολλά- προσφέρεται η δυνατότητα της 'προόδου'. Η πρόοδος αποτελεί ενδεχομένως μια λύση για την απαγκίστρωση και μετατόπιση του κέντρου βάρους της εκπαίδευσης από την εξεταστική περίοδο στο εκπαιδευτικό εξάμηνο. Η διαχείριση της προόδου όμως παρουσιάζει δυσκολίες λόγω του μεγάλου αριθμού φοιτητών.

3.1.4 Διεθνής διάσταση του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών.

Όπως αναφέραμε, η τρέχουσα δομή του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών είναι αρκετά ικανοποιητική, χρήζει όμως μιας δυναμικής και συστηματικής αναθεώρησής του η οποία να ακολουθεί τις διεθνείς τάσεις οι οποίες δείχνουν α) την ισχυροποίηση των μαθημάτων κορμού και β) την αύξηση των μαθημάτων επιλογής. Ως προς το α) αξ σημειωθεί ότι σήμερα στα περισσότερα μέρη τα βασικά μαθήματα του

προπτυχιακού προγράμματος καλύπτουν ύλη η οποία δέκα με δεκαπέντε χρόνια ωρίτερα διδάσκονταν μόνο σε μεταπτυχιακά προγράμματα.¹ Αυτό σημαίνει ότι υπάρχουν επιπρόσθετες απαιτήσεις ύλης στα μαθήματα κορμού (μίκρο, μάκρο, μαθηματικά, ποσοτικές μέθοδοι) οι οποίες απαιτούν ενδεχομένως περισσότερα τέτοια μαθήματα. Ως προς το σημείο β) ανωτέρω, σημειώνουμε ενδεικτικά ότι στα περισσότερα προγράμματα στη Β. Αμερική οι φοιτητές ενθαρρύνονται να επιλέγουν μαθήματα του ενδιαφέροντός τους, είτε από καθαρώς οικονομικά μαθήματα είτε από μαθήματα άλλων τμημάτων, ανάλογα με τον προσανατολισμό του κάθε οικονομικού τμήματος. Στην πρώτη περίπτωση επιδιώκεται ο φοιτητής να επικεντρωθεί αποτελεσματικά στην ύλη που τον ενδιαφέρει, ενώ στην δεύτερη εντάσσονται τα multidisciplinary programs.²

Ακόμη η αναθεώρηση του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών πρέπει να δίνει τη δυνατότητα σε φοιτητές του εξωτερικού να παρακολουθήσουν το Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών μέσω δράσεων ανάλογων προγραμμάτων ανταλλαγής φοιτητών, αλλά και την ευχέρεια, στα πλαίσια των ίδιων προγραμμάτων, των φοιτητών μας να παρακολουθήσουν με ευκολία ανάλογα προγράμματα του εξωτερικού.

3.1.5 Πρακτική άσκηση των φοιτητών.

Το Γραφείο Διαμεσολάβησης και Πρακτικής Άσκησης των φοιτητών συνεργάζεται και προωθεί του φοιτητές μας σε ένα ικανό αριθμό επιχειρήσεων, διαφορετικής οικονομικής δραστηριότητας, επιτρέποντας στους φοιτητές μας να γνωρίσουν τον επιχειρηματικό τομέα και να εφαρμόσουν στην πράξη την αποκτηθείσα γνώση.

¹ Αυτό φαίνεται και από την τάση των σύγχρονων εγχειριδίων να περιέχουν κεφάλαια τα οποία δεκαπέντε χρόνια ωρίτερα θα θεωρούνταν τουλάχιστον «αντισυμβατικά» για προπτυχιακό επίπεδο. Π.χ., τα μοντέρνα εγχειρίδια μικροοικονομίας περιλαμβάνουν οικονομικά της πληροφόρησης, θεωρία συμπράξεων (καρτέλ) και εμπεριστατωμένη ανάπτυξη της θεωρίας παιγνίων. Αυτό σημαίνει ότι υπάρχουν επιπρόσθετες απαιτήσεις ύλης οι οποίες δικαιολογούν περισσότερα μαθήματα κορμού (μίκρο, μάκρο, ποσοτικές μέθοδοι).

² Πολλά τμήματα στην Β. Αμερική ενισχύουν και τις δύο τάσεις αυξάνοντας αφ' ενός τον αριθμό των (οικονομικών) μαθημάτων επιλογής στο καθαρά οικονομικό τους πρόγραμμα και αφ' ετέρου συμμετέχοντας σε κοινά προγράμματα με άλλα τμήματα.

3.2 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

3.2.1. Τίτλος του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών

Ο τίτλος του προγράμματος είναι «Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στην Οικονομική Επιστήμη» (ΔΠΜΣ στην ΟΕ).

3.2.2. Τμήματα και Ιδρύματα που συμμετέχουν στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών.

Στο Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στην Οικονομική Επιστήμη του Πανεπιστημίου Μακεδονίας συμμετέχουν τα Τμήματα Οικονομικών Επιστημών, Οργάνωσης & Διοίκησης Επιχειρήσεων και Λογιστικής & Χρηματοοικονομικής του Πανεπιστημίου Μακεδονίας.

3.2.3. Βαθμός ανταπόκρισης του Διατμηματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών στην Οικονομική Επιστήμη στους στόχους του Τμήματος και τις απαιτήσεις της κοινωνίας.

Α. Στόχοι του Τμήματος που αφορούν στο Μεταπτυχιακό είναι οι εξής:

1. Η παραγωγή οικονομολόγων με μεγάλο βαθμό αυτονομίας στην οικονομική έρευνα και ανάλυση.
2. Η διευκόλυνση του περάσματος του φοιτητή στις διδακτορικές σπουδές.
3. Η δημιουργία ερευνητικού κλίματος.

Από τις εξελίξεις και προσλήψεις μελών ΔΕΠ, καθώς και από άλλες προσπάθειες και αποφάσεις (σειρά σεμιναρίων, σειρά εγγράφων εργασίας (working paper series), προσκλήσεις επισκεπτών ερευνητών κ.α.) καθίσταται μάλλον σαφές ότι το Τμήμα ΟΕ του ΠΑ. ΜΑΚ. έχει, ανάμεσα στις προτεραιότητές του, δώσει έμφαση στην έρευνα.

➤ *Ανταπόκριση του ΔΠΜΣ στην ΟΕ στους ανωτέρω στόχους.*

1. Έχει ειπωθεί ότι «όταν κανείς τελειώνει τον Πρώτο Κύκλο στα οικονομικά είναι «απόφοιτος Οικονομικής Σχολής», ενώ όταν τελειώνει το μεταπτυχιακό είναι οικονομολόγος». Η διαφορά έγκειται σαφώς στο ότι ο Πρώτος Κύκλος σπουδών προσφέρει σημαντική ποσότητα γνώσεων, δεν δίνει όμως τη δυνατότητα στον

φοιτητή να προχωρήσει στη σύνθεσή τους. Τούτο συμβαίνει σε όλες τις χώρες και τα εκπαιδευτικά συστήματα διότι οφείλεται, κατ' αρχήν, στη φύση της γνώσης στα οικονομικά, η οποία απαιτεί πρώτα την απόκτηση βασικών τεχνικών και γνώσεων και στη συνέχεια τη σύνθεσή τους και την απόκτηση της ικανότητας χρησιμοποίησής τους για την ανάλυση πραγματικών προβλημάτων.

Στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα η ανάγκη μεταπτυχιακών σπουδών είναι ενδεχομένως εντονότερη, δεδομένου ότι ο μεγάλος αριθμός φοιτητών του προπτυχιακού και οι χαλαρές συνθήκες παρακολούθησης που επικρατούν, αν για την απόκτηση γνώσεων είναι απλώς ανασταλτικοί παράγοντες, για τη σύνθεση γνώσεων είναι απαγορευτικοί. Το συμπέρασμα είναι ότι για την παραγωγή εξειδικευμένων οικονομολόγων είναι απαραίτητος ένας δεύτερος κύκλος σπουδών με χαρακτηριστικά τελείως διαφορετικά από αυτά του πρώτου.

Ο πρώτος στόχος του Τμήματος είναι και στόχος του ΔΠΜΣ, το οποίο έχει μεριμνήσει ώστε τόσο το πρόγραμμα σπουδών (βλ. κατωτέρω) όσο και οι συνθήκες διδασκαλίας να ανταποκρίνονται σ' αυτό το στόχο. Ως συνθήκες διδασκαλίας σχετικές με την επίτευξη του πρώτου στόχου αναφέρουμε:

- Τάξεις με μικρό αριθμό φοιτητών.
- Υποχρεωτική παρακολούθηση διαλέξεων.
- Ενδιάμεσες εργασίες.
- Εργαστήρια με πρακτικές εφαρμογές στις ποσοτικές μεθόδους.

2. Ο υποψήφιος διδάκτορας ασχολείται με ένα θέμα στο οποίο εξειδικεύεται. Αυτό σημαίνει ότι δεν έχει ούτε το χρόνο ούτε το κίνητρο να εμβαθύνει στα υπόλοιπα πεδία της οικονομικής επιστήμης. Κάποιες βασικές γνώσεις βεβαίως τις έχει από τον πρώτο Κύκλο Σπουδών του, όμως οι γνώσεις αυτές δεν είναι αρκετές για ένα ενδεχομένως μελλοντικό μέλος ΔΕΠ το οποίο θα πρέπει να διδάξει πολλά μαθήματα πέραν του στενού αντικείμενου της διατριβής του. Το μεταπτυχιακό καλείται να παίξει ακριβώς αυτό το ρόλο της ενδιάμεσης γνώσης η οποία προσφέρει το απαραίτητο υπόβαθρο στον υποψήφιο διδάκτορα και είναι απαραίτητο εφόδιο για τον μέλλοντα καθηγητή. Το συγκεκριμένο Πρόγραμμα κρίνεται ότι ανταποκρίνεται επαρκώς στο στόχο αυτό δεδομένου ότι:

- Το πρόγραμμα μαθημάτων δίνει τη δυνατότητα στο φοιτητή ο οποίος ενδιαφέρεται για διδακτορικές σπουδές να επιλέξει όλα τα μαθήματα τα οποία αποτελούν βασικό κορμό γνώσης για έναν υποψήφιο διδάκτορα.

- Για την εισαγωγή στο ΔΠΜΣ απαιτούνται εξετάσεις ώστε να εξασφαλιστεί ότι ο υποψήφιος ο οποίος προέρχεται από άλλα τμήματα ή/και άλλα ιδρύματα έχει το απαραίτητο υπόβαθρο προκειμένου να περατώσει τις διδακτορικές του σπουδές με επιτυχία.
3. Το ΔΜΠΣ στην ΟΕ έχοντας και το ίδιο ως στόχο την προώθηση της έρευνας, βοηθά σημαντικά την ανάπτυξη ερευνητικού κλίματος δημιουργώντας τις εξής συνθήκες:
- Απαιτείται τα μαθήματα να καλύπτουν προωθημένα θέματα έρευνας και σύγχρονη βιβλιογραφία. Ως εκ τούτου, η ανάθεση έργου γίνεται σε μέλη ΔΕΠ τα οποία έχουν στενή σχέση με το αντικείμενο του μαθήματος και πρόσφατη ερευνητική παρουσία σ' αυτό. Με τον τρόπο αυτό παρέχεται η ευκαιρία στον ερευνητή και μέσα από το διδακτικό του έργο να ασχοληθεί με την ύλη και την καινούργια βιβλιογραφία που βρίσκεται κοντά στα ερευνητικά του ενδιαφέροντα.
 - Ο ερευνητής μπορεί να παρουσιάσει και να αναλύσει την ύλη αυτή σε ένα κοινό το οποίο έχει το ενδιαφέρον και τη δυνατότητα να τον παρακολουθήσει. Οι ερωτήσεις και οι απορίες των φοιτητών αυτού του επιπέδου είναι συχνά βοηθητικές για τον διδάσκοντα-ερευνητή. Απαραίτητη προϋπόθεση στο σημείο αυτό είναι η επιλογή των φοιτητών με αυστηρά ακαδημαϊκά κριτήρια.
 - Μέσω της παρακολούθησης των φοιτητών και της ανάγκης προσαρμογής της ύλης την οποία πρέπει να διδάξουν, οι ερευνητές έρχονται σε επαφή μεταξύ τους και ανακαλύπτουν δυνατότητες συνεργασίας.
 - Οι Διπλωματικές εργασίες συχνά αποτελούν μία πρώτη διερεύνηση ενός θέματος το οποίο ο ερευνητής μπορεί να αναπτύξει περαιτέρω.

Με βάση τα' ανωτέρω, κρίνεται ότι το ΔΠΜΣ στην ΟΕ ανταποκρίνεται επαρκώς στους στόχους του Τμήματος.

3.2.4. Δομή, συνεκτικότητα και λειτουργικότητα του προγράμματος σπουδών

1. Σκοποί του Προγράμματος

1.1. Παραγωγή εξειδικευμένων οικονομολόγων

- Ο απόφοιτος του Μεταπτυχιακού πρέπει να γνωρίζει πολύ καλά:
 - Τη βασική Οικονομική Θεωρία.
 - Τις βασικές Ποσοτικές Μεθόδους.
 - Την προωθημένη έρευνα και σύγχρονες τεχνικές της κατεύθυνσης την οποία έχει επιλέξει και ειδικότερα της περιοχής στην οποία εκπονεί την εργασία του.
- 1.2. Επιλογή και προετοιμασία φοιτητών για διδακτορικές σπουδές
- Ο υποψήφιος διδάκτορας πρέπει να γνωρίζει σε βάθος:
 - Όλη την Οικονομική Θεωρία.
 - Τις Ποσοτικές Μεθόδους.
 - Την προωθημένη έρευνα και σύγχρονες τεχνικές της κατεύθυνσης την οποία έχει επιλέξει και ειδικότερα περιοχής στην οποία εκπονεί την εργασία του.
- 1.3. Προαγωγή της έρευνας
- Το μεταπτυχιακό πρόγραμμα προάγει την έρευνα στο Τμήμα μέσω:
 - Της διδασκαλίας και συζήτησης προηγμένων θεμάτων έρευνας.
 - Των Διπλωματικών Εργασιών.

2. Περιγραφή της δομής

Το πρόγραμμα σπουδών περιγράφεται λεπτομερώς ανωτέρω. Εδώ παρατίθενται μόνο τα βασικά σημεία της δομής του, το οποία είναι:

2.1. Κατευθύνσεις

Το πρόγραμμα προσφέρει δύο κατευθύνσεις, που είναι οι εξής:

- Οικονομική Θεωρία και Πολιτική (πρώτη κατεύθυνση).
- Εφαρμοσμένη Οικονομική και Χρηματοοικονομική (δεύτερη κατεύθυνση).

2.2. Μαθήματα

- Επτά υποχρεωτικά, από τα οποία
 - Τέσσερα κοινά για τις δύο κατευθύνσεις (κορμού)
 - Τρία ειδικά για την κάθε κατεύθυνση
- Τρία επιλογής

2.3. Διπλωματική Εργασία

- Ισοδύναμη με δύο μαθήματα

3. Ανταπόκριση της Δομής προς τους Σκοπούς του Προγράμματος

- 3.1. Τα τέσσερα μαθήματα βασικού κορμού αποσκοπούν στο να εφοδιάσουν το φοιτητή με τις βασικές γνώσεις Οικονομικής Θεωρίας και Ποσοτικών Μεθόδων.³
- 3.2. Τα τρία υποχρεωτικά μαθήματα της κατεύθυνσης εξειδικεύουν περαιτέρω το φοιτητή στην εφαρμοσμένη οικονομική θεωρία (πρώτη κατεύθυνση) ή στις ποσοτικές μεθόδους (δεύτερη κατεύθυνση).⁴
- 3.3. Τα τρία μαθήματα επιλογής βοηθούν το φοιτητή να εξερευνήσει συγκεκριμένες εφαρμογές στην κατεύθυνσή του ή να πάρει συμπληρωματικές γνώσεις από την άλλη κατεύθυνση, ώστε τελικώς να επιλέξει τον τομέα στον οποίο θα εκπονήσει την εργασία του.
- 3.4. Αν ο φοιτητής σχεδιάζει τη μετάβασή του προς διδακτορικές σπουδές, συνιστάται να παρακολουθήσει Μικροοικονομική Θεωρία II, Μακροοικονομική Θεωρία II και Οικονομετρία II, όποια κατεύθυνση κι αν ακολουθεί.
- 3.5. Η εκπόνηση της εργασίας συμπληρώνει την εκπαίδευση μέσω:
- Βιβλιογραφικής έρευνας, η οποία οδηγεί στην περαιτέρω εξειδίκευση του φοιτητή σε ένα συγκεκριμένο τομέα της επιστήμης.
 - Της εκπόνησης ενός θεωρητικού ή/και της εκτίμησης ενός εμπειρικού υποδείγματος, οδηγώντας το φοιτητή στην εξοικείωση με τις τεχνικές του τομέα τον οποίο έχει επιλέξει.
 - Της συγγραφής του τελικού δοκιμίου, η οποία εξοικειώνει το φοιτητή με τους κανόνες συγγραφής επιστημονικού πονήματος.

4. Στοιχεία συνεκτικότητας

- 4.1. Το Πρόγραμμα προχωράει πυραμιδωτά από τη βασική θεωρία προς την εξειδίκευση. Για το λόγο αυτό:
- Τα βασικά μαθήματα διδάσκονται πριν από τις εφαρμογές στις οποίες είναι απαραίτητα.
 - Η επιλογή κατεύθυνσης γίνεται μετά το πρώτο εξάμηνο.
 - Ο φοιτητής παίρνει τα μαθήματα ελεύθερης επιλογής κυρίως στο Γ' εξάμηνο (αν και υπάρχει δυνατότητα παρακολούθησης τέτοιων μαθημάτων και νωρίτερα).
 -

³ Τα μαθήματα αυτά είναι : Μικροοικονομία I, Μακροοικονομία I, Μαθηματικά, Οικονομετρία I.

⁴ Για την κατεύθυνση Οικονομικής Θεωρίας και Πολιτικής τα μαθήματα αυτά είναι : Μικροοικονομία II, Μικροοικονομία II, Βιομηχανική Οργάνωση. Για την κατεύθυνση Εφαρμοσμένης Οικονομικής και Χρηματοοικονομικής είναι: Οικονομετρία II, Αγορές Χρήματος-Κεφαλαίου, Διεθνής Χρηματοδότηση.

5. Στοιχεία λειτουργικότητας

Στο σημείο αυτό πρέπει να τονισθούν δύο σημαντικά στοιχεία του ΔΠΜΣ στην ΟΕ:

- Πρόκειται για ένα Πρόγραμμα χωρίς δίδακτρα.
- Λόγω των υψηλών απαιτήσεών του απευθύνεται σε σχετικά περιορισμένο αριθμό φοιτητών.

Το πρώτο εκ των ανωτέρω συνεπάγεται ότι δεν υπάρχουν ιδιαίτερες αμοιβές καθηγητών για τη διδασκαλία στο Πρόγραμμα. Κατά συνέπεια, η ανάθεση έργου στο Μεταπτυχιακό περιορίζει τους διαθέσιμους πόρους του Τμήματος ΟΕ για τα μαθήματα του προπτυχιακού του κύκλου σπουδών. Εξ άλλου, ενώ η έκταση του εύρους μαθημάτων επιλογής αποτελεί σημαντικό κριτήριο της ποιότητας ενός προγράμματος, ο μικρός αριθμός φοιτητών δημιουργεί δυσκολίες στην προσφορά μεγάλου αριθμού μαθημάτων επιλογής. Στο αντίθετο άκρο, η ύπαρξη υποχρεωτικών μαθημάτων κοινών για όλους τους φοιτητές μπορεί να οδηγήσει σε τμήματα με υπερβολικά μεγάλο αριθμό φοιτητών, δυσκολεύοντας έτσι την ποιότητα της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Λαμβάνοντας αυτές τις παραμέτρους υπ' όψιν, η δομή του προγράμματος προσπαθεί να εξασφαλίσει :

1. Μικρό σχετικά αριθμό φοιτητών ανά μάθημα

- Στην κατεύθυνση αυτή βοηθάει το ότι οι φοιτητές διαχωρίζονται στις κατευθύνσεις ήδη από το δεύτερο εξάμηνο.

2. Ευελιξία στις επιλογές των φοιτητών

- Οποιοδήποτε μάθημα της μη επιλεγείσας κατεύθυνσης μπορεί ο φοιτητής να το παρακολουθήσει ως μάθημα επιλογής.
- Μεγάλο εύρος μαθημάτων επιλογής.
- Τα ανωτέρω με τη μικρότερη δυνατή επιβάρυνση στο Τμήμα σε όρους διδασκόντων.

Προς το σκοπό αυτό:

- Ο κύριος όγκος των μαθημάτων επιλογής προσφέρεται κατά το χειμερινό εξάμηνο, ώστε να μπορούν να τα παρακολουθήσουν φοιτητές όχι μόνο του Γ' εξαμήνου, αλλά και από το Α' εξάμηνο (όσοι επιθυμούν).
- Κατά το εαρινό εξάμηνο τα πρόσθετα μαθήματα επιλογής είναι περιορισμένα και οι επιλογές περιορίζονται σε ένα από τα υποχρεωτικά μαθήματα της άλλης κατεύθυνσης.

3. Κρίση της δομής, συνεκτικότητας και λειτουργικότητας του προγράμματος

Σύμφωνα με όσα αναφέρθηκαν ανωτέρω η δομή, η συνεκτικότητα και η λειτουργικότητα του Προγράμματος κρίνεται ότι ανταποκρίνονται πολύ ικανοποιητικά στους στόχους του, ιδίως αν ληφθούν υπ' όψιν οι περιορισμοί τους οποίους συνεπάγονται τα δύο βασικά χαρακτηριστικά του Προγράμματος (απουσία αμοιβών, μικρός αριθμός φοιτητών).

3.2.5. Εξεταστικό σύστημα.

Σκοποί του εξεταστικού συστήματος:

- Σωστή αξιολόγηση των φοιτητών με βάση την απόδοσή τους.
- Κίνητρο για ανταπόκριση στις υψηλές απαιτήσεις του Προγράμματος.
- Έγκαιρος αποκλεισμός φοιτητών οι οποίοι δεν ανταποκρίνονται στις ανωτέρω απαιτήσεις, ώστε να μην παρακωλύουν την πρόοδο των υπολοίπων.

Δομή του εξεταστικού συστήματος:

Εξετάσεις των επί μέρους μαθημάτων

Στις εξετάσεις των επί μέρους μαθημάτων:

- Δεν επιβάλλεται ομοιόμορφος τρόπος εξέτασης σε όλα τα μαθήματα. Είναι στη δικαιοδοσία του διδάσκοντα να επιλέξει τον τρόπο εξέτασης.
- Αν και όχι (ακόμα) θεσμοθετημένο, σε όλα σχεδόν τα μαθήματα ο τελικός βαθμός διαμορφώνεται από τουλάχιστον δύο συνιστώσες (πρόοδος και τελική εξέταση, εργασία και τελική εξέταση, δύο εργασίες, κλπ.).
- Ο τρόπος διαμόρφωσης του τελικού βαθμού αναφέρεται ρητά στο περίγραμμα του μαθήματος.

Περιπτώσεις αποτυχίας:

Αν η τελική βαθμολογία ενός μαθήματος είναι κατώτερη του πέντε (5), ο φοιτητής θεωρείται ότι απέτυχε στην πρώτη εξέταση του μαθήματος.

Σε περίπτωση αποτυχίας στην πρώτη εξέταση, ο φοιτητής έχει δικαίωμα μόνο μίας επανεξέτασης. Αν αποτύχει και στην επανεξέταση, διαγράφεται από το Πρόγραμμα.

Ο φοιτητής έχει δικαίωμα αποτυχίας και επανεξέτασης:

-το πολύ σε δύο μαθήματα ανά εξάμηνο

-σε όχι περισσότερα των τριών (3) συνολικώς εκ των επτά (7) μαθημάτων των δύο πρώτων εξαμήνων.

Σε περίπτωση που ο αριθμός αποτυχιών στην πρώτη εξέταση υπερβαίνει τα ανωτέρω, ο φοιτητής διαγράφεται από το Πρόγραμμα

Απαίτηση μέσου όρου κατ' ελάχιστον έξι:

- Κατόπιν και της επανεξέτασης των μαθημάτων των δύο πρώτων εξαμήνων, ο φοιτητής πρέπει να διατηρεί μέσο όρο γενικής βαθμολογίας κατ' ελάχιστον έξι, ειδάλως διαγράφεται από το Πρόγραμμα
- Προς βελτίωση του μέσου όρου, επιτρέπεται στο φοιτητή να διαγράψει το βαθμό ορισμένων μαθημάτων και να ζητήσει να επανεξετασθεί σε αυτά.
- Ο μέγιστος αριθμός επανεξετάσεων είναι τρία μαθήματα, περιλαμβανομένων και αυτών στα οποία ο φοιτητής είναι υποχρεωμένος να επανεξετασθεί λόγω αποτυχίας κατά την πρώτη εξέταση.

Η εξέταση της Πτυχιακής Εργασίας:

- Ο επιβλέπων ορίζεται κατόπιν συμφωνίας του με το φοιτητή και έγκρισης της ΕΔΕ.
- Το θέμα της Πτυχιακής ορίζεται κατόπιν πρότασης του επιβλέποντα και έγκρισης της ΕΔΕ.
- Ο επιβλέπων καθηγητής ορίζει έναν βαθμολογητή ο οποίος, αφού εγκριθεί από την ΕΔΕ, κρίνει την εργασία και καταθέτει τον τελικό της βαθμό.

Κατανομή βαθμολογίας

Ο κατωτέρω πίνακας δίνει μια εικόνα της βαθμολογίας στο ΔΠΜΣ στην ΟΕ.

Κατανομή βαθμολογίας και μέσος βαθμός πτυχίου των αποφοίτων του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών					
Τίτλος ΜΠΣ:	«Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στην Οικονομική Επιστήμη»				
	Κατανομή Βαθμών (%)				Μέσος όρος Βαθμολογίας (Σύνολο απόφοιτων)
Έτος Αποφοίτησης	5.0-5.9	6.0-6.99	7.0-8.49	8.5-10.0	
2002-2003		1	2	2	7,96
2003-2004		4	8	2	7,48
2004-2005		2	21	4	7,85
2005-2006		3	15	1	7,5
Σύνολο		10	46	9	

Με βάση τα ανωτέρω, μπορούμε να συμπεράνουμε τρία πράγματα. Πρώτον, ότι η βαθμολόγηση είναι διαχρονικά «συνεπής» με την έννοια ότι δεν παρατηρούνται σημαντικές αυξομειώσεις στο μέσο όρο ή στην κατανομή των βαθμών. Δεύτερον, με δεδομένο ότι οι βαθμοί αυτοί δεν είναι αποτελέσματα εξομαλύνσεων ή συγκεκριμένων οδηγιών, μπορούμε επίσης να πούμε ότι αντικατοπτρίζουν και μία σχετική διαχρονική σταθερότητα στο επίπεδο των φοιτητών.

Κρίση του γενικού εξεταστικού συστήματος

Ο Κανονισμός ο οποίος επιβάλλει το ανωτέρω σύστημα είναι σχετικά πρόσφατος, επομένως η υπάρχουσα εμπειρία ως προς τη λειτουργία του είναι μικρή. Παρ' όλ' αυτά, φαίνεται ότι το εξεταστικό σύστημα

- Βοήθησε τους φοιτητές να συνειδητοποιήσουν τη διαφορά ανάμεσα στις μεταπτυχιακές και τις προηγούμενες σπουδές τους.
- Βοήθησε τους διδάσκοντες να κρατήσουν τη διδασκαλία σε υψηλά επίπεδα.
- Αποφεύχθηκαν φαινόμενα μετρίων φοιτητών οι οποίοι περνούν τα μαθήματα με τη βάση αλλά κανείς καθηγητής δεν θέλει να διαθέσει χρόνο για την επίβλεψη της εργασίας τους.

Με βάση τ' ανωτέρω, κρίνεται ότι το εξεταστικό σύστημα ανταποκρίνεται στους σκοπούς του Προγράμματος.

3.2.6. Διαδικασία επιλογής μεταπτυχιακών φοιτητών.

1. Στόχος της επιλογής

Το ΔΠΜΣ στην ΟΕ είναι ένα ιδιαίτερος απαιτητικό πρόγραμμα σπουδών, του οποίου η παρακολούθηση απαιτεί

- Πολύ καλές βασικές γνώσεις στα οικονομικά και τις ποσοτικές μεθόδους.
- Ανεπτυγμένη αναλυτική σκέψη.
- Πολύ καλή γνώση της Αγγλικής διότι
 - Το 100% της βιβλιογραφίας είναι στην Αγγλική.
 - Από τον κανονισμό η γλώσσα διδασκαλίας του κάθε μαθήματος είναι επιλογή του διδάσκοντα.
 - Η τελική εργασία μπορεί να γραφεί και στην Αγγλική.

2. Τα βασικά στοιχεία της διαδικασίας επιλογής⁵

Απαραίτητες προϋποθέσεις για τη συμμετοχή στη διαδικασία εισαγωγής είναι:

Κατοχή τίτλου ΑΕΙ ή ΤΕΙ

Επαρκής γνώση της Αγγλικής⁶

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές επιλέγονται κατόπιν εξετάσεων στην ύλη των εξής βασικών μαθημάτων του προγράμματος:

Μικροοικονομία

Μακροοικονομία

Μαθηματικά – Στατιστική⁷

Στις εξετάσεις αυτές δίδεται ιδιαίτερη έμφαση στο αδιάβλητο της διαδικασίας, τόσο κατά τη διεξαγωγή όσο και τη διόρθωση των γραπτών των υποψηφίων.⁸

Η τελική κρίση γίνεται από την ΕΔΕ, η οποία κατατάσσει τους φοιτητές ανάλογα με το «μέσο όρο εισαγωγής», ο οποίος συνίσταται στα εξής:

Γενικός μέσος όρος πτυχίου: 40%

⁵ Λεπτομερής περιγραφή της διαδικασίας εισαγωγής βρίσκεται στον Οδηγό Σπουδών και την ιστοσελίδα του Προγράμματος.

⁶ Η γνώση της Αγγλικής αποδεικνύεται με Proficiency Cambridge ή Michigan, ή TOEFL 213 και άνω στο Computer Based Testing ή 79 και άνω στο Internet Based Testing ή 550 και άνω στο Paper-Based Testing ή IELTS, 5,5 και άνω, τα αποτελέσματα των οποίων κατοχυρώνονται για τέσσερα έτη, ή Κρατικό Πιστοποιητικό Γλωσσομάθειας, επίπεδο Γ2 «άριστη γνώση», ή εάν υπάρχει, αποδεικτικό λήψης πτυχίου από Αγγλόφωνο Πανεπιστήμιο.

⁷ Μία εξέταση σε δύο μέρη των οποίων ο βαθμός συμφηφίζεται.

⁸ Τα θέματα συντάσσονται από πολλούς καθηγητές και διορθώνονται με καλυμμένο το όνομα του υποψήφιου.

Μέσος όρος των ανωτέρω εξετάσεων: 60%

Φοιτητές με μέσο όρο μεγαλύτερο ή ίσο του 5 και μέσο όρο εξετάσεων όχι κατώτερο του 4 γίνονται συνήθως δεκτοί. Ανάλογα με τις ανάγκες του Προγράμματος, η ΕΔΕ μπορεί να επιλέξει και φοιτητές με μέσο όρο κάτω του 5, τηρώντας πάντα τη σειρά κατάταξης. Δεν προβλέπεται συνέντευξη με τον υποψήφιο.

3. Πλεονεκτήματα του συστήματος

Αν και λαμβάνει υπ' όψιν την απόδοση του φοιτητή κατά τις προπτυχιακές του σπουδές, δεν βασίζεται μόνο σ' αυτήν. Αυτό είναι σημαντικό διότι οι υποψήφιοι προέρχονται από διάφορα ιδρύματα με διαφορετικές νόρμες βαθμολόγησης.

Δίνει κίνητρο στους φοιτητές να προετοιμασθούν καλά για το Πρόγραμμα, επαναλαμβάνοντας τη βασική ύλη και συμπληρώνοντας τα κενά τους.

Βοηθάει σημαντικά στη διατήρηση του αδιάβλητου της εισαγωγής και εξαλείφει τις έξωθεν παρεμβάσεις.

Η διαδικασία επιλογής είναι σχετικά απλή.

4. Μειονεκτήματα του συστήματος

- ο Μικρή ευελιξία ως προς την επιλογή των φοιτητών.
- ο Δεν λαμβάνει υπ' όψιν τη σύνθεση της αναλυτικής βαθμολογίας του φοιτητή κατά τις προπτυχιακές του σπουδές. Ορισμένα μαθήματα έχουν μεγαλύτερη βαρύτητα για το Μεταπτυχιακό και είναι συνεπώς καλύτεροι δείκτες των δυνατοτήτων του φοιτητή. Η πληροφορία αυτή χάνεται όταν χρησιμοποιείται ο μέσος όρος.
- ο Δεν λαμβάνει υπ' όψιν την εξέλιξη του φοιτητή (ανοδική ή καθοδική πορεία κατά τη διάρκεια του προπτυχιακού), η οποία μπορεί επίσης να αποτελέσει μία χρήσιμη πληροφορία για τις δυνατότητες του φοιτητή.

5. Κρίση της διαδικασίας επιλογής

Πρόκειται για ένα σύστημα σχετικώς απλό, το οποίο βοηθάει να τηρηθεί το αδιάβλητο της επιλογής. Παρακολουθώντας τη μετέπειτα πορεία των φοιτητών στο Πρόγραμμα, διαπιστώνει κανείς ότι αποτελεί έναν κατά κανόνα σωστό δείκτη της ικανότητας του φοιτητή ν' ανταποκριθεί στις απαιτήσεις του Προγράμματος.

Συνολικά η διαδικασία εισαγωγής κρίνεται ως πολύ ικανοποιητική.

3.2.7. Χρηματοδότηση του ΔΠΜΣ στην ΟΕ

Δεν δημιουργείται άμεσο επιπλέον κόστος για τον Κρατικό Προϋπολογισμό από τη λειτουργία του Προγράμματος. Το Πρόγραμμα υποστηρίζεται εμμέσως από το Πανεπιστήμιο Μακεδονίας (κτίριο, βιβλιοθήκες, εργαστήρια Η/Υ, δαπάνες ρεύματος, θέρμανσης, καθαρισμού, ύδρευσης κλπ.). Το ετήσιο κόστος του προγράμματος εκτιμάται ότι ανέρχεται σε 23.000€ το οποίο αναλύεται ως εξής:

A) Αγορά βιβλίων και περιοδικών	3.000€
B) Αναλώσιμα	2.000€
Γ) Υλικοτεχνική Υποδομή (αγορά ηλεκτρονικών υπολογιστών κτλ.)	5.000€
Δ) Αποζημίωση επισκεπτών καθηγητών αναγνωρισμένου κύρους για να διδάξουν στο Πρόγραμμα	4.000€
E) Περιορισμένου Αριθμού Υποτροφιών για τους μεταπτυχιακούς φοιτητές	6.000€
ΣΤ) Έξοδα μετακίνησης και Προβολής	3.000€

Εκ της μέχρι τώρα εμπειρίας δύο ήταν τα σημαντικά σημεία στα οποία η ανωτέρω χρηματοδότηση δεν μπόρεσε να ανταποκριθεί:

- Κάλυψη μισθού γραμματέως
- Κάλυψη μισθού εξωτερικών διδασκόντων

Η ύπαρξη αποκλειστικής γραμματειακής υποστήριξης είναι απαραίτητη για το Πρόγραμμα, το οποίο, παρά το μικρό του σχετικά μέγεθος, έχει πληθώρα αναγκών ποικίλης φύσεως. Μέχρι σήμερα η ανάγκη αυτή έχει καλυφθεί εκ των ενόντων από άλλα κονδύλια του Πανεπιστημίου, η κάλυψη αυτή όμως είχε πάντα προσωρινό χαρακτήρα με αποτέλεσμα να παρουσιάζεται διαρκώς ο κίνδυνος το Πρόγραμμα να μείνει χωρίς γραμματέα (πράγμα το οποίο συνέβη για κάποιο χρονικό διάστημα, ευτυχώς μικρό).

Σε περίπτωση που απαιτείται να βρεθεί διδάσκων εκτός Τμήματος για τη διδασκαλία κάποιου μαθήματος, η εύρεση του κατάλληλου διδάσκοντα είναι δύσκολη και απαιτεί σε κάποιες περιπτώσεις συνεργασία με μέλη ΔΕΠ από άλλα τμήματα ή και ιδρύματα. Μολονότι κρίνεται επιθυμητό η διδασκαλία στο Μεταπτυχιακό να είναι μέρος του διδακτικού έργου ενός μέλους ΔΕΠ όπως και η διδασκαλία των προπτυχιακών του

μαθημάτων, και άρα να μην υπάρχει επί πλέον αμοιβή,⁹ όταν το μέλος ΔΕΠ προέρχεται από άλλα τμήματα είναι σχεδόν αδύνατο να του πιστωθούν οι ώρες διδασκαλίας στο υπό αξιολόγηση ΔΠΜΣ. Ως εκ τούτου παρουσιάζεται η ανάγκη θεσμοθέτησης και χρηματοδότησης αμοιβής μελών ΔΕΠ κατ' εξαίρεση και μόνο σε έκτακτες περιπτώσεις.

3.2.8. Διεθνής διάσταση του ΔΠΜΣ στην ΟΕ.

Η διεθνής διάσταση ενός Προγράμματος περιλαμβάνει τα εξής:

- A) Φοίτηση αποφοίτων του Προγράμματος σε διδακτορικά ή άλλα προγράμματα ξένων παν/μίων.
- B) Προσέλκυση ξένων φοιτητών στο Πρόγραμμα.
- Γ) Μετακίνηση φοιτητών του Προγράμματος προς ξένα παν/μια προκειμένου να συμπληρώσουν μέρος μόνο των υποχρεώσεών τους.
- Δ) Μετακίνηση ξένων φοιτητών προς το Πρόγραμμα προκειμένου να συμπληρώσουν μέρος μόνο των υποχρεώσεών τους.
- E) Διδασκαλία καθηγητών του Προγράμματος σε ξένα παν/μια.
- ΣΤ) Διδασκαλία ξένων καθηγητών στο Πρόγραμμα.

Το ΔΠΜΣ στην ΟΕ έχει να επιδείξει κινητικότητα μόνο σε ότι αφορά το πρώτο εκ των ανωτέρω. Κατά το διάστημα 2005-2008, τέσσερις απόφοιτοι του Προγράμματος έγιναν δεκτοί για διδακτορικές σπουδές σε καλά Αμερικανικά ή Καναδικά Πανεπιστήμια. Ο αριθμός μπορεί να φαίνεται μικρός, όμως κρίνεται αρκετά ικανοποιητικός με δεδομένο το ποσοστό φοιτητών που αφ' ενός μεν συνεχίζουν σε διδακτορικό επίπεδο, αφ' ετέρου είναι διατεθειμένοι να σπουδάσουν στο εξωτερικό. Ο αριθμός αυτός αξιολογείται ακόμα ευνοϊκότερα όταν ληφθεί υπ' όψιν και το υψηλό επίπεδο των πανεπιστημίων υποδοχής (Brown, Iowa, Ohio, Concordia).

Όσον αφορά τα (Γ) και (Δ), δηλαδή τις σύντομες διεθνείς μετακινήσεις φοιτητών από και προς το Πρόγραμμα, πρέπει να αναφερθεί ότι είναι δύσκολο να υπάρξουν λόγω του σύντομου της διάρκειας των μεταπτυχιακών σπουδών: όπως και στα περισσότερα προγράμματα του εξωτερικού, ο κύριος όγκος των μαθημάτων συγκεντρώνεται σε τρία εξάμηνα (σε ορισμένα παν/μια ακόμα και σε δύο εξάμηνα) κατά συνέπεια αν ένας φοιτητής μετακινηθεί θα πρέπει να εκπληρώσει το ένα τρίτο (1/3) των υποχρεώσεών

⁹ Όπως δηλαδή γίνεται επί του παρόντος.

του σε άλλα ιδρύματα, γεγονός που θα μπορούσε να αλλοιώσει σημαντικά το χαρακτήρα του Προγράμματος και τη σχετική ομοιογένεια στο επίπεδο των αποφοίτων του.

Εκεί όπου η διεθνής διάσταση του ΔΠΜΣ στην ΟΕ κρίνεται πραγματικά ανεπαρκής είναι η προέλκυση ξένων φοιτητών στο Πρόγραμμα. Η σχεδόν παντελής έλλειψη ξένων φοιτητών δικαιολογείται από τα εξής :

Το Πρόγραμμα πέρασε μία μακρά εξελικτική περίοδο και μόλις στα τελευταία 5 ή 6 χρόνια άρχισε να παγιώνεται η φυσιογνωμία του.

Οι προσπάθειες της ΕΔΕ τα τελευταία χρόνια κατευθύνθηκαν κυρίως στην αναβάθμιση του Προγράμματος και τη διαφήμιση και προώθησή του σε τοπικό επίπεδο.

Μόλις σχετικά πρόσφατα η διδασκαλία στο Πρόγραμμα έφθασε σε επίπεδα που να το κάνουν διεθνώς ανταγωνιστικό, όπως αποδεικνύεται και από τις όλο και καλύτερες επιδόσεις του σε εισαγωγή αποφοίτων του σε καλά διδακτορικά προγράμματα.

Αν και τα ανωτέρω δικαιολογούν την μέχρι τώρα απουσία ξένων φοιτητών, ταυτόχρονα δείχνουν ότι οι προϋποθέσεις πλέον υπάρχουν και ότι το Πρόγραμμα πρέπει να δείξει μεγαλύτερη σημασία σ' αυτή την κατεύθυνση. Το γεγονός ότι η Αγγλική είναι ήδη συστατικό του Προγράμματος διευκολύνει την προσπάθεια προσέλκυσης ξένων φοιτητών. Πρέπει όμως επίσης:

Να μεταφρασθεί ο Οδηγός Σπουδών στην Αγγλική.

Να οργανωθεί διαφήμιση-προώθηση σε χώρες στόχους.

Τέλος, ας σημειωθεί ότι, αφού οι καθηγητές του Μεταπτυχιακού έχουν ταυτόχρονα και άλλες υποχρεώσεις προς το Τμήμα, κάθε συζήτηση ή πρόταση σχετικά με μετακίνηση ή ανταλλαγή καθηγητών θα πρέπει να συζητηθεί σε επίπεδο Τμήματος.

3.3. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Βαθμός ανταπόκρισης του Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών στους στόχους του Τμήματος και τις απαιτήσεις της κοινωνίας.

A. Στόχοι του Τμήματος που αφορούν στο Διδακτορικό

- Η παραγωγή οικονομολόγων με αυτόνομη σκέψη και ικανότητα παραγωγής νέων και πρωτότυπων ιδεών στην οικονομική έρευνα και ανάλυση.
- Η παραγωγή μελλοντικών μελών ΔΕΠ.
- Η παραγωγή πρωτότυπης έρευνας.
- Η παραγωγή δημοσιεύσεων με βάση την έρευνα που διεξάγεται στο Τμήμα.
- Η δημιουργία ερευνητικού κλίματος στο Τμήμα.

B. Δομή του Διδακτορικού Προγράμματος Σπουδών

Η δομή του Διδακτορικού έχει τα εξής χαρακτηριστικά:

- Κύκλος μαθημάτων πριν την εισαγωγή¹⁰
- Εκπόνηση πρότασης έρευνας.
- Παρουσίαση ενδιάμεσων αποτελεσμάτων.
- Τελική συγγραφή της διατριβής.
- Υποστήριξη της διατριβής.
- Καθ' όλη τη διάρκεια σπουδών, υποχρεωτική παρακολούθηση των σεμιναρίων του Τμήματος.

Γ. Ανταπόκριση του Διδακτορικού στην ΟΕ στους ανωτέρω στόχους.

Η διαφορά ανάμεσα σε έναν απόφοιτο Μεταπτυχιακού Προγράμματος και ένα Διδάκτορα είναι ότι ο μεν πρώτος πρέπει να γνωρίζει και να μπορεί να χρησιμοποιεί τις πρόσφατες ανακαλύψεις και τεχνικές στην ειδικότητά του, ο δε δεύτερος να μπορεί, πέραν της απλής χρήσης, να τις επεκτείνει παράγοντας καινούργια γνώση. Ο διδάκτορας πρέπει επίσης να έχει και μία αρκετά σφαιρική αντίληψη της επιστήμης του ώστε να μπορεί να ενσωματώνει και να χρησιμοποιεί αποτελέσματα και συμπεράσματα από

¹⁰ Ο κύκλος αυτός μπορεί να αντικατασταθεί από απλές εξετάσεις αν ο φοιτητής έχει αποκτήσει επαρκείς γνώσεις κατά τη διάρκεια των Μεταπτυχιακών Σπουδών του.

διάφορες περιοχές πέρα από τα στενά όρια της ειδίκευσής του. Η σφαιρική αντίληψη και οι γνώσεις πέρα από το στενά προσδιορισμένο γνωστικό αντικείμενο της διατριβής είναι απαραίτητα και για τη μελλοντική πορεία του διδάκτορα ως μέλους ΔΕΠ.

Στον πρώτο από τους στόχους που αναπτύχθηκαν στο τμήμα Α συμβάλλει αποφασιστικά η εκπόνηση της διατριβής (όλα τα στάδια). Δυστυχώς δεν υπάρχουν μαθήματα εξειδίκευσης για τους διδακτορικούς φοιτητές. Η έλλειψη αυτή αναπληρώνεται μερικώς από την παρακολούθηση των σεμιναρίων, τα οποία προσφέρονται σε ικανό αριθμό ετησίως κατά τα τελευταία χρόνια. Και των οποίων η παρακολούθηση είναι υποχρεωτική.

Η εκπόνηση της διατριβής συμβάλλει και στο δεύτερο στόχο, δηλαδή τη διαμόρφωση επαρκών μελών ΔΕΠ. Όπως αναφέρθηκε και προηγουμένως, σημαντικότατο ρόλο εδώ παίζουν οι προαπαιτούμενες εξετάσεις, οι οποίες εξασφαλίζουν ότι το μελλοντικό μέλος ΔΕΠ έχει καλύτερη γνώση της οικονομικής θεωρίας από έναν απόφοιτο του Μεταπτυχιακού.¹¹

Η παραγωγή μιας ερευνητικής διατριβής σημαίνει κατ' ανάγκη και την παραγωγή νέων ερευνητικών αποτελεσμάτων, όπως απαιτεί ο τρίτος στόχος.

Ο τέταρτος στόχος προωθείται και μέσω των υποχρεώσεων των υποψηφίων διδασκόντων:

- Να δημοσιεύσουν μέρος της έρευνάς τους σε περιοδικά που αναφέρονται στο JEL.
- Να παρουσιάσουν μέρος της εργασίας τους σε επιστημονικά συνέδρια.

Τέλος, η υποχρεωτική παρουσία στα σεμινάρια, οι παρουσιάσεις ενδιάμεσων αποτελεσμάτων και η γενικότερη απαίτηση παρουσίας του υποψήφιου διδάκτορα στους χώρους του Τμήματος, βοηθούν τόσο στην εξέλιξη του ίδιου του φοιτητή-μέσω ανταλλαγών και νέων δυνατοτήτων συνεργασίας, όσο στην ανάπτυξη του γενικότερου ερευνητικού κλίματος.

Με βάση τ' ανωτέρω, κρίνεται ότι το Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών στην ΟΕ του Πανεπιστημίου Μακεδονίας ανταποκρίνεται επαρκώς στους στόχους του οικείου

¹¹ Ας μην λησμονείται ότι αυτό είναι απαραίτητο, όχι μόνο γιατί το διδακτορικό είναι η υψηλότερη βαθμίδα στην πυραμίδα της εκπαίδευσης, αλλά και επειδή ο διδακτορικός φοιτητής ενδέχεται στο μέλλον να κληθεί να διδάξει μαθήματα σε Μεταπτυχιακό επίπεδο.

Τμήματος.¹² Η επιχειρούμενη αναβάθμιση του Διδακτορικού και των απαιτήσεών του είναι σίγουρο πως θα ικανοποιήσει ακόμη περισσότερο τις ανάγκες της κοινωνίας για έρευνα και νέο ερευνητικό δυναμικό.

Δομή του Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών.

Δομή του διδακτορικού Προγράμματος Σπουδών

Η δομή του Διδακτορικού έχει τα εξής χαρακτηριστικά

- Κύκλος μαθημάτων πριν την εισαγωγή¹³
- Εκπόνηση πρότασης έρευνας
- Παρουσίαση ενδιάμεσων αποτελεσμάτων
- Τελική συγγραφή της διατριβής
- Υποστήριξη της διατριβής
- Καθ' όλη τη διάρκεια σπουδών, υποχρεωτική παρακολούθηση των σεμιναρίων του Τμήματος

Το κύριο στοιχείο της δομής του διδακτορικού είναι η εκπόνηση της διατριβής, η οποία απαιτεί πρωτότυπη έρευνα. Η έρευνα που περιέχει η διατριβή πρέπει είτε να συμβάλλει στη θεωρητική μελέτη ενός προβλήματος, είτε μεθοδολογικά στην εμπειρική μελέτη ενός φαινομένου. Επιδιώκεται να αποφέρει τουλάχιστον μία δημοσίευση σε αναγνωρισμένο επιστημονικό περιοδικό. Μετά και τη σχετική μεταρρύθμιση του Υπουργείου, η διατριβή μπορεί να έχει τη μορφή «τριών άρθρων» και επιπλέον η συγγραφή της να γίνεται στην Αγγλική.

Όπως αναγνωρίζεται άμεσα ή έμμεσα από τα περισσότερα πανεπιστήμια της Β. Αμερικής, η εκπόνηση της διατριβής πρέπει να συμπληρώνεται και από ένα κύκλο μαθημάτων και εξετάσεων. Σκοπός του κύκλου αυτού είναι, αφ' ενός μεν η εξασφάλιση μίας ελάχιστης απαραίτητης γνώσης σε όλα τα βασικά μαθήματα, αφ' ετέρου δε η δημιουργία υπόβαθρου για την εκπόνηση της σχετικής με τη διατριβή έρευνας. Η δυνατότητα ειδικών μαθημάτων διδακτορικού κύκλου δεν υφίσταται αυτή τη στιγμή στο Πρόγραμμα λόγω και του μικρού αριθμού υποψηφίων διδασκτόρων. Ως υποκατάστατα έχουν θεσπισθεί, α) ο κύκλος μαθημάτων πριν την εισαγωγή και β) η υποχρεωτική παρακολούθηση των σεμιναρίων (ομιλιών) του Τμήματος (βλ. κατωτέρω). Ο πρώτος

¹² Ασχοληθήκαμε με την ανταπόκριση του ΔΠΜΣ ως προς τους στόχους του τμήματος ΟΕ (τμήμα υποδοχής) και όχι των άλλων τμημάτων που συμμετέχουν επειδή το εν λόγω τμήμα είναι αυτό που επωμίζεται το συντριπτικά σημαντικότερο μέρος του κόστους του Προγράμματος.

¹³ Ο κύκλος αυτός μπορεί να αντικατασταθεί από απλές εξετάσεις αν ο φοιτητής έχει αποκτήσει επαρκείς γνώσεις κατά τη διάρκεια των Μεταπτυχιακών Σπουδών του.

αποσκοπεί στην εξασφάλιση του απαραίτητου υπόβαθρου, ενώ η παρακολούθηση σεμιναρίων φέρνει τον υποψήφιο διδάκτορα σ' επαφή με την τρέχουσα έρευνα σε μια ευρεία γκάμα θεμάτων και γνωστικών αντικειμένων.

Τη δομή του Διδακτορικού Προγράμματος συμπληρώνουν οι παρουσιάσεις ενδιάμεσων αποτελεσμάτων της διδακτορικής έρευνας. Οι παρουσιάσεις αυτές γίνονται στα πλαίσια ειδικών ημερίδων ή διημερίδων του Τμήματος, στις οποίες συμμετέχουν όλοι οι διδακτορικοί φοιτητές, οι επιβλέποντές τους και άλλα μέλη του Τμήματος. Σκοπός των παρουσιάσεων είναι α) η παρότρυνση των διδακτορικών φοιτητών να εργάζονται σταθερά και με εντατικό ρυθμό πάνω στην έρευνά τους, β) η ανταλλαγή απόψεων και η συμβολή των άλλων μελών του Τμήματος (πέραν των συμμετεχόντων στην Τριμελή Επιτροπή επίβλεψης) στην εργασία του φοιτητή και γ) ο έλεγχος της πορείας την οποία ακολουθεί η έρευνα του φοιτητή, προκειμένου να αποφευχθούν εγκαίρως αδιέξοδες ή λανθασμένες πορείες.

Η εισαγωγή ειδικών μαθημάτων διδακτορικού επιπέδου, αν και επιθυμητή, με τους τωρινούς πόρους του Τμήματος δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί. Παρά το δεδομένο αυτό, κρίνεται ότι η ισχύουσα δομή ανταποκρίνεται επαρκώς στην πραγματοποίηση των στόχων του Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών.

Διαδικασία επιλογής των υποψηφίων διδασκόντων.

A. Στόχος της επιλογής

Το Διδακτορικό όντας η υψηλότερη βαθμίδα εκπαίδευσης είναι ταυτόχρονα και η απαιτητικότερη. Όπως και ο φοιτητής του Μεταπτυχιακού, ο υποψήφιος διδάκτορας πριν καν αρχίσει τις σπουδές του πρέπει να έχει

- Πολύ καλές βασικές γνώσεις στα οικονομικά και τις ποσοτικές μεθόδους
- Ανεπτυγμένη αναλυτική σκέψη
- Πολύ καλή γνώση της Αγγλικής

Επί πλέον είναι απαραίτητο να έχει

- Πρωτότυπη σκέψη
- Έφεση προς την έρευνα

B. Τα βασικά στοιχεία της διαδικασίας επιλογής¹⁴

Απαραίτητες προϋποθέσεις για τη συμμετοχή στη διαδικασία εισαγωγής είναι

¹⁴ Λεπτομερής περιγραφή της διαδικασίας εισαγωγής βρίσκεται στον Οδηγό Σπουδών και την ιστοσελίδα του Προγράμματος.

Κατοχή τίτλου μεταπτυχιακών Σπουδών

Επαρκής γνώση της Αγγλικής¹⁵

Άριστη γνώση της Οικονομικής Θεωρίας και των Ποσοτικών Μεθόδων.

Για τις γνώσεις αυτές απαιτείται ο υποψήφιος διδακτορικός φοιτητής να έχει εξετασθεί (με ή χωρίς παρακολούθηση) στα εξής (6) μαθήματα του ΔΠΜΣ στην ΟΕ

Μικροοικονομία I και II

Μακροοικονομία I και II

Οικονομετρία I και II

τα οποία πρέπει να έχει περάσει με βαθμό κατ' ελάχιστον επτά (7) και μέσο όρο 7,5.

Αφού η ΕΔΕ πιστοποιήσει ότι πληρούνται οι ανωτέρω προϋποθέσεις, προωθεί την υποψηφιότητα στην ΕΔΙΔ¹⁶ η οποία εξετάζει την ερευνητική πρόταση του φοιτητή και σε περίπτωση που την κρίνει επαρκή, προτείνει τριμελή επιτροπή προς την ΓΣΕΣ του Τμήματος. Συνέντευξη με τον υποψήφιο γίνεται μόνο αν η ΕΔΙΔ το κρίνει αναγκαίο.

Γ. Πλεονεκτήματα του συστήματος

Με δεδομένο ότι οι αιτήσεις προέρχονται από διάφορα τμήματα τόσο του εσωτερικού όσο και του εξωτερικού, πολλά εκ των οποίων δεν είναι αμιγώς οικονομικά αλλά συγγενών αντικειμένων, το σύστημα αυτό εξασφαλίζει ομοιογένεια ως προς ένα ελάχιστο απαραίτητο υπόβαθρο.

Δίνει κίνητρο στους φοιτητές να εργασθούν προκειμένου να καλύψουν τα κενά στη βασική οικονομική τους παιδεία.

Εξασφαλίζει ότι κάθε μελλοντικός διδάκτορας θα έχει τουλάχιστον τις ίδιες γνώσεις βασικής οικονομικής θεωρίας με έναν πολύ καλό απόφοιτο του Μεταπτυχιακού.

Βοηθάει στην επιλογή μόνο φοιτητών με δυνατότητες να αριστεύσουν στις σπουδές τους. Ας τονισθεί εδώ ότι αν οι προηγούμενες βαθμίδες δικαιολογούν δίπλα στους αριστούχους φοιτητές και την ύπαρξη μάζας φοιτητών με μέτριες ή σχετικά χαμηλές επιδόσεις, κάτι τέτοιο στις διδακτορικές σπουδές είναι αδιανόητο. Η διαφορά έγκειται στο ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των αποφοίτων του πρώτου και δεύτερου κύκλου σπουδών προορίζονται για την αγορά εργασίας

¹⁵ Η γνώση της Αγγλικής αποδεικνύεται με Proficiency Cambridge ή Michigan, ή TOEFL 213 και άνω στο Computer Based Testing ή 79 και άνω στο Internet Based Testing ή 550 και άνω στο Paper-Based Testing ή IELTS, 5,5 και άνω, τα αποτελέσματα των οποίων κατοχυρώνονται για τέσσερα έτη, ή Κρατικό Πιστοποιητικό Γλωσσομάθειας, επίπεδο Γ2 «άριστη γνώση», ή εάν υπάρχει, αποδεικτικό λήψης πτυχίου από Αγγλόφωνο Πανεπιστήμιο.

¹⁶ Πενταμελής επιτροπή διδακτορικών διατριβών του Τμήματος η οποία είναι υπεύθυνη για όλα τα θέματα που αφορούν τους υποψήφιους διδάκτορες.

όπου θα κάνουν χρήση των δεξιοτήτων που απέκτησαν κατά τις σπουδές τους σε ποικιλία βαθμών. Ο μελλοντικός διδάκτορας όμως θα ακολουθήσει ερευνητική καριέρα -κατά πάσα πιθανότητα πανεπιστημιακή- για την οποία μόνο οι άριστοι φοιτητές είναι προορισμένοι.

Ενισχύει τη διαδικασία αυτό-επιλογής, αποτρέποντας τους φοιτητές οι οποίοι κάνουν αίτηση με μόνο κίνητρο την έλλειψη εναλλακτικής για την πορεία τους.

Ενισχύει το αδιάβλητο της επιλογής και αποφεύγει πελατειακές σχέσεις μεταξύ καθηγητή-υποψήφιου διδάκτορα, οι οποίες έχουν παρατηρηθεί συχνά στον ελληνικό χώρο.

Δ. Μειονεκτήματα του συστήματος

- ο Μπορεί να είναι αποτρεπτικό για φοιτητές που προέρχονται από καλά μεταπτυχιακά προγράμματα. Ας τονισθεί, πάντως σ' αυτό το σημείο, ότι η απαίτηση επιτυχούς εξέτασης εντός ενός έτους στα προαναφερθέντα μαθήματα προσομοιάζει και μάλλον ισοδυναμεί με το θεσμό των comprehensive examinations που επικρατεί σε όλα σχεδόν τα διδακτορικά προγράμματα της Βορείου Αμερικής και σε πολλά της Ευρώπης. Επομένως, ένας φοιτητής αιτούμενος την εισαγωγή του στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας δεν βρίσκεται σε επιβεβαρωμένη θέση έναντι αίτησης σε κάποιο άλλο καλό πανεπιστήμιο.

Ε. Κρίση της διαδικασίας επιλογής

Η διαδικασία εισαγωγής που περιγράφηκε ανωτέρω καθιερώθηκε μόλις το έτος 2007-08, δεν έχει επομένως δοκιμασθεί στην πράξη. Εκ των προτέρων φαίνεται να ανταποκρίνεται στους σκοπούς του Προγράμματος, και επομένως κρίνεται ως ικανοποιητική.

Οργάνωση ομιλιών και σεμιναρίων.

Όπως φαίνεται και από τον κατωτέρω πίνακα, ο ετήσιος αριθμός διαλέξεων (σεμιναρίων) είναι αρκετά υψηλός και ακολουθεί αύξουσα πορεία τα τελευταία έτη, πλησιάζοντας μάλιστα το μέσο όρο του ενός σεμιναρίου εβδομαδιαίως.¹⁷

¹⁷ Υπολογίζονται 13 εβδομάδες ανά εξάμηνο.

Σεμινάρια Οικονομικού Τμήματος και ΔΠΜΣ στην ΟΕ			
	Εισηγητές Πανεπιστημίων - Φορέων Εξωτερικού	Εισηγητές Πανεπιστημίων - Φορέων Εσωτερικού	Σύνολο
Ακαδημαϊκό Έτος 2007-2008			22
Χειμερινό εξάμηνο 2007-2008	3	7	10
Εαρινό εξάμηνο 2007-2008	10	2	12
Ακαδημαϊκό Έτος 2006-2007			18
Χειμερινό εξάμηνο 2006-2007	2	5	7
Εαρινό εξάμηνο 2006-2007	8	3	11
Ακαδημαϊκό Έτος 2005-2006			11
Χειμερινό εξάμηνο 2005-2006	1	3	4
Εαρινό εξάμηνο 2005-2006	3	4	7

Μεγάλο ποσοστό των ανωτέρω σεμιναρίων αντιστοιχούν σε προσκλήσεις ερευνητών από ξένα ιδρύματα. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι ανάμεσα στους προσκεκλημένους υπήρχαν ομιλητές από τα Warwick Business School, University of California, Université Laval, University of Lethbridge, Brunel University, Auburn University, κ.ά.

Τα σεμινάρια καλύπτουν μεγάλη ποικιλία θεμάτων. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι τα σεμινάρια κατά το έτος 2007-08 κάλυψαν περιοχές όπως: Μεγέθυνση, Μακροοικονομία, Οικονομετρία, Μικροοικονομία, Βιομηχανική Οργάνωση, Διεθνές Εμπόριο, Περιβάλλον, Υγεία, Μεταφορές, κ.ά.

Μέρος της χρηματοδότησης των σεμιναρίων αναλαμβάνει το ΔΠΜΣ στην ΟΕ, ενώ το μεγαλύτερο κομμάτι της προέρχεται από πόρους του Τμήματος. Τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος προτείνουν στους υπεύθυνους διοργανωτές¹⁸ ομιλητές με τους οποίους έχουν έρθει σ' επαφή και των οποίων οι εργασίες εμπίπτουν στα ερευνητικά τους ενδιαφέροντα, ή σε αυτά των υποψηφίων διδασκόντων τους οποίους επιβλέπουν. Οι

¹⁸ Κατά το έτος 2007-08 υπεύθυνοι των σεμιναρίων ήσαν οι κκ Φουντάς και Παναγιωτίδης.

υπεύθυνοι κανονίζουν για τη μετάβαση και διαμονή των ομιλητών, καθώς και για την πληρωμή των εξόδων τους. Τα τακτικά σεμινάρια γίνονται κάθε Δευτέρα 12:30 μ.μ. όμως αν οι συνθήκες το επιβάλλουν διεξάγονται και σε άλλες χρονικές στιγμές.¹⁹ Κάθε εισήγηση διαρκεί 1,5 ώρα (2 διδακτικές ώρες) περίπου.

Όπως έχει αναφερθεί και αλλού, η παρουσία των διδακτορικών φοιτητών στα σεμινάρια είναι υποχρεωτική και προς έλεγχο της τηρούνται ειδικά παρουσιολόγια. Το ποσοστό συμμετοχής του φοιτητή στα σεμινάρια αποτελεί μέρος της έκθεσης προόδου του που συντάσσεται ετησίως από τον επιβλέποντα.

Αν και η συμμετοχή των διδακτορικών φοιτητών ξεκίνησε δειλά κατά τα έτη 2003-05 όταν και σταδιακά επεβλήθη η υποχρεωτική παρακολούθηση, σήμερα σημειώνεται πληθώρα παρεμβάσεων εκ μέρους τους και αποτελούν ζωντανό κομμάτι της συζήτησης.

Με δεδομένα

- ο Το μεγάλο αριθμό διαλέξεων
- ο Το κύρος των προσκεκλημένων ερευνητών
- ο Την υψηλή ποιότητα των ομιλιών
- ο Την ποικιλία των θεμάτων
- ο Την πολύ καλή οργάνωσή τους

κρίνεται ότι τα σεμινάρια του Τμήματος ανταποκρίνονται στις ανάγκες των Διδακτορικών Σπουδών.

Διεθνής διάσταση του Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών:

Σύμφωνα με τα στοιχεία κινητικότητας που αναφέρθηκαν στην αντίστοιχη παράγραφο του Μεταπτυχιακού, το διδακτορικό έχει να επιδείξει κάποια κινητικότητα μόνο ως προς το 3, δηλαδή τη μετακίνηση φοιτητών προς ξένα πανεπιστήμια για περιορισμένο χρονικό διάστημα, και αυτό μόνο τελευταία. Ας σημειωθεί εδώ ότι η δομή

¹⁹ Τα σεμινάρια γίνονται σχεδόν πάντοτε πρωί ώστε να είναι όσο το δυνατόν πιο προσιτά και στα ΔΕΠ, η συμμετοχή των οποίων παραμένει όμως απογοητευτική. Αποκλίσεις από την τακτική ώρα γίνονται συνήθως προκειμένου α) να διευκολυνθεί ο ομιλητής στο ταξίδι του, β) να συνδυασθεί η επίσκεψη του ομιλητή με επίσκεψη σε άλλο ίδρυμα, με σκοπό τη μείωση του συνολικού κόστους, Η επιλογή της Δευτέρας, η οποία είναι κοντά στο Σαββατοκύριακο θεωρείται επίσης ότι βοηθάει τις μετακινήσεις των ομιλητών.

του κανονισμού δεν ευνοεί τέτοιες μετακινήσεις,²⁰ οι οποίες άλλωστε γίνονται μόνο ύστερα από πρωτοβουλία του επιβλέποντα και του ίδιου του φοιτητή, χωρίς το Πρόγραμμα να έχει παίξει κάποιον ενεργό ρόλο.

Κατά συνέπεια, η διεθνής διάσταση του Προγράμματος κρίνεται ως ανεπαρκής και συνιστάται στο μέλλον να δοθεί έμφαση στη συμμετοχή σε διεθνείς συμφωνίες ανταλλαγής φοιτητών.

Εξεταστικό σύστημα.

A. Περιγραφή του εξεταστικού συστήματος.

Εφόσον δεν υπάρχουν μαθήματα στο διδακτορικό, το εξεταστικό σύστημα αφορά τα εξής τρία τμήματα

1. Εισαγωγή στο Πρόγραμμα

- Εξετάσεις στα 6 βασικά μαθήματα του Μεταπτυχιακού
- Εξέταση και κρίση της ερευνητικής πρότασης

2. Έλεγχος προόδου

- Ορισμός τριμελούς επιτροπής, ως ο νόμος ορίζει.
- Υποχρεωτική ετήσια έκθεση προόδου την οποία συντάσσει ο επιβλέπων.
- Δημόσια παρουσίαση των προσωρινών αποτελεσμάτων έρευνας.
- Υποχρεωτική υποβολή ενός τουλάχιστον άρθρου από τη διατριβή σε περιοδικό που περιλαμβάνεται στη λίστα του *JEL*.²¹
- Παρουσίαση μέρους της διατριβής σε συνέδριο.

3. Τελική κρίση

- Ορισμός επταμελούς επιτροπής, σύμφωνα με το νόμο, η οποία κρίνει τη διατριβή.
- Υποστήριξη της διατριβής ενώπιον της επταμελούς επιτροπής.

B. Σχόλια και κρίση

Η τελική κρίση γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου και δεν διαφέρει από των άλλων πανεπιστημίων ή τμημάτων. Το ίδιο και ο ορισμός και ο ρόλος της τριμελούς για την επίβλεψη του φοιτητή. Μολονότι σωστά, από μόνα τους τα μέτρα αυτά κρίνονται ανεπαρκή, πρώτον, διότι η εμπλοκή των άλλων δύο μελών της τριμελούς πέραν του

²⁰ Ο φοιτητής ζητάει αναστολή φοίτησης προκειμένου να παρακολουθήσει μαθήματα αλλού ή να συμμετάσχει σε κάποιο ερευνητικό πρόγραμμα του εξωτερικού. Ας σημειωθεί βέβαια ότι η αναστολή αυτή δεν συνεπάγεται κατ' ανάγκην κόστος για το φοιτητή.

²¹ *Journal of Economic Literature*.

επιβλέποντος μπορεί να μην είναι ουσιαστική και δεύτερον, διότι κατά τη στιγμή της τελικής κρίσης είναι πολύ αργά για σχόλια και σημαντικές αλλαγές πλεύσης. Με άλλα λόγια, η επταμελής μπορεί εύκολα να βρεθεί «προ τετελεσμένου». Για το λόγο αυτό το Τμήμα έκρινε ότι ήταν αναγκαίο να υπάρχουν ενδιάμεσα στάδια αξιολόγησης.

Όπως αναφέρεται και αλλού, η διαδικασία επιλογής (εισαγωγή στο Πρόγραμμα) πέραν της εξασφάλισης ενός ελαχίστου απαραίτητων γνώσεων, λειτουργεί και ως μηχανισμός «αυτό-επιλογής» αποτρέποντας φοιτητές οι οποίοι θα ήθελαν ένα «εύκολο πτυχίο». Οι αναφερόμενες εξετάσεις γίνονται στις ίδιες περιόδους και από κοινού με αυτές των φοιτητών του Μεταπτυχιακού. Τούτο, πέραν της οικονομίας, εξυπηρετεί στο ότι εξασφαλίζει επαρκή μάζα εξεταζομένων και σύγκριση ώστε το αποτέλεσμα να μην μπορεί να χαρακτηριστεί ως «προσωπικό».

Η κρίση της ερευνητικής πρότασης γίνεται από την ίδια επιτροπή για όλους τους υποψηφίους και κατά την ίδια περίοδο, ώστε και πάλι να αποφεύγονται όσο το δυνατόν οι κρίσεις επί μεμονωμένων ερευνητικών προτάσεων.

Η ετήσια έκθεση προόδου βοηθάει στην παρακολούθηση τόσο της προόδου του φοιτητή, όσο και στο γρήγορο εντοπισμό και αντιμετώπιση προβλημάτων στη σχέση φοιτητή-επιβλέποντα.

Η υποβολή σε περιοδικό και οι παρουσιάσεις σε συνέδρια επίσης βοηθούν την τελική κρίση, προσθέτοντας μία έξωθεν μαρτυρία για την αξία της εργασίας του φοιτητή.

Συνοπτικά, το ανωτέρω σύστημα σέβεται τις απαιτήσεις του νόμου ως προς την εξέταση και κρίση της διδακτορικής διατριβής, προσθέτει όμως και άλλα ενδιάμεσα στάδια προκειμένου να προβλεφθούν και να αποφευχθούν προβλήματα, ο εντοπισμός των οποίων κατά την τελική κρίση θα ήταν καταστροφικός για το φοιτητή. Αν και πιθανόν να χρειάζεται κάποιες βελτιώσεις, οι οποίες θα αποκαλυφθούν και στην πράξη, το υπάρχον εξεταστικό σύστημα συμπληρώνει τις απαιτήσεις του νόμου και μπορεί να χαρακτηριστεί ως ικανοποιητικό για τις ανάγκες του Προγράμματος.

ΕΝΟΤΗΤΑ 4

4.1 ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΕΡΓΟ: ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ

4.1.1 Αποτελεσματικότητα έργου διδακτικού προσωπικού.

Με βάση τις υπάρχουσες φυσικές υποδομές του Πανεπιστημίου Μακεδονίας, το έργο του διδακτικού προσωπικού κρίνεται ιδιαίτερα αποτελεσματικό. Συγκεκριμένα, η διδασκαλία στο Τμήμα Οικονομικών Επιστημών πραγματοποιείται με τη χρήση τόσο παραδοσιακών μεθόδων, όπως παραδόσεις σε αμφιθέατρα και φροντιστήρια, όσο και περισσότερο καινοτόμων μεθόδων, όπως είναι η χρήση ηλεκτρονικών πολυμέσων. Επιπρόσθετα, τα Εργαστήρια Πληροφορικής του Τμήματος διευκολύνουν τους φοιτητές στην πρόσβαση στην ηλεκτρονική πληροφόρηση και την εκμάθηση των ηλεκτρονικών μέσων. Επίσης, υπάρχει μέριμνα για φροντιστηριακά μαθήματα στα Εργαστήρια Πληροφορικής του Τμήματος για την εκμάθηση στατιστικών και οικονομετρικών προγραμμάτων.

Καινοτομία του Τμήματος αποτελεί η εισαγωγή των σεμιναριακών μαθημάτων. Στο σεμιναριακό μάθημα απαιτείται η συγγραφή και παρουσίαση από τους φοιτητές/τριες μιας εργασίας, της οποίας το θέμα αντλείται από το περιεχόμενο μαθήματος το οποίο έχει διδαχθεί σε προηγούμενο εξάμηνο.

Υπάρχει όμως ένα σημαντικό πρόβλημα που μειώνει την αποτελεσματικότητα του έργου του διδακτικού προσωπικού. Αυτό είναι η ύπαρξη μεγάλων ακροατηρίων στα μαθήματα κυρίως του κορμού. Στην περίπτωση αυτή, δηλαδή όταν υπάρχουν μεγάλα ακροατήρια, ο διδάσκων δεν έχει τη δυνατότητα να κατανοήσει τα χαρακτηριστικά και τις ιδιαίτερες ανάγκες των φοιτητών του, ενώ οι φοιτητές αντιμετωπίζουν δυσκολίες στην παρακολούθηση του μαθήματος.

4.1.2. Ποιότητα και αποτελεσματικότητα της διδακτικής διαδικασίας.

Το συνολικό πρόγραμμα διασπάται σε δύο Κύκλους Σπουδών οι οποίοι δεν είναι νομοθετικά καθιερωμένοι. Ο Πρώτος Κύκλος αποτελείται από τα μαθήματα των τεσσάρων πρώτων εξαμήνων, ενώ ο Δεύτερος περιλαμβάνει τα υπόλοιπα τέσσερα. Στον Πρώτο Κύκλο Σπουδών διδάσκονται κυρίως μαθήματα βασικής οικονομικής παιδείας, καθώς και μαθήματα τα οποία στοχεύουν στην εξοικείωση των σπουδαστών με τις μεθόδους των ποσοτικών αναλύσεων. Ο Δεύτερος Κύκλος Σπουδών αναφέρεται σε πιο εξειδικευμένα πεδία της οικονομικής επιστήμης. Τα διδασκόμενα μαθήματα διακρίνονται σε υποχρεωτικά και σε επιλογής. Ο κάθε φοιτητής/τρια θα πρέπει να παρακολουθήσει κατά τη διάρκεια των σπουδών τριάντα εννέα μαθήματα συνολικά εκ των οποίων τα είκοσι οκτώ είναι υποχρεωτικά και τα υπόλοιπα έντεκα επιλογής, μη περιλαμβανομένης της ξένης γλώσσας.

Η αναλογία μεταξύ υποχρεωτικών μαθημάτων και μαθημάτων επιλογής είναι διαφορετική για τους δύο Κύκλους Σπουδών. Στον Πρώτο Κύκλο ο λόγος υποχρεωτικά προς επιλογής είναι υψηλότερος από τον αντίστοιχο λόγο του Δευτέρου Κύκλου. Αυτό γίνεται για να δοθεί η δυνατότητα στους φοιτητές των μεγάλων εξαμήνων να παρακολουθήσουν όσο το δυνατόν περισσότερα μαθήματα του ιδιαίτερου ενδιαφέροντός τους. Στον Πρώτο Κύκλο Σπουδών ο φοιτητής/τρια επιλέγει ένα μάθημα για κάθε εξάμηνο από τα αντίστοιχα κατ' επιλογήν μαθήματα. Στο Δεύτερο Κύκλο Σπουδών τα κατ' επιλογήν μαθήματα διακρίνονται σε δυο μεγάλες ομάδες την Α και Β. Στο σύνολο των τεσσάρων εξαμήνων του Δευτέρου Κύκλου Σπουδών οι φοιτητές/τριες είναι υποχρεωμένοι να επιλέξουν συνολικά επτά μαθήματα εκ των οποίων τα πέντε τουλάχιστον θα πρέπει να ανήκουν στην ομάδα Α.

Οι φοιτητές του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών έχουν τη δυνατότητα μετά την εγγραφή τους στο Ε' εξάμηνο, να κάνουν πρακτική άσκηση σε επιχειρήσεις και οργανισμούς. Η πρακτική άσκηση έχει προαιρετικό χαρακτήρα. Δεν υποκαθιστά κάποιο κύριο ή επιλογής μάθημα και αναγράφεται στην αναλυτική βαθμολογία του φοιτητή.

Το σημαντικότερο χαρακτηριστικό του εκπαιδευτικού συστήματος συνίσταται στην ταύτιση ενός επιστημονικού αντικειμένου με το περιεχόμενο κάποιου εγχειριδίου από το οποίο αντλείται και η εξεταστέα ύλη. Οι φοιτητές κρίνονται

σύμφωνα με το βαθμό αφομοίωσης της συγκεκριμένης ύλης και της επίδοσής τους στις τελικές εξετάσεις. Με δεδομένους τους περιορισμούς του Ελληνικού πανεπιστημίου, είναι φανερό ότι δύσκολα μπορεί να γίνει κάτι καλύτερο. Παρόλα αυτά, η εισαγωγή στοιχείων που να ευνοούν ένα διαφορετικό πλαίσιο σπουδών (πρόοδοι, homeworks, και γενικά ενίσχυση ατομικής πρωτοβουλίας κα άμιλλας) είναι ιδιαίτερα επιθυμητή.

4.1.3. Οργάνωση και εφαρμογή του διδακτικού έργου.

Η οργάνωση και η εφαρμογή του διδακτικού έργου κρίνεται ως ιδιαίτερα ικανοποιητική. Τα εκπαιδευτικά μέσα και οι υποδομές ωστόσο χρήζουν περαιτέρω βελτίωσης. Το Τμήμα αξιοποιεί τις νέες τεχνολογίες ενώ η συνεργασία μεταξύ διδασκόντων και διδασκομένων είναι άψογη. Το επίπεδο και η επικαιρότητα των παρεχόμενων γνώσεων είναι σύμφωνα με τις σύγχρονες εξελίξεις της οικονομικής επιστήμης, ενώ η κινητικότητα του διδακτικού προσωπικού και των φοιτητών είναι αρκετά μεγάλη.

Καινοτομία του Τμήματος αποτελεί η εισαγωγή των σεμιναριακών μαθημάτων. Στο σεμιναριακό μάθημα απαιτείται η συγγραφή και παρουσίαση από τους φοιτητές/τριες μιας εργασίας, της οποίας το θέμα αντλείται από το περιεχόμενο μαθήματος το οποίο έχει διδαχθεί σε προηγούμενο εξάμηνο. Απαραίτητη προϋπόθεση για την εκπόνηση σεμιναριακής εργασίας αποτελεί η παρακολούθηση και επιτυχής εξέταση στο μάθημα, του οποίου το σεμιναριακό αποτελεί τη φυσική του προέκταση. Οι εργασίες παρουσιάζονται κατά τη διάρκεια του διδακτικού εξαμήνου ενώπιον του διδάσκοντα, συμφοιτητών/τριών και πιθανόν άλλων ενδιαφερομένων.

Σεμιναριακές εργασίες μπορούν να δοθούν μόνο σε ορισμένα μαθήματα του Δεύτερου Κύκλου Σπουδών. Τα μαθήματα αυτά που προσφέρονται και ως σεμιναριακά, αναφέρονται για κάθε ακαδημαϊκή περίοδο, στον Οδηγό Σπουδών του Οικονομικού Τμήματος. Το σεμιναριακό μάθημα αποτελεί ξεχωριστό μάθημα και αντιμετωπίζεται ως τέτοιο και βαθμολογικά. Στην εκπόνηση της σεμιναριακής εργασίας η χρήση της ξένης βιβλιογραφίας είναι σημαντική και κατά περίπτωση απαραίτητη. Για το σκοπό αυτό κρίθηκε σκόπιμη η παράταση της υποχρεωτικής διδασκαλίας της ξένης γλώσσας μέχρι και το έκτο εξάμηνο.

4.1.4. Εκπαιδευτικά βοηθήματα.

Τα εκπαιδευτικά βοηθήματα είναι ιδιαίτερα χρήσιμα και συντελούν στην ορθή κατανόηση της διδακτέας ύλης.

4.1.5. Διαθέσιμα μέσα και υποδομές.

–Όπως αναφέρθηκε, ένα από τα σημαντικά προβλήματα που αντιμετωπίζει το Τμήμα είναι η ύπαρξη μεγάλων ακροατηρίων, γεγονός που δυσχεραίνει την εκπαιδευτική διαδικασία. Συνεπώς, είναι απαραίτητη η εξασφάλιση και άλλων αιθουσών διδασκαλίας. Επειδή όμως υπάρχει μεγάλη στενότητα χώρων στο Πανεπιστήμιο, ίσως θα πρέπει να αναζητηθούν και χώροι εκτός κεντρικού κτιρίου.

4.1.6. Βαθμός αξιοποίησης των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών.

Η χρήση νέων τεχνολογιών είναι απαραίτητη για τους φοιτητές της Οικονομικής Επιστήμης. Τα Εργαστήρια Πληροφορικής του Τμήματος διευκολύνουν τους φοιτητές στην πρόσβαση στην ηλεκτρονική πληροφόρηση και την εκμάθηση των ηλεκτρονικών μέσων. Υπάρχουν φροντιστηριακά μαθήματα στα Εργαστήρια Πληροφορικής του Τμήματος για την εκμάθηση προγραμμάτων στατιστικής και οικονομετρίας. Επομένως η αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών είναι ικανοποιητική, ωστόσο είναι χρήσιμη η επέκταση των υπάρχουσών υποδομών.

4.1.7. Αναλογία διδασκόντων/διδασκομένων και η μεταξύ τους συνεργασία.

Η αναλογία δεν είναι ιδιαίτερη ικανοποιητική με δεδομένο ότι υπάρχουν 1.180 φοιτητές ενώ τα μέλη ΔΕΠ είναι μόλις 25. Είναι απαραίτητη η μείωση του αριθμού των εισαγομένων φοιτητών κάθε ακαδημαϊκό έτος για να βελτιωθεί και η αναλογία **διδασκόντων/διδασκομένων.**

4.1.8. Βαθμός σύνδεσης της διδασκαλίας με την έρευνα.

Το Οικονομικό Τμήμα συνδέει τη διδασκαλία με την έρευνα σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο.

4.1.9. Συνεργασίες με εκπαιδευτικά κέντρα του εσωτερικού και του εξωτερικού και το κοινωνικό σύνολο.

Οι συνεργασίες που έχει αναπτύξει το Τμήμα με εκπαιδευτικούς και κοινωνικούς φορείς κρίνονται ως ικανοποιητικές. Το Τμήμα έχει εβδομαδιαίο πρόγραμμα διαλέξεων το οποίο προάγει την ανταλλαγή γνώσεων και συντελεί στη συνεργασία με επιστήμονες τόσο από την Ελλάδα όσο και από το εξωτερικό. Αρκετά συχνά δε, το Τμήμα επισκέπτονται καταξιωμένοι επιστήμονες από το εξωτερικό. Όσον αφορά το κοινωνικό σύνολο αρκετά συχνά μέλη ΔΕΠ συμμετέχουν σε συναντήσεις με κοινωνικό προσανατολισμό πέρα των στενών ακαδημαϊκών ερευνητικών πλαισίων.

4.1.10. Κινητικότητα διδακτικού προσωπικού και φοιτητών.

Το Τμήμα συμμετέχει ενεργά στα προγράμματα ενίσχυσης της κινητικότητας φοιτητών και διδασκόντων στην Ευρώπη. Συνολικά υπήρξαν 97 εξερχόμενοι και 50 εισερχόμενοι φοιτητές, προερχόμενοι από Βέλγιο, Γερμανία, Ισπανία, Φινλανδία, Γαλλία, Πολωνία, Ιταλία και Κύπρο. Επίσης, το Τμήμα επισκεφτήκαν ο κ. Κωνσταντίνος Γιαννακάς από το Πανεπιστήμιο της Nebraska και ο κ. Κυριάκος Νεανίδης από το Πανεπιστήμιο του Manchester.

4.1.11. Αξιολόγηση διδακτικού έργου.

Η αξιολόγηση του διδακτικού έργου του προπτυχιακού προγράμματος σπουδών του Τμήματος Οικονομικών Σπουδών βασίσθηκε στα κριτήρια αξιολόγησης που περιγράφονται στο έντυπο «Διασφάλιση Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση: Ανάλυση κριτηρίων Διασφάλισης Ποιότητας Ακαδημαϊκών Μονάδων» Έκδοση 2.0, Ιούλιος 2007, ΑΔΙΠ, Αθήνα, (<http://www.adip.gr>).

Η διαδικασία αξιολόγησης των διδασκόντων από τους φοιτητές εφαρμόζεται από το εαρινό εξάμηνο του ακαδημαϊκού έτους 2007-2008 με τη συμπλήρωση των ερωτηματολογίων της ΑΔΙΠ στα πλαίσια της αξιολόγησης των μαθημάτων/ διδασκόντων από τους φοιτητές.

Το εαρινό εξάμηνο του 2007-2008 απογράφησαν 20 μαθήματα (16 μαθήματα υποχρεωτικά και επιλογής και 4 μαθήματα ξένων γλωσσών) επί συνόλου 41 μαθημάτων που διδάχτηκαν στο συγκεκριμένο εξάμηνο (29 μαθήματα υποχρεωτικά και επιλογής και 12 μαθήματα ξένων γλωσσών). Ο αριθμός των

ερωτηματολογίων που συγκεντρώθηκαν για το σύνολο των μαθημάτων ανέρχεται στα 1411.

Στη συνέχεια με βάση τα αποτελέσματα της διαδικασίας αξιολόγησης του διδακτικού γίνεται μια προσπάθεια αξιοποίησης των αποτελεσμάτων με σκοπό την ποιοτική βελτίωση του διδακτικού έργου που προσφέρει το Τμήμα.

Στον Πίνακα 1 που ακολουθεί παρουσιάζεται ο μέσος όρος και η τυπική απόκλιση του Τμήματος (χωρίς τις ξένες γλώσσες) για συγκεκριμένες ερωτήσεις που επιλέχθηκαν από το ερωτηματολόγιο αξιολόγησης μαθήματος/διδάσκοντα της ΑΔΠ.

Πίνακας 1

Επιλεγμένες ερωτήσεις	Μέσος Όρος	Τυπική απόκλιση
1. Οι στόχοι του μαθήματος ήταν σαφείς;	3,6139	0,4366
2. Η ύλη που καλύφθηκε ανταποκρινόταν στους στόχους του μαθήματος;	3,7247	0,4356
3. Η ύλη που διδάχθηκε ήταν καλά οργανωμένη;	3,6316	0,4938
10. Πώς κρίνετε το επίπεδο δυσκολίας του μαθήματος για το έτος του;	3,5149	0,1880
22. Οργανώνει καλά την παρουσίαση της ύλης στα μαθήματα;	3,6298	0,5386
23. Επιτυγχάνει να διεγείρει το ενδιαφέρον για το αντικείμενο του μαθήματος;	3,3080	0,6443
24. Αναλύει και παρουσιάζει τις έννοιες με τρόπο απλό και ενδιαφέροντα χρησιμοποιώντας παραδείγματα;	3,6351	0,5799
25. Ενθαρρύνει τους φοιτητές να διατυπώνουν απορίες και ερωτήσεις και να για να αναπτύξουν την κρίση τους;	3,7392	0,6367
26. Ήταν συνεπής στις υποχρεώσεις του/της (παρουσία στα μαθήματα, έγκαιρη διόρθωση εργασιών ή εργαστηριακών αναφορών, ώρες συνεργασίας με τους φοιτητές);	4,1475	0,3544
27. Είναι γενικά προσιτός στους φοιτητές;	3,8401	0,5800
33. Παρακολουθώ τακτικά τις διαλέξεις .	4,1329	0,5317
36. Μελετώ συστηματικά την ύλη.	2,8333	0,3703
37. Αφιερώνω εβδομαδιαία για μελέτη του συγκεκριμένου μαθήματος:	1,8412	0,2044

Βαθμολογική Κλίμακα για τις ερωτήσεις 1-36

1=απαράδεκτη, 2=μη ικανοποιητική, 3=μέτρια, 4=ικανοποιητική, 5=πάρα πολύ

Βαθμολογική Κλίμακα για την ερώτηση 37

1= <2 Ώρες, 2=2-4 Ώρες, 3=4-6 Ώρες, 4=6-8 Ώρες, 5= >8 Ώρες

Στον Πίνακα 2 παρουσιάζεται ο μέσος όρος του Τμήματος και οι επί μέρους μέσοι όροι των διδασκόντων/μαθημάτων (αριθμοί 1-16) για τις ίδιες ερωτήσεις.

Πίνακας 2

Ερωτήσεις	M.O	1 *	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1. Οι στόχοι του μαθήματος ήταν σαφείς;	3,6139	3,8667	3,5532	3,8925	4,1497	3,6455	4,0462	3,4706	3,4286	3,6533	3,4706	4,4023	3,2727	3,9014	3,907	2,8456	2,9657
2. Η ύλη που καλύφθηκε ανταποκρινόταν στους στόχους του μαθήματος;	3,7247	3,8	3,8298	4,0426	4,2245	3,6757	4,1846	3,3871	3	3,9189	3,462	4,5862	3,5455	3,9429	3,9419	2,9329	3,4228
3. Η ύλη που διδάχθηκε ήταν καλά οργανωμένη;	3,6316	3,8667	3,2766	3,7766	3,9861	3,3514	4,2154	3,4	3,625	4,04	3,2513	4,7356	3	3,8028	3,686	2,5743	3,5751
10. Πώς κρίνετε το επίπεδο δυσκολίας του μαθήματος για το έτος του;	3,5149	3,6667	3,413	3,4574	3,5725	3,5091	3,7143	3,3	3,125	3,44	3,5326	3,6667	3,8182	3,493	3,2093	3,4966	3,6695
22. Οργανώνει καλά την παρουσίαση της ύλης στα μαθήματα;	3,6298	3,8667	3,3043	3,8817	3,8511	3,4909	4,0769	3,5588	3,4	4,2973	3,2674	4,7701	2,6364	3,9155	3,8953	2,6892	3,4028
23. Επιτυγχάνει να διεγείρει το ενδιαφέρον για το αντικείμενο του μαθήματος;	3,308	3,9333	2,7609	3,4086	3,6643	3,4545	3,8462	3,5588	3,6	4,1333	3,2139	4,3448	2,2727	3,2817	3,5116	2,5878	2,3321
24. Αναλύει και παρουσιάζει τις έννοιες με τρόπο απλό και ενδιαφέροντα χρησιμοποιώντας παραδείγματα;	3,6351	3,9333	3,6087	3,914	3,7817	3,3818	3,8308	4,0588	4	4,32	3,5615	4,6667	2,7273	3,7887	3,9059	2,8986	2,7091
25. Ενθαρρύνει τους φοιτητές να διατυπώνουν απορίες και ερωτήσεις και να για να αναπτύξουν την κρίση τους;	3,7392	4,2667	3,6087	3,7253	3,7902	4,0818	4,1538	4,3529	4,3	4,1486	3,6129	4,5747	3	3,8873	4	3	2,5318
26. Ήταν συνεπής στις υποχρεώσεις του/της	4,1475	4,3333	3,9091	4,1304	4,1197	3,4909	4,5556	4,0303	3,8	4,6667	4,1222	4,6782	3,8	4,5507	4,3452	3,6014	4,1867
27. Είναι γενικά προσιτός στους φοιτητές;	3,8401	4,6	3,7391	3,8261	3,9437	3,8909	4,0615	4,5758	3,9	4,6133	3,7243	4,7931	3	3,5857	3,8353	2,9862	3,1034
33. Παρακολουθώ τακτικά τις διαλέξεις .	4,1329	3,7333	4,3261	4,3043	4,6549	4,3545	4,4923	3,3529	2,6	4,52	4,1141	4,716	4	4,4085	3,814	4,0537	4,4074
36. Μελετώ συστηματικά την ύλη.	2,8333	3,1333	2,8372	3,023	3,7077	2,8624	3,0317	2,7407	1,8889	2,7333	2,9096	3,0488	3,0909	2,5143	2,6941	2,6644	2,6432
37. Αφιερώνω εβδομαδιαία για μελέτη του συγκεκριμένου μαθήματος;	1,8412	2,2	1,7143	2,0714	2,2263	1,8091	1,9683	1,44	1,8333	1,7333	1,8736	1,7765	2	1,6812	1,5952	1,7676	1,8052

* όπου οι αριθμοί 1-16 είναι οι διδάσκοντες των μαθημάτων που απογράφησαν και οι αντίστοιχες στήλες είναι οι ατομικοί τους μέσοι όροι.

Στον Πίνακα 3 παρουσιάζεται το πλήθος των διδασκόντων/μαθημάτων που ήταν πάνω από τον Μ.Ο του Τμήματος για κάθε ερώτηση.

Πίνακας 3

Ερωτήσεις	Μ.Ο Τμήματος	Πλήθος Διδασκόντων πάνω από το Μ.Ο του Τμήματος
1. Οι στόχοι του μαθήματος ήταν σαφείς;	3,6139	8
2. Η ύλη που καλύφθηκε ανταποκρινόταν στους στόχους του μαθήματος;	3,7247	9
3. Η ύλη που διδάχθηκε ήταν καλά οργανωμένη;	3,6316	8
10. Πώς κρίνετε το επίπεδο δυσκολίας του μαθήματος για το έτος του;	3,5149	7
22. Οργανώνει καλά την παρουσίαση της ύλης στα μαθήματα;	3,6298	8
23. Επιτυγχάνει να διεγείρει το ενδιαφέρον για το αντικείμενο του μαθήματος;	3,308	10
24. Αναλύει και παρουσιάζει τις έννοιες με τρόπο απλό και ενδιαφέροντα χρησιμοποιώντας παραδείγματα;	3,6351	10
25. Ενθαρρύνει τους φοιτητές να διατυπώνουν απορίες και ερωτήσεις και να για να αναπτύξουν την κρίση τους;	3,7392	10
26. Ήταν συνεπής στις υποχρεώσεις του/της	4,1475	7
27. Είναι γενικά προσιτός στους φοιτητές;	3,8401	8
33. Παρακολουθώ τακτικά τις διαλέξεις	4,1329	9
36. Μελετώ συστηματικά την ύλη.	2,8333	9
37. Αφιερώνω εβδομαδιαία για μελέτη του συγκεκριμένου μαθήματος;	1,8412	6

4.2. ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΕΡΓΟ: ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ

4.2.1 Αποτελεσματικότητα διδακτικού προσωπικού.

Τα κριτήρια σύμφωνα με τα οποία η ΕΔΕ του ΔΠΜΣ στην ΟΕ κάνει ανάθεση έργου σε ένα διδάσκοντα είναι:

Στενή σχέση του διδάσκοντα με το αντικείμενο.

Ερευνητική δραστηριότητα του διδάσκοντα.²²

Προηγούμενες αξιολογήσεις του διδάσκοντα από τους φοιτητές.

Ενδιαφέρον του διδάσκοντα για διδασκαλία σε μεταπτυχιακό επίπεδο.

Τα ανωτέρω κριτήρια έδωσαν ευκαιρία σε πολλά μέλη ΔΕΠ χαμηλών βαθμίδων (λέκτορες, επίκουροι καθηγητές) να διδάξουν στο Πρόγραμμα.

Ένα ποσοστό κοντά στο 50% των μαθημάτων διδάσκεται από μέλη ΔΕΠ τα οποία αποφοίτησαν από καλά πανεπιστήμια κατά την τελευταία πενταετία.

Οι διδάσκοντες αυτοί, πέρα από το φυσικό δυναμισμό και ενθουσιασμό τους, προσθέτουν στο Πρόγραμμα πρόσφατες γνώσεις και τεχνικές οι οποίες βρίσκονται στα όρια της τρέχουσας έρευνας. Όλοι όσοι δίδαξαν κατά το έτος 2007-2008 στο ΔΠΜΣ στην ΟΕ είχαν τουλάχιστον μία παρουσίαση σε συνέδριο ή/και ένα working paper στον τομέα ειδίκευσής τους κατά τα τελευταία δύο χρόνια.

Εξ άλλου, ο βαθμός ικανοποίησης των φοιτητών από τους διδάσκοντες, όπως αποτυπώνεται στην αξιολόγηση των μαθημάτων, είναι υψηλός και πρέπει να θεωρηθεί απολύτως ικανοποιητικός, δεδομένης μάλιστα της δυσκολίας των μαθημάτων και των χαμηλών σχετικώς βαθμολογιών. Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζεται η αποτελεσματικότητα του διδακτικού προσωπικού (ο μέσος όρος των απαντήσεων σε σύνολο δέκα ερωτήσεων) κατά τα τρία τελευταία ακαδημαϊκά έτη με βάση την αξιολόγηση που έγινε από τους φοιτητές.

	2007-2008	2006-2007	2005-2006	M.O. 2005-08
Συνολικός Μ.Ο αποτελεσματικότητας διδακτικού προσωπικού	3,62/5	4,10/5	4,05/5	3,92 / 5

²² Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην *πρόσφατη* ερευνητική δραστηριότητα.

Ο μέσος όρος των τριών ετών είναι σχεδόν 4 και με μία μόνο εξαίρεση όλες οι ατομικές βαθμολογίες είναι τουλάχιστον 3. Με βάση τ' ανωτέρω, η αποτελεσματικότητα του διδακτικού προσωπικού κρίνεται ως άκρως ικανοποιητική.

4.2.2 Ποιότητα και αποτελεσματικότητα της διδακτικής διαδικασίας.

Συγκρίνοντας τα περιγράμματα των μαθημάτων, βγαίνει ως συμπέρασμα ότι αν και το παραδοσιακό μοντέλο διδασκαλίας διατηρεί σημαντική υπεροχή έναντι άλλων μορφών, η διδακτική διαδικασία ποικίλει σημαντικά από μάθημα σε μάθημα, προσαρμοζόμενη στις ειδικές ανάγκες της κάθε ύλης, πράγμα το οποίο καταλογίζεται ως θετικό.

Όσον αφορά τη διαδικασία αξιολόγησης των φοιτητών, φαίνεται επίσης να ποικίλει σημαντικά και να προσαρμόζεται στον προσανατολισμό του κάθε μαθήματος. Εκτός πάντως κάποιων δικαιολογημένων εξαιρέσεων, σε όλα τα μαθήματα η αξιολόγηση των φοιτητών βασίζεται σε τουλάχιστον δύο στοιχεία.

Από την πλευρά των φοιτητών, στο ερώτημα αν «Ο καθηγητής ερχόταν στο μάθημα άριστα προετοιμασμένος» ο μέσος όρος ανά μάθημα κατά τα τρία τελευταία ακαδημαϊκά έτη αποτυπώνεται στον ακόλουθο πίνακα:

	2007-08	2006-07	2005-06	M.O. 2005-08
M.O ερώτησης "Ο καθηγητής ερχόταν στο μάθημα άριστα προετοιμασμένος"	4,04 / 5	4,31 / 5	4,32 / 5	4,22 / 5

Οι απόψεις των φοιτητών για τη μεταδοτικότητα των διδασκόντων αποτυπώνονται στον παρακάτω πίνακα:

	2007-2008	2006-2007	2005-2006	M.O. 2005-08
M.O ερώτησης "Η μεταδοτικότητα του διδάσκοντα ήταν..."	3,32/5	3,78/5	4,00/5	3,70 / 5

- ο Με βάση την αξιολόγηση των φοιτητών, η διδακτική διαδικασία θεωρείται πολύ καλής ποιότητας και πολύ αποτελεσματική.

4.2.3 Οργάνωση και εφαρμογή του διδακτικού έργου.

Ως προς την οργάνωση των μαθημάτων ας αναφερθεί ότι σε όλα τα μαθήματα:

- Μοιράζεται περίγραμμα με εμπειριστατωμένη βιβλιογραφία.
- Ο τρόπος αξιολόγησης των φοιτητών καθορίζεται εξ αρχής στο περίγραμμα του μαθήματος.
- Τηρείται αυστηρά ο αριθμός των 12 διαλέξεων ανά μάθημα.
- Τηρείται παρουσιολόγιο με μέγιστο επιτρεπόμενο αριθμό απουσιών τις τρεις (3) ανά μάθημα.
- Οι ημερομηνίες παρουσιάσεων και προόδων καθορίζονται το αργότερο κατά την πρώτη διάλεξη.

Ως προς την εφαρμογή του διδακτικού έργου, οι μόνες πληροφορίες προέρχονται από τις αξιολογήσεις των φοιτητών και είναι πολύ θετικές. Στην ερώτηση «Πώς αξιολογείτε την οργάνωση και παρουσίαση του μαθήματος» οι φοιτητές έδωσαν την ακόλουθη βαθμολογία κατά μέσο όρο για τα τρία τελευταία ακαδημαϊκά έτη:

	2007-2008	2006-2007	2005-2006	M.O. 2005-08
M.O ερώτησης "Πώς αξιολογείτε την οργάνωση και παρουσίαση του μαθήματος"	3,45/5	4,05/5	4,00/5	3,83 / 5

Σύμφωνα με τα ανωτέρω, η οργάνωση και η εφαρμογή του διδακτικού έργου κρίνονται ως επιτυχείς.

4.2.4 Εκπαιδευτικά βοηθήματα.

Ως προς τα εκπαιδευτικά βοηθήματα, διαπιστώνεται ότι:

- Τα εγχειρίδια που χρησιμοποιούνται είναι διεθνώς γνωστά και χρησιμοποιούνται σε πανεπιστήμια μεγάλου κύρους.
- Τα άρθρα που προτείνονται καλύπτουν τόσο τη βασική όσο και την πολύ σύγχρονη βιβλιογραφία κάθε γνωστικού αντικειμένου.

- Η χρήση λογισμικού για τις ανάγκες ορισμένων μαθημάτων είναι ευρεία.

Στη σχετική ερώτηση των αξιολογήσεων «Αξιολογείστε τα βιβλία και τις σημειώσεις του μαθήματος», ο μέσος όρος των απαντήσεων των φοιτητών δίνεται παρακάτω:

	2007-2008	2006-2007	2005-2006	M.O. 2005-08
M.O ερώτησης "Αξιολογείστε τα βιβλία και τις σημειώσεις του μαθήματος"	3,64/5	3,97/5	3,89/5	3,83 / 5

Κατά συνέπεια, τα εκπαιδευτικά βοηθήματα θεωρούνται πολύ ικανοποιητικά.

4.2.5 Διαθέσιμα μέσα και υποδομές.

Τα μαθήματα του Μεταπτυχιακού γίνονται συνήθως στην αίθουσα συνεδριάσεων του Τμήματος, η οποία είναι τεχνικώς πολύ καλά εφοδιασμένη.

Για την εξυπηρέτηση των Μεταπτυχιακών υπάρχουν

Ένα εργαστήριο.

Ένα αναγνωστήριο 12 περίπου θέσεων.

Στο εργαστήριο υπάρχουν ένας εκτυπωτής και 9 υπολογιστές με τα περισσότερα από τα σύγχρονα προγράμματα οικονομικής ανάλυσης, οικονομετρίας-στατιστικής, τους πλέον χρησιμοποιούμενους κειμενογράφους και πρόσβαση στο Διαδίκτυο. Οι φοιτητές διαθέτουν ικανό ατομικό αποθηκευτικό χώρο στους υπολογιστές του εργαστηρίου.

Τα διαθέσιμα μέσα και οι υποδομές θεωρούνται επομένως ικανοποιητικά.

4.2.6 Βαθμός αξιοποίησης των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών.

Οι τεχνολογίες πληροφορικής αξιοποιούνται σε μεγάλο βαθμό, μέσω της στήριξης των μαθημάτων και της έρευνας σε:

Σύγχρονο λογισμικό

Χρήση του διαδικτύου

Σύγχρονα μέσα χρησιμοποιούνται επίσης και στην κυρίως αίθουσα διδασκαλίας.

Η αξιοποίηση των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών κρίνεται ως ικανοποιητική.

4.2.7 Αναλογία διδασκόντων/διδασκομένων και η μεταξύ τους συνεργασία.

Η αναλογία διδασκόντων/διδασκομένων είναι 1/2. Όλοι οι καθηγητές γνωρίζουν ονομαστικά τους φοιτητές και παρακολουθούν την πρόοδό τους.

Ο ανωτέρω αριθμός φυσικά, δεν είναι ενδεικτικός του μεγέθους των τάξεων, αφού κάθε φοιτητής παρακολουθεί 10 συνολικά μαθήματα. Πιο σωστή εκτίμηση δίνει ο παρακάτω πίνακας:

Τύπος μαθήματος	Αριθμός Μαθημάτων	Μέσος αριθμός φοιτητών
Κορμού (υποχρεωτικό)	4	17
Κατεύθυνσης	3	9
Επιλογής	3	6

Από τον ανωτέρω πίνακα μπορεί να υπολογισθεί ότι ο μέσος αριθμός φοιτητών είναι περίπου 10 άτομα ανά μάθημα. Η αναλογία αυτή κρίνεται ως άκρως ικανοποιητική για μεταπτυχιακό επίπεδο, συμπίπτει δε με αντίστοιχες αναλογίες πολλών αντιστοίχων προγραμμάτων του εξωτερικού.

Από τις αξιολογήσεις των φοιτητών στις ερωτήσεις αν «Ο καθηγητής ενθάρρυνε το διάλογο μέσα στην αίθουσα» και «όποτε χρειάστηκα να λύσω απορίες/προβλήματα βρήκα τον καθηγητή» βλέπουμε τα εξής:

	2007-2008	2006-2007	2005-2006	M.O. 2005-08
M.O. Ερώτησης "Ο καθηγητής ενθάρρυνε το διάλογο μέσα στην αίθουσα"	3,44/5	4,00/5	4,12/5	3,85 / 5
M.O. Ερώτησης " Όποτε χρειάστηκα να λύσω απορίες / προβλήματα βρήκα τον καθηγητή"	3,64/5	4,36/5	4,04/5	4,01 / 5

Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η συνεργασία διδασκόντων/διδασκομένων κινείται σε πολύ ικανοποιητικά επίπεδα, κάτι στο οποίο προφανώς συμβάλλει και η σωστή αναλογία διδασκόντων/διδασκομένων.

4.2.8 Βαθμός σύνδεσης της διδασκαλίας με την έρευνα.

Ο βαθμός σύνδεσης της διδασκαλίας με την έρευνα είναι υψηλός. Η κρίση αυτή βασίζεται α) στη σύγχρονη βιβλιογραφία των μαθημάτων, β) στο ερευνητικό προφίλ των διδασκόντων, γ) στον ικανό αριθμό εργασιών που απαιτούνται στα μαθήματα, και δ) στον ερευνητικό χαρακτήρα της Διπλωματικής εργασίας.

4.2.9 Συνεργασίες με εκπαιδευτικά κέντρα του εσωτερικού και του εξωτερικού και το κοινωνικό σύνολο.

Σε ιδρυματικό επίπεδο, οι συνεργασίες είναι περιορισμένες έως ανύπαρκτες. Το σημείο αυτό πρέπει να προσεχθεί σοβαρά στο μέλλον.

Αντίθετα, σε προσωπικό επίπεδο οι περισσότεροι διδάσκοντες έχουν πολλές συνεργασίες με συναδέλφους άλλων ιδρυμάτων, τόσο του εξωτερικού όσο και του εσωτερικού, όπως μπορεί εύκολα να διαπιστωθεί και από το σημαντικό αριθμό κοινών δημοσιεύσεων ή working papers.

4.2.10 Κινητικότητα διδακτικού προσωπικού και φοιτητών.

Η κινητικότητα των φοιτητών είναι σχεδόν ανύπαρκτη. Πρέπει βέβαια να παραδεχθεί κανείς ότι στο επίπεδο του μεταπτυχιακού οι δυνατότητες μετακίνησης φοιτητών είναι περιορισμένες, λόγω της μικρής χρονικής διάρκειας των σπουδών. Αντίθετα, το διδακτικό προσωπικό μετακινείται αρκετά, τόσο για συνέδρια και διαλέξεις, όσο και για συνεργασίες με συναδέλφους.

ΕΝΟΤΗΤΑ 5

5.1 ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΕΡΓΟ

5.1.1 Προαγωγή της έρευνας στο πλαίσιο του Τμήματος.

Στη συνέχεια δίνονται απαντήσεις σε κάποια σημαντικά ερωτήματα που αφορούν στην προαγωγή της έρευνας στο Τμήμα.

- Υπάρχει συγκεκριμένη ερευνητική πολιτική του Τμήματος; Ποια είναι;

Τα τελευταία χρόνια δίνεται σημαντική έμφαση στην πραγματοποίηση δημοσιεύσεων σε διεθνή επιστημονικά περιοδικά με κριτές υψηλού επιπέδου. Επιπλέον, η υψηλή ποιότητα των δημοσιεύσεων, και όχι τόσο η ποσότητα, είναι βασικό κριτήριο για την πρόσληψη και την εξέλιξη ενός μέλους ΔΕΠ.

- Πώς παρακολουθείται η υλοποίηση της ερευνητικής πολιτικής του Τμήματος;

Η υλοποίηση της ερευνητικής πολιτικής παρακολουθείται κατά την εξέλιξη των μελών ΔΕΠ του Τμήματος.

- Πώς δημοσιοποιείται ο απολογισμός υλοποίησης της ερευνητικής πολιτικής του Τμήματος;

Δεν γίνεται δημοσιοποίηση.

- Παρέχονται κίνητρα για τη διεξαγωγή έρευνας στα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας; Ποια είναι αυτά;

Υπάρχουν κάποια κίνητρα όπως (1) η μερική χρηματοδότηση από το πανεπιστήμιο της συμμετοχής με παρουσίαση εισήγησης σε διεθνή και εγχώρια επιστημονικά συνέδρια και (2) οι μερικές επιχορηγήσεις βασικής έρευνας που καλύπτουν μόνο ένα μέρος των συνολικών δαπανών, όπως αγορά λογισμικού, βιβλίων και μέρος των εξόδων για τη δημοσιοποίηση των αποτελεσμάτων.

- Πώς ενημερώνεται το ακαδημαϊκό προσωπικό για τις δυνατότητες χρηματοδότησης της έρευνας;

Υπάρχει ενημέρωση από την Επιτροπή Ερευνών του Πανεπιστημίου.

- Πώς υποστηρίζεται η ερευνητική διαδικασία;

Η ερευνητική διαδικασία υποστηρίζεται με την παροχή μικρής κλίμακας χρηματοδότησης σε επίπεδο ιδρύματος. Οι επιχορηγήσεις βασικής έρευνας δίνονται σε ετήσια βάση. Επιπλέον, η έρευνα υποστηρίζεται με την ύπαρξη ικανοποιητικών ερευνητικών υποδομών (βιβλιοθήκη, Η/Υ, software), οι οποίες όμως θα πρέπει να βελτιωθούν ακόμη περισσότερο. Και για τον λόγο αυτό απαιτείται υψηλότερη χρηματοδότηση.

- Υπάρχουν θεσμοθετημένες από το Τμήμα υποτροφίες έρευνας;

Όχι δεν υπάρχουν.

- Πώς διαχέονται τα ερευνητικά αποτελέσματα στο εσωτερικό του Τμήματος;

Με τη συμμετοχή των μελών ΔΕΠ στην τακτική σειρά σεμιναρίων του Τμήματος.

- Πώς διαχέονται τα ερευνητικά αποτελέσματα εκτός Τμήματος, στην ελληνική και διεθνή ακαδημαϊκή και επιστημονική κοινότητα;

(1) Με τη δημοσίευση ερευνητικών εργασιών στην ηλεκτρονική σειρά ερευνητικών δοκιμίων του Τμήματος.

(2) Με τη δημοσίευση ερευνητικών εργασιών σε διεθνή επιστημονικά περιοδικά και συλλογικούς τόμους.

(3) Με τη συμμετοχή μελών ΔΕΠ σε διεθνή και ελληνικά επιστημονικά συνέδρια.

- Πώς διαχέονται τα ερευνητικά αποτελέσματα στο τοπικό και εθνικό κοινωνικό περιβάλλον;

Δεν υπάρχει συγκεκριμένος τρόπος διάχυσης αποτελεσμάτων.

Με βάση τα παραπάνω συμπεραίνουμε πως η ερευνητική διαδικασία προάγεται μέσω της χρηματοδότησης της συμμετοχής σε συνέδρια του εσωτερικού και εξωτερικού από το πανεπιστήμιο και μικρής κλίμακας ετήσιων ερευνητικών επιχορηγήσεων βασικής έρευνας από την Επιτροπή Ερευνών. Επίσης, σημαντικό

όφελος για την προαγωγή της έρευνας αποτελεί η σειρά επιστημονικών διαλέξεων (Research Seminar Series) από προσκεκλημένους καθηγητές Ελληνικών και ξένων πανεπιστημίων. Η σειρά αυτή διαλέξεων διεξάγεται συστηματικά τα τελευταία 6 χρόνια και ενισχύει τις ερευνητικές συνεργασίες των μελών ΔΕΠ του Τμήματος με συναδέλφους από πανεπιστήμια του εσωτερικού και του εξωτερικού. Σημαντικές προσπάθειες έγιναν τα τελευταία χρόνια για την αύξηση της χρηματοδότησης της ερευνητικής διαδικασίας από το Πανεπιστήμιο. Παρά τις προσπάθειες αυτές, υπάρχει μεγάλη ανάγκη για την αύξηση των κονδυλίων που διαθέτει το πανεπιστήμιο για την προαγωγή της έρευνας. Οι επιχορηγήσεις της έρευνας χρειάζεται να επεκταθούν με αύξηση του προϋπολογισμού ώστε να πραγματοποιούνται και επιχορηγήσεις μεγάλης κλίμακας ώστε να καλυφθούν και μεγάλες δαπάνες όπως η πρόσληψη υποψηφίων διδασκτόρων ή ερευνητών. Επιπλέον, χρειάζονται περισσότερα κίνητρα από την πλευρά του Τμήματος για την προαγωγή της έρευνας (π.χ. η κάλυψη δαπανών υποβολής άρθρων σε επιστημονικά περιοδικά). Χρειάζεται επίσης η παροχή σημαντικών κονδυλίων για την οργάνωση διεθνών επιστημονικών συνεδρίων.

5.1.2. Ερευνητικά προγράμματα και έργα που εκτελούνται στο Τμήμα.

- Τα ερευνητικά προγράμματα και τα έργα που υλοποιήθηκαν στο Τμήμα ή βρίσκονται σε εξέλιξη κατά την τελευταία πενταετία είναι:

"Προαξιολόγηση Αιτήσεων για Χρηματοδότηση Έργων στα Πλαίσια του ΕΣΟΑΒ".

Υπουργείο Εξωτερικών, Αθήνα, 2003, Επιστημονικός υπεύθυνος: Κ. Βελέντζας

"Ανάπτυξη Επιχειρηματικότητας μέσω Ολοκληρωμένης Εκπαίδευσης Συμβούλων και Στήριξης Αποφάσεων", ΕΠΕΑΕΚ II: Ενθάρρυνση Επιχειρηματικών Δράσεων, Καινοτομικών Εφαρμογών και Μαθημάτων Επιλογής Φοιτητών και Σπουδαστών, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, 2004/05, Συμμετέχων ερευνητής: Κ. Βελέντζας

"Αναμόρφωση προπτυχιακών και μεταπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας". ΕΠΕΑΕΚ, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, 2004-2006, Ιδρυματικά υπεύθυνος: Κ. Βελέντζας.

"Ποιότητα Νοσηλευτικών Υπηρεσιών και Παραγωγικότητα των Δημοσίων Νοσοκομείων στην Ελλάδα", ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ II – Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων στα Πανεπιστήμια. ΕΠΕΑΕΚ II, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, 2004-2007, Επιστημονικός υπεύθυνος: Κ. Βελέντζας.

«ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ I: Ενίσχυση ερευνητικών ομάδων στα πανεπιστήμια»: «Η σχέση μεταξύ πληθωρισμού, ρυθμού μεγέθυνσης και αβεβαιότητας για τον πληθωρισμό και τον ρυθμό μεγέθυνσης» (2004-2007), Επιστημονικός υπεύθυνος: Σ. Φουντάς.

Αναμόρφωση Προγραμμάτων Προπτυχιακών Σπουδών Πανεπιστημίου Μακεδονίας, 2003-2008, Συμμετέχων ερευνητής: Σ. Κατρανίδης

Πυθαγόρας I: Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, 2004-2006, Ιδρυματικός Υπεύθυνος: Σ. Κατρανίδης

“Ανάλυση Επιπτώσεων Ευημερίας: Η Περίπτωση του Κλάδου της Υφαντουργίας-Νηματουργίας σε Μεταβαλλόμενες Συνθήκες Διεθνούς Εμπορίου”, έργο Πυθαγόρας II: Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων στα Πανεπιστήμια, 2005-2007, Επιστημονικός υπεύθυνος : Σ. Κατρανίδης

“Μεταβολές στο Κόστος Εισροών και στις Τιμές των Αγροτικών Προϊόντων: Επιπτώσεις στο Αγροτικό Εισόδημα”, έργο: Πιλοτικό Πρόγραμμα Ερευνητικών Επιχορηγήσεων στα Πλαίσια της Ενίσχυσης της Βασικής Έρευνας, 2005-2007, Επιστημονικός υπεύθυνος : Σ. Κατρανίδης

“Οι Επιπτώσεις της Διοργάνωσης της Διεθνούς Έκθεσης Θεσσαλονίκης (ΔΕΘ) στην Οικονομία της Πόλης”, έργο του Ερευνητικού Πανεπιστημιακού Ινστιτούτου (ΕΠΙ) του Πανεπιστημίου Μακεδονίας και του Ινστιτούτου Εκθεσιακών Ερευνών (ΙΕΕ), Μάρτιος 2008-Δεκέμβριος 2008, Συμμετέχων ερευνητής: Σ. Κατρανίδης

Η Συμβολή του Αγροτικού Τομέα στην Οικονομική Ανάπτυξη της Ελλάδος (Ακαδημία Αθηνών), Συντονιστής: Γ. Καραγιάννης

Αξιολόγηση των Ερευνητικών Μονάδων του Εθνικού Ιδρύματος Αγροτικής Έρευνας, 2000-2002, Συντονιστής: Γ. Καραγιάννης

Food Industry Dynamics and Methodological Advances-FOODIMA, Συμμετέχων ερευνητής: Γ. Καραγιάννης

Μέτρηση της Παραγωγικότητας της Ελληνικής Οικονομίας και των Βασικών της Κλάδων, Συμμετέχων ερευνητής: Γ. Καραγιάννης

The Impact of CAP Reform on the Employment Levels in Rural Areas-CARERA, Συμμετέχων ερευνητής: Γ. Καραγιάννης

Ο Ρόλος της Ελαστικότητας Υποκατάστασης στην Διαδικασία της Οικονομικής Ανάπτυξης”, έργο Πυθαγόρας Ι: Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων στα Πανεπιστήμια, 2004-2006, Επιστημονικός Υπεύθυνος: Θ. Παλυβός.

Η Αγορά Εργασίας στην Ελλάδα: Υποδείγματα και Προβλέψεις”, Παρατηρητήριο Απασχόλησης Ερευνητική Πληροφορική Α.Ε., Οργανισμός Απασχολήσεως Εργατικού Δυναμικού, Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας, 2005-2006, Επιστημονικός Υπεύθυνος: Θ. Παλυβός.

Διερεύνηση της Σχέσης Ανάμεσα στην Κοινωνική Πολιτική και την Ανεργία”, Παρατηρητήριο Απασχόλησης Ερευνητική Πληροφορική Α.Ε., Οργανισμός Απασχολήσεως Εργατικού Δυναμικού, Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας, 2004-2005, Επιστημονικός Υπεύθυνος: Θ. Παλυβός.

Επιτροπή Ερευνών Παν/μίου Μακεδονίας, Ενίσχυση Βασικής Έρευνας : *Σύγκριση Στρατηγικών Συνεργασιών και Συγχωνεύσεων Μεταξύ Αερογραμμών*, €3000, 2005, Επιστημονικός Υπεύθυνος: Χ. Κωνσταντάτος.

«ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ: Ενίσχυση ερευνητικών ομάδων στα πανεπιστήμια»: *Οικονομικά και Εναλλακτικά Εργαλεία Περιβαλλοντικής Πολιτικής και Διεθνείς Περιβαλλοντικές Συμφωνίες* (Επιστημονικός Υπεύθυνος: Ε. Σαρτζετάκης) €50000 (2004-2007).

Fondation Claude Masse: *The retail market for gasoline in the province of Québec* (with P. Barla, J.-T. Bernard and C. Bourgault). \$60000 (2003-2006), Επιστημονικός Υπεύθυνος: Χ. Κωνσταντάτος.

CRSH/SSHRC Canada. *Fundraising and Competition Among Non-Profit Organizations For the Protection of Biodiversity* (with P. Barla). \$40000 (2002-2004), Επιστημονικός Υπεύθυνος: Χ. Κωνσταντάτος.

Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα “Societal and economic effects on quality of life and well-being: preference identification and priority setting in response to changes in labour market status” (Ακρωνύμιο: EPICURUS), Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, 2003-2006, επιστημονικός Υπεύθυνος: Α. Νικολάου.

Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα “Socioeconomic and Occupational Effects on the Health Inequality of the Older Workforce” (Ακρωνύμιο: SOCIOLD), Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, 2003-2006: Επιστημονικός Υπεύθυνος, Α. Νικολάου.

‘Μελέτη της δομής αγοράς, συγκέντρωσης, αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας του Ευρωπαϊκού τραπεζικού συστήματος’, Χρηματοδότηση: Ευρωπαϊκή Επιτροπή και Υπουργείο Παιδείας, Επιστημονικό Πρόγραμμα «Πυθαγόρας», με τους Χ. Σταϊκούρα και Ν. Φιλιάκη-Κουτσομανώλη, 2004-2006, Επιστημονικός Υπεύθυνος: Ε. Μαματζάκης.

‘Προβλέψεις πωλήσεων στην αγορά αυτοκινήτου της Ελληνικής οικονομίας για νέας κυκλοφορίας και εισαγόμενα: οι επιπτώσεις από την αλλαγή της φορολόγησης’, IOBE, 2006, Επιστημονικός Υπεύθυνος: Ε. Μαματζάκης.

‘Μελέτη για την φορολογία των επιχειρήσεων μέσα στα πλαίσια της ΕΕ: επιπτώσεις στην ανάπτυξη, η περίπτωση της Ελληνικής οικονομίας’, Γενική Γραμματεία Επενδύσεων και Ανάπτυξης, Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, 2006-σήμερα, Επιστημονικός Υπεύθυνος: Ε. Μαματζάκης.

Μετα-έρευνα αποτίμησης έργων σε έξυπνα κτίρια, Συντονιστής: Α. Οικονομίδης.
Παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού για Τεχνολογίες Τηλεπικοινωνιών & Δικτύων, Συντονιστής: Α. Οικονομίδης.

FlexLEARN - Flexible electronic learning environment using adaptive learning and testing methodologies combined with advanced biometrics and user personalization technologies, Συμμετέχων ερευνητής: Α. Οικονομίδης.

Παροχή εξατομικευμένης μάθησης με επαναχρησιμοποιούμενο τρόπο, Συμμετέχων ερευνητής: Α. Οικονομίδης.

Βελτιστοποίηση της μεθόδου ελέγχου προσπέλασης μέσου του πρωτοκόλλου ασύρματων τοπικών δικτύων IEEE 802.11, Συμμετέχων ερευνητής: Α. Οικονομίδης.

Development of online consumer education tools for adults, Συμμετέχων ερευνητής: Α. Οικονομίδης.

Πρακτική Άσκηση φοιτητών Πανεπιστημίου Μακεδονίας, Συμμετέχων: Α. Οικονομίδης.

- Ποσοστό μελών ΔΕΠ/ΕΠ που αναλαμβάνει ερευνητικές πρωτοβουλίες.
Το 100% των μελών ΔΕΠ αναλαμβάνει ερευνητικές πρωτοβουλίες.
- Συμμετοχή εξωτερικών συνεργατών ή/και μεταδιδακτορικών ερευνητών στα ερευνητικά προγράμματα.
Σε ένα αριθμό προγραμμάτων υπάρχει κάποια συμμετοχή.

Σύμφωνα με τα παραπάνω ένας σημαντικός αριθμός ερευνητικών έργων εκτελείται στο Τμήμα την τελευταία πενταετία. Η πλειοψηφία των έργων αυτών προέρχεται από εγχώριους οργανισμούς. Ένας μικρός αριθμός ερευνητικών έργων χρηματοδοτείται απευθείας από ευρωπαϊκά ερευνητικά προγράμματα. Στο άμεσο μέλλον χρειάζεται μια προσπάθεια προσέλκυσης περισσότερων ερευνητικών

κονδυλίων από την Ευρωπαϊκή Ένωση, η οποία θα προωθήσει και τη συνεργασία μελών ΔΕΠ με συναδέλφους από πανεπιστήμια του εξωτερικού.

5.1.3. Διαθέσιμες ερευνητικές υποδομές.

Οι διαθέσιμες ερευνητικές υποδομές (βιβλιοθήκη, Η/Υ, software) κρίνονται σε γενικές γραμμές επαρκείς. Υπάρχει ηλεκτρονική πρόσβαση σε μεγάλο αριθμό επιστημονικών περιοδικών, καθώς και σε βάσεις στατιστικών δεδομένων. Επίσης, υπάρχει πρόσβαση σε σημαντικό αριθμό στατιστικών και οικονομετρικών προγραμμάτων τα οποία είναι απολύτως απαραίτητα για την πραγματοποίηση έρευνας εμπειρικού περιεχομένου. Ο εξοπλισμός (Η/Υ, εκτυπωτές) ανανεώνεται σε τακτά χρονικά διαστήματα.

5.1.4. Επιστημονικές δημοσιεύσεις των μελών του διδακτικού προσωπικού του Τμήματος κατά την τελευταία πενταετία.

Οι επιστημονικές δημοσιεύσεις των μελών ΔΕΠ/ΕΠ του Τμήματος κατά την τελευταία πενταετία (παρατίθενται αναλυτικά μετά τον πίνακα που ακολουθεί) έχουν ως εξής:

Πίνακας: Αριθμός δημοσιεύσεων

	Βιβλία/ μονογραφίες	Επιστημονικά περιοδικά με κριτές	Επιστημονικά περιοδικά χωρίς κριτές	Πρακτικά συνεδρίων με κριτές	Πρακτικά συνεδρίων χωρίς κριτές	Κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους	Άλλες εργασίες	Ανακοινώσεις σε επιστ. συνέδρια (με κριτές) χωρίς πρακτικά	Ανακοινώσεις σε επιστ. συνέδρια (χωρίς κριτές) χωρίς πρακτικά	Άλλα
2007	1	40		9		6		16	1	4
2006	5	30		21		7	2	25	2	5
2005	1	34		14	1	5	6	15	2	3
2004	5	38		10	2	13	12	14	3	7
2003	4	31		7		7		13	4	
Σύνολο	16	173	0	61	3	38	18	83	12	19

Πίνακας: Αριθμός δημοσιεύσεων κατά πεδίο έρευνας

Συνολικός αριθμός δημοσιεύσεων 2003-2007 ανά περιοχή της οικονομικής επιστήμης	Βιβλία/ μονογραφίες	Επιστημονικά περιοδικά με κριτές	Πρακτικά συνεδρίων με κριτές	Κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους
Οικονομική θεωρία (μικροοικονομική – μακροοικονομική)	2	16	15	8
Μακροοικονομική ανάλυση και διεθνή χρηματοδότηση	3	64	32	5
Ποσοτικές μέθοδοι		46	61	7
Αγροτική οικονομική		11	19	
Πολιτική Οικονομία και Οικονομική Ιστορία	4	16		
Περιφερειακή Οικονομική	2	13	1	13
Σύνολο	11	166	128	33

Συμπερασματικά, τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος έχουν δημοσιεύσει εκτεταμένα σε διεθνή επιστημονικά περιοδικά με κριτές και συλλογικούς τόμους την τελευταία πενταετία. Ο μεγάλος αριθμός δημοσιεύσεων συνοδεύεται και από την διαχρονικά βελτιούμενη ποιότητα των δημοσιεύσεων. Περισσότερη έμφαση θα πρέπει να δοθεί στην ακόμα μεγαλύτερη βελτίωση της ποιότητας των επιστημονικών δημοσιεύσεων. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί με την ύπαρξη κινήτρων για δημοσίευση εργασιών σε κορυφαία περιοδικά της επιστήμης (π.χ. παροχή χρηματικών βραβείων).

5.1.5 Βαθμός αναγνώρισης της έρευνας που γίνεται στο Τμήμα από τρίτους.

Αναγνώριση της έρευνας που γίνεται στο Τμήμα από τρίτους :

Πίνακας: Αναγνώριση του επιστημονικού και άλλου έργου

	Ετεροαναφορές	Ββλοκρισίες	Συμμετοχές σε επιτροπές επιστημονικών συνεδρίων	Συμμετοχές σε συντακτικές επιτροπές επιστημονικών περιοδικών	Προσκλήσεις για κρίση άρθρων υποβληθέντων σε επιστημονικά περιοδικά	Προσκλήσεις για διαλέξεις σε διεθνή συνέδρια	Διπλώματα ευρεσιτεχνίας	Βραβεία	Αναφορές του ειδικού/επιστημονικού τύπου	Τιμητικοί τίτλοι
2007	100		12	7	39	7		1		1
2006	144		14	8	31	1				1
2005	155		20	6	31	2				
2004	135		23	6	26				1	
2003	100	2	12	4	26	1			1	
Σύνολο	669	2	81	31	153	11		1	2	2

Επεξηγήσεις: Διπλώματα ευρεσιτεχνίας, Βραβεία, Τιμητικοί τίτλοι (επίτιμοι διδάκτορες, επισκέπτες καθηγητές, ακαδημαϊκοί, αντεπιστέλλοντα μέλη ακαδημιών κλπ.).

Η επιστημονική έρευνα του Τμήματος τυγχάνει ευρείας αναγνώρισης από την επιστημονική κοινότητα. Αυτό προκύπτει από (1) τον σημαντικό αριθμό ετεροαναφορών που λαμβάνουν οι δημοσιεύσεις (περισσότερες από 500), (2) από τον αριθμό συμμετοχών μελών ΔΕΠ σε επιτροπές επιστημονικών συνεδρίων, (3) από την πολύ αξιόλογη συμμετοχή μελών ΔΕΠ σε συντακτικές επιτροπές επιστημονικών περιοδικών, και (4) από την ευρεία συμμετοχή μελών ΔΕΠ στη

διαδικασία αξιολόγησης άρθρων υποβληθέντων σε επιστημονικά περιοδικά (153 κρίσεις). Η αναγνώριση αυτή αναφέρεται σε ένα μεγάλο αριθμό μελών ΔΕΠ του Τμήματος.

5.1.6. Ερευνητικές συνεργασίες του Τμήματος.

Ένας σημαντικός αριθμός συνεργασιών υπάρχει μεταξύ μελών ΔΕΠ του Τμήματος και συναδέλφων πανεπιστημίων της Ελλάδας και του εξωτερικού. Οι συνεργασίες αυτές είναι κυρίως σε ατομικό επίπεδο και όχι σε επίπεδο Τμήματος.

5.1.7 Διακρίσεις και βραβεία ερευνητικού έργου που έχουν απονεμηθεί σε μέλη του Τμήματος.

Ένας πολύ μικρός αριθμός βραβείων έχει απονεμηθεί σε μέλη του Τμήματος.

5.8.1. Βαθμός συμμετοχής των φοιτητών/σπουδαστών στην έρευνα.

Συμμετοχή των φοιτητών στην έρευνα.:

- Πόσοι προπτυχιακοί φοιτητές συμμετέχουν σε ερευνητικές δραστηριότητες του Τμήματος; Πόσοι μεταπτυχιακοί και πόσοι υποψήφιοι διδάκτορες;

Συμμετέχουν 16 προπτυχιακοί φοιτητές, 21 μεταπτυχιακοί φοιτητές και 13 υποψήφιοι διδάκτορες.

Ένας σημαντικός αριθμός φοιτητών (προπτυχιακού, μεταπτυχιακού και διδακτορικού επιπέδου) συμμετέχει στις ερευνητικές δραστηριότητες του Τμήματος. Για την ενίσχυση του αριθμού αυτού χρειάζεται προσπάθεια περισσότερης χρηματοδότησης της έρευνας που αναλαμβάνουν οι μεταπτυχιακοί φοιτητές και υποψήφιοι διδάκτορες, καθώς και ο θεσμός της βράβευσης των καλύτερων εργασιών των φοιτητών. Επίσης, είναι απαραίτητο να διοχετευθούν περισσότερα κονδύλια στην κάλυψη των δαπανών για τη συμμετοχή των υποψηφίων διδασκόντων σε διεθνή επιστημονικά συνέδρια, καθώς και σε summer schools και workshops.

ΕΝΟΤΗΤΑ 6

6.1 ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥΣ, ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΥΣ (ΚΠΠ) ΦΟΡΕΙΣ

Με δεδομένο το ‘σφιχτό’ θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας του ελληνικού πανεπιστημίου, οι συνεργασίες με ΚΠΠ φορείς είναι μάλλον περιορισμένη, και σίγουρα ό,τι γίνεται είναι σε ατομικό επίπεδο μελών ΔΕΠ, κι όχι σε επίπεδο Τμήματος.

ΕΝΟΤΗΤΑ 7

7.1 ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Οι συνθήκες λειτουργίας του Τμήματος χαρακτηρίζονται σύγχρονες και καλύπτουν σε μεγάλο βαθμό τις ανάγκες του. Ωστόσο, η ανάπτυξή του, τόσο σε προπτυχιακό όσο και σε μεταπτυχιακό επίπεδο, απαιτούν επιπρόσθετο γραμματειακό, τεχνικό και διδακτικό - επιστημονικό προσωπικό.

Το διδακτικό έργο πραγματοποιείται με τις παραδοσιακές μεθόδους, όπως παραδόσεις και φροντιστήρια, ή με πιο καινοτόμους μεθόδους διδασκαλίας, όπως η χρήση υπολογιστών. Τα Εργαστήρια Πληροφορικής του Τμήματος διευκολύνουν την πρόσβαση των φοιτητών στην ηλεκτρονική πληροφόρηση και την εκμάθηση των ηλεκτρονικών μέσων.

Το Τμήμα διαθέτει πέντε αίθουσες διδασκαλίας. Τα 25 μέλη ΔΕΠ του Τμήματος στεγάζονται σε ατομικά γραφεία, όλα εξοπλισμένα τουλάχιστον με ηλεκτρονικό υπολογιστή και εκτυπωτή. Επίσης, το Τμήμα διαθέτει 3 φορητούς ηλεκτρονικούς υπολογιστές, οι οποίοι διατίθενται στα μέλη του ανάλογα με τις υπάρχουσες ανάγκες.

Τα 3 μέλη ΕΕΔΙΠ και τα δύο μέλη ΕΤΕΠ του Τμήματος στεγάζονται σε τρία γραφεία, επίσης εξοπλισμένα με 5 ηλεκτρονικούς υπολογιστές και δύο εκτυπωτές, φαξ και σκάνερ.

Ως προς τη φοιτητική μέριμνα, το τμήμα κάνει χρήση του γραφείου φοιτητικής μέριμνας, του γραφείου πρακτικής άσκησης και του γραφείου διασύνδεσης του πανεπιστημίου. Οι φοιτητές του Τμήματος έχουν τη δυνατότητα να παρακολουθήσουν πρακτική άσκηση επ' αμοιβή διάρκειας ενός εξαμήνου σε φορέα της επιλογής τους. Η πρακτική άσκηση δεν εντάσσεται στο πρόγραμμα σπουδών. Πιο συγκεκριμένα, ο συνολικός αριθμός των φοιτητών του τμήματος που ολοκλήρωσαν την πρακτική άσκηση με το επιδοτούμενο πρόγραμμα είναι 466 και ο συνολικός αριθμός φοιτητών που ολοκλήρωσαν πρακτική με μη επιδοτούμενο πρόγραμμα, μέσω δωρεών, είναι 81 άτομα.

Επιδοτούμενο Πρόγραμμα ΕΠΕΑΚ

<u>Έτος</u>	<u>2002</u>	<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>2005</u>	<u>2006</u>	<u>2007</u>	<u>2008</u>
<u>Αριθμός Φοιτητών</u>	0	59	128	137	66	76	18 (Α' εξάμ.)

Μη επιδοτούμενο Πρόγραμμα

<u>Έτος</u>	<u>2002</u>	<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>2005</u>	<u>2006</u>	<u>2007</u>	<u>2008</u>
<u>Αριθμός Φοιτητών</u>	24	18	11	5	9	14	4 (Α' εξάμ.)

Το Τμήμα φροντίζει για τη διασφάλιση των ακαδημαϊκών και επαγγελματικών προοπτικών των αποφοίτων του. Πολλοί απόφοιτοι συνεχίζουν τις μεταπτυχιακές τους σπουδές στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Πιο συγκεκριμένα, οι πτυχιούχοι του Τμήματος μπορούν να συμμετέχουν σε διαγωνισμούς του ΑΣΕΠ και να ανταποκριθούν στις προκηρύξεις άλλων φορέων. Οι απόφοιτοι του Τμήματος γίνονται μέλη του Οικονομικού Επιμελητηρίου. Ένα μεγάλο μέρος των αποφοίτων, αποκαθίσταται επαγγελματικά σε σύντομο χρονικό διάστημα, σε τράπεζες, γραφεία μελετών και λογιστήρια, καθώς και σε διάφορες υπηρεσίες του Δημόσιου Τομέα (Εφορίες, Υπουργεία, Δημόσιοι Οργανισμοί) και σε ΟΤΑ.

Το Τμήμα Οικονομικών Επιστημών πήρε μέρος στην υλοποίηση του Προγράμματος ΕΠΕΑΕΚ ΙΙ (Δράση 2.2.2.α «Αναμόρφωση Προπτυχιακών Προγραμμάτων Σπουδών»). Στο πλαίσιο της εν λόγω δράσης, το Τμήμα ανέλαβε την υλοποίηση εργαστηριακών μαθημάτων για την εκπαίδευση φοιτητών σε θέματα οικονομετρικών εφαρμογών (ΕΡ.ΕΦ.Ο). Τα εργαστήρια αποσκοπούσαν στην εκμάθηση και δυνατότητα χρήσης εκ μέρους των προπτυχιακών φοιτητών ενός στατιστικού-οικονομετρικού προγράμματος. Η πρώτη φάση υλοποίησης του παραπάνω προγράμματος άρχισε την 1/9/03, με συνολικό προϋπολογισμό €44.300. Για το υπόεργο του Τμήματός μας δόθηκαν στη συνέχεια δύο επεκτάσεις. Η πρώτη είχε προϋπολογισμό €27.333 και η δεύτερη €6.063.

Τα εργαστήρια εφαρμοσμένων οικονομικών έχουν ήδη ολοκληρωθεί με το πέρας του εαρινού εξαμήνου του ακαδημαϊκού έτους 2007-2008. Συνολικά οργανώθηκαν 16 εργαστήρια, σε ειδικά διαμορφωμένο χώρο και εκπαιδεύτηκαν 320 προπτυχιακοί φοιτητές.

Προγραμματισμός νέων θέσεων μελών ΔΕΠ και λοιπού προσωπικού για την τετραετία 2008-2012.

Για την επόμενη τετραετία οι ανάγκες του Τμήματος βαίνουν αυξημένες και εκτιμάται ότι χρειάζονται τουλάχιστον 4 νέες θέσεις μελών ΔΕΠ, οι οποίες θα προκηρυχθούν σε οικονομικά αντικείμενα. Οι νέες θέσεις θα καλύψουν σημαντικές ανάγκες του Τμήματος σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο. Συγκεκριμένα θα συμβάλλουν:

1. Στη βελτίωση της ποιότητας διδασκαλίας στο προπτυχιακό επίπεδο με τη δημιουργία ολιγάριθμων ομάδων διδασκαλίας, φροντιστηρίων και εργαστηριακών μαθημάτων.
2. Στην κάλυψη των αναγκών του υπάρχοντος μεταπτυχιακού προγράμματος στην Οικονομική Επιστήμη, καθώς και του διδακτορικού προγράμματος.
3. Στη δημιουργία νέου μεταπτυχιακού προγράμματος στη γνωστική περιοχή των εφαρμοσμένων οικονομικών.
4. Στη στήριξη και στελέχωση του Παρατηρητηρίου Τιμών σε συνεργασία με το ΕΠΙ του Πανεπιστημίου.

ΕΝΟΤΗΤΑ 8

8.1 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Παρακάτω αναφέρονται μόνο ορισμένες από τις υπηρεσίες και πόρους πληροφόρησης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας.

8.1.1 Βιβλιοθήκη

Το Πανεπιστήμιο Μακεδονίας διαθέτει μια πλούσια και καλά οργανωμένη βιβλιοθήκη με μια συλλογή από περίπου 50.000 βιβλία, 1.168 τίτλων ξενόγλωσσων και ελληνικών επιστημονικών περιοδικών, από τους οποίους οι 150 περίπου είναι μοναδικές προσκτήσεις στον ελληνικό χώρο. Οι τρέχουσες συνδρομές περιοδικών ανέρχονται στις 840 (670 ξενόγλωσσοι τίτλοι και 170 ελληνικοί) ενώ υπάρχουν μοναδικές στον ελλαδικό χώρο συλλογές όπως οι «Εισηγητικές Εκθέσεις Νόμων» και «Κλαδικές Μελέτες». Η βιβλιοθήκη διαθέτει επίσης συνδρομή (αυτόνομα ή μέσω του HEAL Link) σε περισσότερα από 5000 ηλεκτρονικά περιοδικά πλήρους κειμένου. Ενδεικτικά αναφέρουμε τις υπηρεσίες: Jstor, ScienceDirect, Emerald Fulltext, IDEAL, Kluwer Online και LINK.

8.1.2 Κέντρο Υπολογιστών

Το Κέντρο Υπολογιστών διαθέτει 50 θέσεις εργασίας και εξυπηρετεί το σύνολο των φοιτητών του Πανεπιστημίου. Στους ηλεκτρονικούς υπολογιστές υπάρχουν εγκατεστημένα προγράμματα όπως Microsoft Office, προγράμματα χρήσης δικτυακών υπηρεσιών όπως telnet, ftp και e-mail, προγράμματα ανάγνωσης ιστοσελίδων, λογισμικό που εξυπηρετεί εκπαιδευτικούς σκοπούς (Mat-Lab, Cabri, Microfit, κ.ά.), καθώς και διάφορα εργαλεία. Για τις ανάγκες εκτύπωσης είναι διαθέσιμοι 2 laser εκτυπωτές.

Στους μεταπτυχιακούς φοιτητές δίνεται η δυνατότητα απόκτησης λογαριασμού ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (e-mail) καθώς και σύνδεσης με το διαδίκτυο (Internet) από το σπίτι (dialup connection).

8.1.3 Εργαστήριο Μεταπτυχιακών Φοιτητών

Το εργαστήριο αυτό χρησιμοποιείται αποκλειστικά από τους μεταπτυχιακούς

φοιτητές του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών. Οι 17 υπολογιστές του εργαστηρίου διαθέτουν το απαραίτητο λογισμικό για την εκπόνηση και συγγραφή εργασιών και ερευνών ενώ υπάρχει και σύνδεση με το διαδίκτυο (Internet). Το εργαστήριο λειτουργεί και ως αναγνωστήριο και βρίσκεται στον 3^ο όροφο του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών (κτίριο Δ', αίθουσα 313). Επιπλέον, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές μπορούν να χρησιμοποιούν και το εργαστήριο του Τμήματος για τους προπτυχιακούς φοιτητές (κτίριο Δ', αίθουσα 213).

8.1.4 Υποψήφιοι Διδάκτορες

Στους υποψήφιους διδάκτορες του τμήματος χορηγείται Γραφείο, Ηλεκτρονικός Υπολογιστής, πρόσβαση στο διαδίκτυο και οτιδήποτε άλλο υπάρχει στη διάθεση του Τμήματος, με σκοπό τη διευκόλυνση του έργου τους.

8.2 ΥΠΟΔΟΜΗ ΚΑΙ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ

Καταγραφή υφιστάμενων υποδομών και εξοπλισμού για τη διδασκαλία και έρευνα και προγραμματισμός για την επόμενη τετραετία.

8.2.1 Υπάρχουσα Κατάσταση

ΓΡΑΦΕΙΑ

Αριθμός γραφείων για Διδακτικό και Διοικητικό Προσωπικό Τμήματος ΟΕ								
Τοποθεσία	ΔΕΠ	ΕΕΔΙΠ	ΕΤΕΠ	407	ΥΠ. ΔΙΔ.	ΓΡΑΜ. ΠΡΟΠΤ.	ΓΡΑΜ. ΜΕΤΑΠΤ.	ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ-ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΡΙΟ
Κτίριο ΓΔ	25	1	2	1	5			3 + 1
Άλλο κτίριο							1	
Ημιώροφος						2		
Σύνολο	25	1	2	1	5	2	1	4

Σύμφωνα με τον παραπάνω Πίνακα, οι ανάγκες του Τμήματος καλύπτονται σήμερα από 41 γραφεία και έναν επιπλέον χώρο όπου στεγάζονται τα φωτοτυπικά μηχανήματα, οι δύο εκτυπωτές δικτύου, ένα φαξ και δύο servers. Ένα εκλεγμένο μέλος ΔΕΠ βρίσκεται υπό διορισμό, ενώ έχουν επίσης προκηρυχθεί 3 θέσεις και αναμένεται η προκήρυξη άλλων τριών θέσεων μελών ΔΕΠ. Σύμφωνα με αυτά, υπάρχει ανάγκη άλλων 7 γραφείων για μέλη ΔΕΠ, εκ των οποίων έξι βρίσκονται υπό κατασκευή.

8.2.2 Δείκτες Υπάρχουσας Κατάστασης

Με βάση όλα τα παραπάνω στοιχεία, έχουν υπολογιστεί οι παρακάτω δείκτες που δίνουν μία πλήρη εικόνα για τις υφιστάμενες υποδομές του Τμήματος και τον εξοπλισμό του για τη διδασκαλία και την έρευνα.

- Δείκτης διαθέσιμων γραφείων ανά μέλος ΔΕΠ: $25/25=1$
- Δείκτης διαθέσιμων γραφείων ανά μέλος ΕΤΕΠ/ΕΕΔΠ: $3/5=0,60$
- Δείκτης διαθέσιμων αιθουσών διδασκαλίας: $5/1180=0,0042$
- Δείκτης διαθέσιμων Η/Υ ανά φοιτητή: $60/1180=0,05$
- Δείκτης διαθέσιμων Η/Υ ανά μέλος ΔΕΠ: $25/25=1$
- Δείκτης διαθέσιμων Η/Υ ανά μέλος ΕΤΕΠ-ΕΕΔΠ: $5/5=1$
- Δείκτης διαθέσιμων εκτυπωτών ανά φοιτητή: $3/1180=0,002$
- Δείκτης διαθέσιμων εκτυπωτών ανά μέλος ΔΕΠ: $25/25=1$
- Δείκτης διαθέσιμων εκτυπωτών ανά μέλος ΕΤΕΠ/ΕΕΔΠ: $3/5=0,60$
- Δείκτης διαθέσιμων σαρωτών ανά φοιτητή: $1/1180=0,0008$
- Δείκτης διαθέσιμων σαρωτών ανά μέλος ΔΕΠ: $1/25=0,04$
- Δείκτης διαθέσιμων σαρωτών ανά μέλος ΕΤΕΠ/ΕΕΔΠ: $1/5=0,20$
- Δείκτης διαθέσιμων φορητών υπολογιστών ανά μέλος ΔΕΠ: $3/25=0,12$

8.2.3 Αναμενόμενο Υλικό Πληροφορικής (εξοπλισμός και λογισμικό)

Κατηγορία 1 Hardware

4 Η/Υ

4 Οθόνες

3 Εκτυπωτές

Κατηγορία 2 (προμήθεια μικροεξαρτημάτων)

4 Logitech Quickcam Pro 500

3 Εξωτερικές USB σκληρού δίσκου

500 GB USB2 7200 rpm

Κατηγορία 3 (Software)

1 άδεια για το πρόγραμμα CATS 2.0

Αγορά του Oxmetrics (Οικονομετρικό Λογισμικό)

Security (ένα για κάθε μέλος ΔΕΠ)

ΕΝΟΤΗΤΑ 9

9.1 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Αναφορικά με το προπτυχιακό έργο του Τμήματος, ας σημειωθεί ότι η ποιότητα των εισαγόμενων φοιτητών μας είναι εξαιρετικά υψηλή, όπως άλλωστε αυτό φαίνεται και από τις πανελλαδικές εξετάσεις, όπου παραδοσιακά τα τελευταία 15 χρόνια, η βάση εισαγωγής στο Τμήμα μας είναι η δεύτερη υψηλότερη (μετά το Οικονομικό Τμήμα του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών), και πολύ υψηλότερη από τα παραδοσιακά Οικονομικά Τμήματα, όπως του Πανεπιστημίου Αθηνών, του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου κτλ. Παρόλα τα προβλήματα γύρω από τις υποδομές (σύμφωνα με τα προαναφερθέντα), η ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου είναι σε υψηλό επίπεδο και υπάρχει μια συνεχής βελτίωση. Καλύτερη ίσως απόδειξη αυτού, είναι οι θέσεις που προσφέρονται στους πτυχιούχους μας σε ανταγωνιστικά μεταπτυχιακά προγράμματα εσωτερικού και εξωτερικού (Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο, Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Oxford, LSE, Warwick, Southampton, Brown, Minnesota κλπ).

Όσον αφορά τη μεταπτυχιακή εκπαίδευση, το πρόγραμμά μας, σχεδιασμένο πάνω στα αντίστοιχα αγγλοσαξονικά, είναι εφάμιλλο πολλών αντίστοιχων ευρωπαϊκών και αμερικανικών Πανεπιστημίων και αποτελεί μία από τις βασικές μας προτεραιότητες και σε επίπεδο τμήματος και πανεπιστημίου. Τέλος, το διδακτορικό μας πρόγραμμα αναπτύσσεται συνεχώς και αποτελεί βασικό συστατικό του ερευνητικού περιβάλλοντος που καλλιεργείται στο τμήμα μας. Απόφοιτοι του διδακτορικού μας προγράμματος βρίσκουν εύκολα θέσεις σε Ελληνικά Πανεπιστήμια και Ερευνητικά Κέντρα (πχ. ΚΕΠΕ).

Σχετικά με το ερευνητικό έργο που παράγεται στο τμήμα, η προσπάθεια που γίνεται τα τελευταία χρόνια, είναι η μετατόπιση της έμφασης από την ποσότητα στην ποιότητα. Υπάρχει σήμερα μια ισορροπημένη σχέση ανάμεσα στη θεωρητική και στην εμπειρική έρευνα. Η συμβολή στην οικονομική επιστήμη στο τμήμα μας γίνεται στις εξής συγκεκριμένες περιοχές:

- οικονομική θεωρία (μικροοικονομία- μακροοικονομία)
- μακροοικονομική ανάλυση και διεθνής χρηματοδότηση
- ποσοτικές μέθοδοι (στατιστική, οικονομετρία, πληροφορική)
- αγροτική οικονομική
- περιφερειακή οικονομική
- πολιτική οικονομία.

Με βάση τις πιο πάνω ερευνητικές περιοχές, αποτελεί πρόκληση για τα επόμενα χρόνια, η άτυπη κατανομή των μελών ΔΕΠ σε μικρές ερευνητικές ομάδες, με στόχο τη μεγιστοποίηση του ερευνητικού προϊόντος.

Συμπερασματικά, ο στρατηγικός στόχος που έχει τεθεί τα τελευταία χρόνια, δηλαδή η εξωστρεφής ανάπτυξη του τμήματος, φαίνεται να επιτυγχάνεται με σταθερά βήματα, όπως αυτό διαπιστώνεται εύκολα από: **α)** το ενεργό ερευνητικό περιβάλλον του τμήματος (εβδομαδιαία σεμινάρια έρευνας, ανταγωνιστικό μεταπτυχιακό πρόγραμμα, σειρά ερευνητικών δοκιμίων (discussion papers), έκδοση επιστημονικών περιοδικών - διοργάνωση διεθνών συνεδρίων κλπ.) και **β)** τη συνεχή ποιοτική βελτίωση του παραγόμενου ερευνητικού έργου.

ΕΝΟΤΗΤΑ 10

10.1 ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Λαμβάνοντας υπόψη όλα τα παραπάνω και επιθυμώντας να συμβάλλουμε τα μέγιστα στη βελτίωση, στον εκσυγχρονισμό και στην επιτυχή εξέλιξη του Τμήματός μας, έχουμε να προτείνουμε τα παρακάτω, σε επίπεδα σχεδίων δράσης βραχυπρόθεσμα και μεσοπρόθεσμα:

A) Βραχυπρόθεσμο σχέδιο δράσης:

1. Διδακτικό έργο:

Προπτυχιακά:

Διόρθωση αδυναμιών προγράμματος σπουδών και βελτίωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

Μεταπτυχιακά:

Δημιουργία βάσης δεδομένων αποφοίτων του ΔΠΜΣ για την μεταφορά της εργασιακής εμπειρίας του ως προς τα οφέλη/ελαττώματα του προγράμματος και την διευκόλυνση των δυνατοτήτων απασχόλησης των νέων αποφοίτων. Αυτό θα βοηθήσει το πρόγραμμα να προσαρμοσθεί καλύτερα στις ανάγκες της αγοράς εργασίας και της κοινωνίας.

Διδακτορικές σπουδές:

Πρόγραμμα διδασκαλίας για τα δύο πρώτα έτη.

2. Ερευνητικό έργο:

1. Ως άμεση προτεραιότητα θεωρείται η (σύσταση) Επιτροπή Έρευνας του Τμήματος, αντικείμενο της οποίας θα είναι η διακριτική υποστήριξη και συνεργασία σε σχέση με το παραγόμενο ερευνητικό έργο, η αναζήτηση και η ενημέρωση για πιθανές πηγές χρηματοδότησης της ερευνητικής

δραστηριότητας των μελών ΔΕΠ, συντονισμός των διαφόρων ερευνητικών ομάδων κλπ.

2. Σε μία προσπάθεια για την προσέλκυση ακόμη καλύτερων υποψηφίων διδασκόντων, το τμήμα θα πρέπει να παρέχει ένα μικρό αριθμό υποτροφιών (3-4), μέσα από κονδύλια της Επιτροπής Ερευνών του Πανεπιστημίου, της Εταιρείας Αξιοποίησης, ή και από ίδιους πόρους (πιθανή καταβολή διδάκτρων στο μεταπτυχιακό).

3. Παροχή χρηματικών και άλλων κινήτρων στα νεότερα μέλη ΔΕΠ, για βελτίωση του διδακτικού τους έργου (πχ. καθιέρωση ετήσιου χρηματικού βραβείου ή μικρότερου διδακτικού φορτίου για την καλύτερη δημοσίευση).

4. Πιο ευέλικτη πολιτική στην προσέλκυση επισκεπτών καθηγητών στο Τμήμα από την αλλοδαπή με στόχο την ενίσχυση της εξωστρέφειας και εν γένει της ερευνητικής προσπάθειας του Τμήματος.

5. Μια πιο αυστηρή και με καθαρά ανταγωνιστικούς όρους πολιτική προκήρυξης και συμπλήρωσης των νέων θέσεων ΔΕΠ, όπου η έμφαση θα δίνεται στην ποιότητα των δημοσιεύσεων των υποψηφίων.

B) Μεσοπρόθεσμο σχέδιο δράσης:

1. Μεσοπρόθεσμα, θα πρέπει να προχωρήσουμε τόσο σε επίπεδο μεταπτυχιακών σπουδών όσο και σε ερευνητικό επίπεδο, με μία πιο στενή συνεργασία με αντίστοιχα ιδρύματα εξωτερικού.

2. Η ίδρυση δύο ή τριών ερευνητικών κέντρων ή εργαστηρίων τα οποία θα είναι διεθνώς ανταγωνιστικά.

10.2. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΔΡΑΣΗ ΑΠΟ ΤΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ

Η πρόταση μας εδώ είναι μια και μοναδική: η στήριξη από την πλευρά της Πρυτανείας των παραπάνω προτάσεων του Τμήματος (βραχυπρόθεσμων και μεσοπρόθεσμων).

10.3 ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΔΡΑΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΕΙΑ

Με δεδομένο ότι η παρούσα έκθεση εσωτερικής αξιολόγησης θα αποτελέσει τη βασική πηγή για τη συγγραφή της εξωτερικής αξιολόγησης του Τμήματος, και άρα η προστιθέμενη αξία της είναι σημαντική, η πρότασή μας προς την Πολιτεία άγεται σε δυο άμεσα συνδεδεμένες κατευθύνσεις:

- A). Η εξωτερική αξιολόγηση – η οποία πρέπει να γίνει άμεσα- να αποτελέσει τον οδηγό για μια αυστηρή αξιολογική κατάταξη των Οικονομικών Τμημάτων της χώρας και να μην αποτελέσει μια απλή έκθεση ιδεών.
- B). Με προϋπόθεση την πραγματοποίηση της παραπάνω κατάταξης των Τμημάτων, μεσοπρόθεσμα αυτή να αποτελέσει τον κύριο άξονα για την αναλογική χρηματοδότηση της έρευνας από το Υπουργείο Παιδείας.

Πρέπει επίσης να τονισθεί ότι βελτίωση της ποιότητας των σπουδών και ανάπτυξη της έρευνας δεν μπορεί να υπάρξουν χωρίς επιπλέον πιστώσεις. Συνεπώς θα πρέπει να αυξηθεί από την πολιτεία η χρηματοδότηση των Πανεπιστημιακών Ιδρυμάτων για την κάλυψη των αναγκών τους σε προσωπικό (διδασκτικό-διοικητικό), υποδομές και εξοπλισμό.

11. Πίνακες

Οι πίνακες που ακολουθούν αφορούν σε υποδείγματα και παρατίθενται σε οριζόντια διάταξη σελίδας.

(Το υπόλοιπο της σελίδας είναι εσκεμμένα κενό)

Πίνακας 11-1. Εξέλιξη του προσωπικού του Τμήματος

		2006-2007	2005- 2006	2004- 2005	2003- 2004	2002- 2003
Καθηγητές	Σύνολο	8				
Βελέντζας Κώστας	Από εξέλιξη*					
Ιωαννίδης Δημήτρης	Νέες προσλήψεις*					
Καραγιάννη Στέλλα	Συνταξιοδοτήσεις*					
Καρφάκης Κωνσταντίνος	Παραιτήσεις*					
Κατρανίδης Στέλιος						
Λαμπριανίδης Λόης						
Μουρμούρας Ιωάννης						
Παλυβός Θεόδωρος						
Φουντάς Στυλιανός						
Αναπληρωτές Καθηγητές						
Βαρελάς Ερωτόκριτος	Από εξέλιξη*					
Ζήκος Σπύρος	Νέες προσλήψεις*					
Καραγιάννης Ιωάννης	Συνταξιοδοτήσεις*					
Κατριβέσης Νίκος	Παραιτήσεις*					
Κατσίκας Ηλίας						
Κωνσταντάτος Χρήστος						

Μαυρουδέας Σταύρος						
Νικολάου Αγγελική						
Οικονομίδης Τάσος						
Τσουλφίδης Λευτέρης						
Επίκουροι Καθηγητές	Σύνολο	1				
Μαματζάκης Εμμανουήλ	Από εξέλιξη*					
	Νέες προσλήψεις*					
	Συνταξιοδοτήσεις*					
	Παραιτήσεις*					
Λέκτορες/Καθηγητές Εφαρμογών	Σύνολο	4				
Κύρτσου Κατερίνα	Νέες προσλήψεις*					
Κωνσταντίνου Παναγιώτης	Συνταξιοδοτήσεις*					
Παναγιωτίδης Θεόδωρος	Παραιτήσεις*					
Ρουμανιάς Κωνσταντίνος						
Χρήστου Γ.						
Μέλη ΕΕΔΙΠ/ΕΔΠ	Σύνολο	3				
Διδάσκοντες επί συμβάσει**	Σύνολο	3				
Τεχνικό προσωπικό εργαστηρίων	Σύνολο	2				
Διοικητικό προσωπικό	Σύνολο	4				

* Αναφέρεται στο τελευταίο έτος

** Αναφέρεται σε αριθμό συμβάσεων – όχι διδασκόντων (π.χ. αν ένας διδάσκων έχει δύο συμβάσεις, χειμερινή και εαρινή, τότε μετρώνται δύο συμβάσεις)

Πίνακας 11-2.1. Εξέλιξη των εγγεγραμμένων φοιτητών του Τμήματος σε όλα τα έτη σπουδών

	2006-2007	2005-2006	2004-2005	2003-2004	2002-2003
Προπτυχιακοί	1140	1115	1140		
Μεταπτυχιακοί	14	²³	16	15	38
Διδακτορικοί	0	5	3	5	2

²³ Η έναρξη νέων κύκλων του ΔΠΜΣ στην Οικονομική Επιστήμη μέχρι και το ακαδημαϊκό έτος 2004-2005 γινόταν εαρινό εξάμηνο. Από το ακαδημαϊκό έτος 2005-2006 η έναρξη πραγματοποιείται χειμερινό εξάμηνο. Για το λόγο αυτό κατά το ακαδημαϊκό έτος 2005-2006 δεν έγινε εισαγωγή νέων φοιτητών.

Πίνακας 11-2.2. Εξέλιξη των εισερχομένων προπτυχιακών φοιτητών του Τμήματος

	2006-2007	2005-2006	2004-2005	2003-2004	2002-2003
Εισαγωγικές εξετάσεις	241	219	214	220	224
Μετεγγραφές ²⁴	41	23	43	27	28
Κατατακτήριες εξετάσεις	3	8	9	17	16
Άλλες κατηγορίες	44	46	43	32	45
Σύνολο	329	296	309	296	313

²⁴ Στη γραμμή «Μετεγγραφές» αναγράφεται ο καθαρός αριθμός μετεγγραφομένων φοιτητών (εισορές-εκροές)

Πίνακας 11-3. Εξέλιξη του αριθμού αιτήσεων, προσφορών θέσεων από το Τμήμα, εισακτέων (εγγραφών) και αποφοίτων στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών (ΜΠΣ)

25

Τίτλος ΜΠΣ:		«Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στην Οικονομική Επιστήμη»				
Οικονομικών Επιστημών		2006-2007	2005-2006 ²⁶	2004-2005	2003-2004	2002-2003
Αιτήσεις (α+β)		46		34	61	88
	(α) Πτυχιούχοι του Τμήματος	10		7	17	17
	(β) Πτυχιούχοι άλλων Τμημάτων	36		27	44	71
Προσφερόμενες θέσεις		25		25	25	38
Εγγραφέντες		14		16	15	38
Απόφοιτοι		7	19	27	14	5

²⁵ Σε περίπτωση περισσότερων του ενός ΠΜΣ συμπληρώνεται ένας πίνακας ανά ΠΜΣ.

²⁶ Η έναρξη νέων κύκλων του ΔΠΜΣ στην Οικονομική Επιστήμη μέχρι και το ακαδημαϊκό έτος 2004-2005 γινόταν εαρινό εξάμηνο. Από το ακαδημαϊκό έτος 2005-2006 η έναρξη πραγματοποιείται χειμερινό εξάμηνο. Για το λόγο αυτό κατά το ακαδημαϊκό έτος 2005-2006 δεν έγινε εισαγωγή νέων φοιτητών.

Πίνακας 11-4. Εξέλιξη του αριθμού αιτήσεων, προσφορών θέσεων από το Τμήμα, εισακτέων (εγγραφών) και αποφοίτων στο Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών

	2007-2008	2006-2007	2005-2006	2004-2005	2003-2004	2002-2003
Αιτήσεις (α+β)	11	0	7	4	17	4
(α) Πτυχιούχοι του Τμήματος	6	0	1	2	5	1
(β) Πτυχιούχοι άλλων Τμημάτων	5	0	6	2	3	3
Προσφερόμενες θέσεις						
Εγγραφέντες	5	0	5	3	5	2
Απόφοιτοι ²⁷	3	1	0	2	4	0
Μέση διάρκεια σπουδών αποφοίτων	4	5	5	5	5	-

²⁷ Απόφοιτοι: Αριθμός Διδακτόρων που ανακηρύχθηκαν στο έτος που αφορά η στήλη.

Πίνακας 11-5.1. Μαθήματα Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών

ΜΑΘΗΜΑ	Ιστότοπος	Σελίδα Οδηγού Σπουδών ²⁸	Διδάσκοντες (Συνεργάτες)	Υποχρεωτικό / Κατ'επιλογήν	Αξιολόγηση από φοιτητή (Ναι / Όχι) ²⁹	Διαλέξεις
ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ Ι	http://www.uom.gr/	http://www.uom.gr/modules.php?op=modload&name=Semestr&file=index&kiklos=30&semester=1&tmima=3&categorymenu=2#251-30-1	Βελέντζας Κωνσταντίνος Κατσίκας Ηλίας	Y	NAI	
ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ	http://www.uom.gr/		Μαυρουδέας Σταύρος	Y	OXI	
ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΓΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΟΥΣ Ι	http://www.uom.gr/		-	Y		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ Ι	http://www.uom.gr/		Οικονομίδης Αναστάσιος	Y	NAI	
ΞΕΝΗ ΓΛΩΣΣΑ Ι	http://www.uom.gr/		-	Y		
ΑΡΧΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑΣ	http://www.uom.gr/		Κατριβέσης Νικόλαος	E	NAI	
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΣΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ	http://www.uom.gr/		Θεμελή Χρυσάνθη	E	NAI	
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	http://www.uom.gr/		Ξουρής Δημήτριος	E	NAI	
ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ	http://www.uom.gr/		-	E		
ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ ΙΙ	http://www.uom.gr/	http://www.uom.gr/modules.php?op=modload&name=Semestr&file=index&kiklos=30&semester=2&tmima=3&categorymenu=2#260-30-2	Καρφάκης Κωνσταντίνος Μουρμούρας Ιωάννης	Y	NAI	
ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ Ι	http://www.uom.gr/		Καραγιώργος Θεοφάνης	Y	NAI	
ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΓΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΟΥΣ Ι	http://www.uom.gr/		Ιωαννίδης Δημήτρης	Y	NAI	
ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΓΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΟΥΣ ΙΙ	http://www.uom.gr/		-	Y		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ ΙΙ	http://www.uom.gr/		Οικονομίδης Αναστάσιος	Y	NAI	
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ	http://www.uom.gr/		Κατριβέσης Νικόλαος	E	NAI	
ΜΙΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ Ι	http://www.uom.gr/	http://www.uom.gr/modules.php?op=modload&name=Semestr&file=index&kiklos	Βελέντζας Κωνσταντίνος Καραγιάννης Ιωάννης	Y	NAI	
ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ Ι	http://www.uom.gr/		Βαρελάς Ερωτόκριτος Καραγιάννη Στυλιανή	Y	NAI	
ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΙΙ	http://www.uom.gr/		Καραγιώργος Θεοφάνης	Y	NAI	

²⁸ Δώστε τη σελίδα του οδηγού σπουδών (αν υπάρχει) που περιγράφει τους στόχους, την ύλη και τον τρόπο διδασκαλίας και εξέτασης του μαθήματος

²⁹ Αν η απάντηση είναι θετική, περιγράψτε στην Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης τα κριτήρια και τους τρόπους αξιολόγησης της διδασκαλίας (προσθέστε στοιχεία της απόδοσης των φοιτητών, στοιχεία που δείχνουν τον βαθμό ικανοποίησης των φοιτητών, με βάση π.χ. το ερωτηματολόγιο κατά την αποφοίτηση ή τα αποτελέσματα αξιολόγησης μαθημάτων από τους φοιτητές ή άλλα δεδομένα που αποδεικνύουν την επιτυχία του μαθήματος, καθώς και τυχόν δυσκολίες)

ΜΑΘΗΜΑ	Ιστότοπος	Σελίδα Οδηγού Σπουδών ²⁸	Διδάσκοντες (Συνεργάτες)	Υποχρεωτικό / Κατ'επιλογήν	Αξιολόγηση από φοιτητή (Ναι / Όχι) ²⁹	Διαλέξεις
ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΓΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΟΥΣ II	http://www.uom.gr/	=30&semester=3&tmima=3&categorymenu=2#3236-30-3	Ιωαννίδης Δημήτρης	Y	NAI	
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ Ι	http://www.uom.gr/		Μαματζάκης Εμμανουήλ	E	NAI	
ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ ΘΕΣΜΟΙ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ	http://www.uom.gr/		Τζιώνας Ιωάννης	E	NAI	
ΞΕΝΗ ΓΛΩΣΣΑ II	http://www.uom.gr/	http://www.uom.gr/modules.php?op=modload&name=Semestr&file=index&kiklos=30&semester=4&tmima=3&categorymenu=2#283-30-4	-	Y		
ΜΙΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ II	http://www.uom.gr/		Κωνσταντάτος Χρήστος	Y	NAI	
ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ II	http://www.uom.gr/		Ρουμανιάς Κωνσταντίνος	Y	NAI	
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	http://www.uom.gr/		Ζήκος Σπυρίδωνας	Y	OXI	
ΑΡΧΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ	http://www.uom.gr/		Τσουφίδης Ελευθέριος	Y	OXI	
ΟΙΚΟΝΟΜΕΤΡΙΑ I	http://www.uom.gr/		Λαζαρίδης Ιωάννης	Y	NAI	
ΞΕΝΗ ΓΛΩΣΣΑ III	http://www.uom.gr/		Παπαδόπουλος Δημήτριος	Y	NAI	
ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΓΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΟΥΣ III	http://www.uom.gr/		-	Y		
ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ	http://www.uom.gr/		Ιωαννίδης Δημήτρης	E	NAI	
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΣΥΓΧΡΟΝΟΥ ΚΑΠΙΤΑΛΙΣΜΟΥ	http://www.uom.gr/		Κατριβέσης Νικόλαος	E	NAI	
ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟ ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ	http://www.uom.gr/		Μαυρουδέας Σταύρος	E	OXI	
ΤΟ ΔΙΚΑΙΟ ΤΩΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΤΩΝ Ε.Κ.	http://www.uom.gr/		Χατζηγάγιος Θωμάς	E	NAI	
ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ I	http://www.uom.gr/		Τζιώνας Ιωάννης	E	NAI	
ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ	http://www.uom.gr/	Ξιάρχος Σταύρος	Y	NAI		
ΘΕΩΡΙΑ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ	http://www.uom.gr/	Βαρελάς Ερωτόκριτος	Y	NAI		
ΟΙΚΟΝΟΜΕΤΡΙΑ II	http://www.uom.gr/	Κατρανίδης Στυλιανός	Y	NAI		
ΑΓΓΛΙΚΑ V	http://www.uom.gr/	Κύρτσου Κατερίνα	Y	NAI		
		Μαματζάκης Εμμανουήλ	Y	NAI		
		Παναγιωτίδης Θεόδωρος				
		Φουντάς Στυλιανός				
		-	Y			

ΜΑΘΗΜΑ	Ιστότοπος	Σελίδα Οδηγού Σπουδών ²⁸	Διδάσκοντες (Συνεργάτες)	Υποχρεωτικό / Κατ'επιλογήν	Αξιολόγηση από φοιτητή (Ναι / Όχι) ²⁹	Διαλέξεις	
ΙΤΑΛΙΚΑ V	http://www.uom.gr/	http://www.uom.gr/modules.php?op=modload&name=Semestr&file=index&kiklos=31&semester=6&tmima=3&categorymenu=2	-	E			
ΓΕΡΜΑΝΙΚΑ V	http://www.uom.gr/		-	E			
ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ II	http://www.uom.gr/		http://www.uom.gr/modules.php?op=modload&name=Semestr&file=index&kiklos=31&semester=6&tmima=3&categorymenu=2	Νικολάου Αγγελική	Y	NAI	
ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ	http://www.uom.gr/		http://www.uom.gr/modules.php?op=modload&name=Semestr&file=index&kiklos=31&semester=6&tmima=3&categorymenu=2	Καρφάκης Κωνσταντίνος	Y	NAI	
ΘΕΩΡΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	http://www.uom.gr/		http://www.uom.gr/modules.php?op=modload&name=Semestr&file=index&kiklos=31&semester=6&tmima=3&categorymenu=2	Ζήκος Σπυρίδωνας	Y	NAI	
ΑΓΓΛΙΚΑ VI	http://www.uom.gr/		http://www.uom.gr/modules.php?op=modload&name=Semestr&file=index&kiklos=31&semester=6&tmima=3&categorymenu=2	Παπαδοπούλου Ιρις	Y	NAI	
ΙΤΑΛΙΚΑ VI	http://www.uom.gr/		http://www.uom.gr/modules.php?op=modload&name=Semestr&file=index&kiklos=31&semester=6&tmima=3&categorymenu=2	-	E		
ΓΕΡΜΑΝΙΚΑ VI	http://www.uom.gr/		http://www.uom.gr/modules.php?op=modload&name=Semestr&file=index&kiklos=31&semester=6&tmima=3&categorymenu=2	-	E		
ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΜΕΓΕΘΥΝΣΗΣ	http://www.uom.gr/		http://www.uom.gr/modules.php?op=modload&name=Semestr&file=index&kiklos=31&semester=6&tmima=3&categorymenu=2	Παλυβός Θεόδωρος	Y	NAI	
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ II	http://www.uom.gr/		http://www.uom.gr/modules.php?op=modload&name=Semestr&file=index&kiklos=32&semester=5&tmima=3&categorymenu=2#29832-5	Λαμπριανίδης Λόης	E	NAI	
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	http://www.uom.gr/	http://www.uom.gr/modules.php?op=modload&name=Semestr&file=index&kiklos=32&semester=5&tmima=3&categorymenu=2#29832-5		Θεοδοσίου Ιωάννης	E	NAI	
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ	http://www.uom.gr/	http://www.uom.gr/modules.php?op=modload&name=Semestr&file=index&kiklos=32&semester=5&tmima=3&categorymenu=2#29832-5		Τσουφίδης Ελευθέριος	E	OXI	
ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ I	http://www.uom.gr/	http://www.uom.gr/modules.php?op=modload&name=Semestr&file=index&kiklos=32&semester=5&tmima=3&categorymenu=2#29832-5		Κατρανίδης Στυλιανός	E	NAI	
ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ I	http://www.uom.gr/	http://www.uom.gr/modules.php?op=modload&name=Semestr&file=index&kiklos=32&semester=5&tmima=3&categorymenu=2#29832-5		Οικονομίδης Αναστάσιος	E	NAI	
ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	http://www.uom.gr/	http://www.uom.gr/modules.php?op=modload&name=Semestr&file=index&kiklos=32&semester=5&tmima=3&categorymenu=2#29832-5		Κατσίκας Ηλίας	Y	NAI	
ΙΣΤΟΡΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΘΕΩΡΙΩΝ	http://www.uom.gr/	http://www.uom.gr/modules.php?op=modload&name=Semestr&file=index&kiklos=32&semester=5&tmima=3&categorymenu=2#29832-5		Τσουφίδης Ελευθέριος	Y	OXI	
ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΕΤΡΙΑΣ	http://www.uom.gr/	http://www.uom.gr/modules.php?op=modload&name=Semestr&file=index&kiklos=32&semester=5&tmima=3&categorymenu=2#29832-5		-	E		
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ Ε.Ε.	http://www.uom.gr/	http://www.uom.gr/modules.php?op=modload&name=Semestr&file=index&kiklos=32&semester=5&tmima=3&categorymenu=2#29832-5		Λαμπριανίδης Λόης	E	NAI	
ΚΟΙΝΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ	http://www.uom.gr/	http://www.uom.gr/modules.php?op=modload&name=Semestr&file=index&kiklos=32&semester=5&tmima=3&categorymenu=2#29832-5		Κατρανίδης Στυλιανός	E	NAI	
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ	http://www.uom.gr/	http://www.uom.gr/modules.php?op=modload&name=Semestr&file=index&kiklos=32&semester=5&tmima=3&categorymenu=2#29832-5	Σαρτζετάκης Ευτύχιος	E	NAI		
ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ II	http://www.uom.gr/	http://www.uom.gr/modules.php?op=modload&name=Semestr&file=index&kiklos=32&semester=5&tmima=3&categorymenu=2#29832-5	Οικονομίδης Αναστάσιος	E	NAI		

ΜΑΘΗΜΑ	Ιστότοπος	Σελίδα Οδηγού Σπουδών ²⁸	Διδάσκοντες (Συνεργάτες)	Υποχρεωτικό / Κατ'επιλογήν	Αξιολόγηση από φοιτητή (Ναι / Όχι) ²⁹	Διαλέξεις
ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ: ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ	http://www.uom.gr		Λαμπριανίδης Λόης	E	NAI	
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ	http://www.uom.gr		Κωνσταντάτος Χρήστος	E	NAI	
ΤΑ ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ	http://www.uom.gr		Μουρμούρας Ιωάννης	E	NAI	
ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ	http://www.uom.gr		-	E		
ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ	http://www.uom.gr		-	E		
ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	http://www.uom.gr		-	E		
ΟΡΓΑΝΩΣΙΑΚΗ ΘΕΩΡΙΑ	http://www.uom.gr		-	E		
ΚΟΣΤΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΚΟΣΤΟΥΣ	http://www.uom.gr		-	E		
ΘΕΩΡΙΕΣ ΠΕΡΙ ΚΡΑΤΟΥΣ	http://www.uom.gr		Κατριβέσης Νικόλαος	E	NAI	
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ	http://www.uom.gr		-	E		
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	http://www.uom.gr		-	E		
ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ	http://www.uom.gr	=3&categorymenu=2#2315-33-6	-	E		

Πίνακας 11-5.2. Μαθήματα Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών

ΜΑΘΗΜΑ	Πολλαπλή Βιβλιογραφία	Σύνολο Ωρών	Κορμού (Κο) Ειδίκευσης (Ε) Κατεύθυνσης (Κα)
ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ Ι	ΝΑΙ	4	ΚΟ
ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ	ΝΑΙ	4	ΚΟ
ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΓΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΟΥΣ Ι	ΝΑΙ	4	ΚΟ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ Ι	ΝΑΙ	4	ΚΟ
ΞΕΝΗ ΓΛΩΣΣΑ Ι	ΝΑΙ	4	ΚΟ
ΑΡΧΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑΣ	ΝΑΙ	3	ΚΑ
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΣΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ	ΝΑΙ	3	ΚΑ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	ΝΑΙ	3	ΚΑ
ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ	ΝΑΙ	3	ΚΑ
ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ ΙΙ	ΝΑΙ	4	ΚΟ
ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ Ι	ΝΑΙ	4	ΚΟ
ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΓΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΟΥΣ Ι	ΝΑΙ	4	ΚΟ
ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΓΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΟΥΣ ΙΙ	ΝΑΙ	4	ΚΟ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ ΙΙ	ΝΑΙ	4	ΚΟ
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ	ΝΑΙ	3	ΚΑ
ΜΙΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ Ι	ΝΑΙ	4	ΚΟ
ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ Ι	ΝΑΙ	4	ΚΟ
ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΙΙ	ΝΑΙ	4	ΚΟ
ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΓΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΟΥΣ ΙΙ	ΝΑΙ	4	ΚΟ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ Ι	ΝΑΙ	3	ΚΑ
ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ ΘΕΣΜΟΙ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ	ΝΑΙ	3	ΚΑ
ΞΕΝΗ ΓΛΩΣΣΑ ΙΙ	ΝΑΙ	4	ΚΟ

ΜΑΘΗΜΑ	Πολλαπλή Βιβλιογραφία	Σύνολο Ωρών	Κορμού (Κο) Ειδικεύσης (Ε) Κατεύθυνσης (Κα)
ΜΙΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ ΙΙ	ΝΑΙ	4	ΚΟ
ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ ΙΙ	ΝΑΙ	4	ΚΟ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	ΝΑΙ	4	ΚΟ
ΑΡΧΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ	ΝΑΙ	4	ΚΟ
ΟΙΚΟΝΟΜΕΤΡΙΑ Ι	ΝΑΙ	4	ΚΟ
ΞΕΝΗ ΓΛΩΣΣΑ ΙΙΙ	ΝΑΙ	4	ΚΟ
ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΓΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΟΥΣ ΙΙΙ	ΝΑΙ	3	ΚΑ
ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ	ΝΑΙ	3	ΚΑ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΣΥΓΧΡΟΝΟΥ ΚΑΠΙΤΑΛΙΣΜΟΥ	ΝΑΙ	3	ΚΑ
ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟ ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ	ΝΑΙ	3	ΚΑ
ΤΟ ΔΙΚΑΙΟ ΤΩΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΤΩΝ Ε.Κ.	ΝΑΙ	3	ΚΑ
ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ Ι	ΝΑΙ	4	ΚΟ
ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ	ΝΑΙ	4	ΚΟ
ΘΕΩΡΙΑ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ	ΝΑΙ	4	ΚΟ
ΟΙΚΟΝΟΜΕΤΡΙΑ ΙΙ	ΝΑΙ	4	ΚΟ
ΑΓΓΛΙΚΑ V	ΝΑΙ	4	ΚΟ
ΙΤΑΛΙΚΑ V	ΝΑΙ	3	ΚΑ
ΓΕΡΜΑΝΙΚΑ V	ΝΑΙ	3	ΚΑ
ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ ΙΙ	ΝΑΙ	4	ΚΟ
ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ	ΝΑΙ	4	ΚΟ
ΘΕΩΡΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	ΝΑΙ	4	ΚΟ
ΑΓΓΛΙΚΑ VI	ΝΑΙ	4	ΚΟ
ΙΤΑΛΙΚΑ VI	ΝΑΙ	3	ΚΑ

ΜΑΘΗΜΑ	Πολλαπλή Βιβλιογραφία	Σύνολο Ωρών	Κορμού (Κο) Ειδικεύσης (Ε) Κατεύθυνσης (Κα)
ΓΕΡΜΑΝΙΚΑ VI	ΝΑΙ	3	ΚΑ
ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΜΕΓΕΘΥΝΣΗΣ	ΝΑΙ	4	ΚΟ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ II	ΝΑΙ	3	ΚΑ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	ΝΑΙ	3	ΚΑ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ	ΝΑΙ	3	ΚΑ
ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ I	ΝΑΙ	3	ΚΑ
ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ I	ΝΑΙ	3	ΚΑ
ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	ΝΑΙ	4	ΚΟ
ΙΣΤΟΡΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΘΕΩΡΙΩΝ	ΝΑΙ	4	ΚΟ
ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΕΤΡΙΑΣ	ΝΑΙ	3	ΚΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ Ε.Ε.	ΝΑΙ	3	ΚΑ
ΚΟΙΝΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ	ΝΑΙ	3	ΚΑ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ	ΝΑΙ	3	ΚΑ
ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ II	ΝΑΙ	3	ΚΑ
ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ: ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ	ΝΑΙ	3	ΚΑ
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ	ΝΑΙ	3	ΚΑ
ΤΑ ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ	ΝΑΙ	3	ΚΑ
ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ	ΝΑΙ	3	ΚΑ
ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ	ΝΑΙ	3	ΚΑ
ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	ΝΑΙ	3	ΚΑ

ΜΑΘΗΜΑ	Πολλαπλή Βιβλιογραφία	Σύνολο Ωρών	Κορμού (Κο) Ειδικευσης (Ε) Κατεύθυνσης (Κα)
ΟΡΓΑΝΩΣΙΑΚΗ ΘΕΩΡΙΑ	ΝΑΙ	3	ΚΑ
ΚΟΣΤΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΚΟΣΤΟΥΣ	ΝΑΙ	3	ΚΑ
ΘΕΩΡΙΕΣ ΠΕΡΙ ΚΡΑΤΟΥΣ	ΝΑΙ	3	ΚΑ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ	ΝΑΙ	3	ΚΑ
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	ΝΑΙ	3	ΚΑ
ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ	ΝΑΙ	3	ΚΑ

Πίνακας 11-6.1 Κατανομή βαθμολογίας και μέσος βαθμός πτυχίου των αποφοίτων του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών

Έτος Αποφοίτησης	Κατανομή Βαθμών (%)				Μέσος όρος Βαθμολογίας (Σύνολο αποφοίτων)
	5.0-5.9	6.0-6.9	7.0-8.4	8.5-10.0	
2001-2002	7,9	65,9	26,2	0	(214)
2002-2003	13	52,1	34,9	0	6,75 (238)
2003-2004	5,8	58,5	33,7	2	6,80 (294)
2004-2005	7,5	59,2	32,9	0,4	6,76 (255)
2005-2006	10,2	57,3	31,6	0,9	6,74 (206)
Σύνολο					

Πίνακας 11-6.2 Εξέλιξη του αριθμού των αποφοίτων του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών και διάρκεια σπουδών

Έτος εισαγωγής	Διάρκεια σπουδών (χρόνια)								
	K	K+1	K+2	K+3	K+4	K+5	K+6	Δεν έχουν αποφοιτήσει	Σύνολο
2000-2001 ³⁰	137	66	22	7	0	0	0	65	100
2001-2002	89	82	31	0	0	0	0	95	100
2002-2003	57	86	0	0	0	0	0	137	100
2003-2004	59	0	0	0	0	0	0	205	100
2004-2005	0	0	0	0	0	0	0	282	100
2005-2006	0	0	0	0	0	0	0	271	100
2006-2007	0	0	0	0	0	0	0	305	100

³⁰ K: κανονική διάρκεια σπουδών (σε έτη) στο Τμήμα.

Πίνακας 11-7.1. Μαθήματα Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών^[31]

Τίτλος ΠΜΣ: «Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στην Οικονομική Επιστήμη»						
Μάθημα	Ιστότοπος	Σελίδα Οδηγού Σπουδών	Διδάσκοντες (Συνεργάτες)	Υποχρεωτικό / Κατ'επιλογήν	Αξιολόγηση από φοιτητή (Ναι / Όχι)	Διαλέξεις
ΜΙΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ Ι	www.uom.gr	16	Καραγιάννης Ιωάννης	Υποχρεωτικό	Ναι	12
ΟΙΚΟΝΟΜΕΤΡΙΑ Ι	www.uom.gr	16	Φουντάς Στυλιανός	Υποχρεωτικό	Ναι	12
ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ	www.uom.gr	15	Ρουμανιάς Κωνσταντίνος	Υποχρεωτικό	Ναι	12
ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΜΕ ΧΡΗΣΗ Η/Υ	www.uom.gr	15		Κατ'επιλογήν	Ναι	12
ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ	www.uom.gr	14		Κατ'επιλογήν	Ναι	12
ΔΗΜΟΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ	www.uom.gr	14		Κατ'επιλογήν	Ναι	12
ΘΕΩΡΙΑ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ	www.uom.gr	15	Κωνσταντάτος Χρήστος	Κατ'επιλογήν	Ναι	12
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ	www.uom.gr	17	Σαρτζετάκης Ευτύχιος	Κατ'επιλογήν	Ναι	12
ΔΙΕΘΝΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	www.uom.gr www.uom.gr	14 16	Θ. Παναγιωτίδης	Υποχρεωτικό Κατ'επιλογήν	Ναι Ναι	12 12
ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ Ι	www.uom.gr	14	Θ. Παναγιωτίδης	Κατ'επιλογήν	Ναι	12

³¹ Σε περίπτωση περισσότερων του ενός ΠΜΣ συμπληρώνεται ένας πίνακας ανά ΠΜΣ. Για τη στήλη «Αξιολόγηση από φοιτητή» ακολουθείτε τις οδηγίες του Πίνακα 11-5.1.

Τίτλος ΜΠΣ: «Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στην Οικονομική Επιστήμη»						
Μάθημα	Ιστότοπος	Σελίδα Οδηγού Σπουδών	Διδάσκοντες (Συνεργάτες)	Υποχρεωτικό / Κατ'επιλογήν	Αξιολόγηση από φοιτητή (Ναι / Όχι)	Διαλέξεις
(ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ)						
ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ	www.uom.gr	17		Κατ'επιλογήν	Ναι	12
ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ Ι	www.uom.gr	15	Μουρμούρας Ιωάννης	Υποχρεωτικό	Ναι	12
ΜΙΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ ΙΙ	www.uom.gr	16	Καραγιάννης Ιωάννης Ρουμανιάς Κωνσταντίνος	Υποχρεωτικό	Ναι	12
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ	www.uom.gr	14	Κωνσταντάτος Χρήστος	Υποχρεωτικό	Ναι	12
ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗ ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΕΤΡΙΑ	www.uom.gr	14		Κατ'επιλογήν	Ναι	12
ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΓΟΡΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ	www.uom.gr	14	Α. Κύρτσου	Υποχρεωτικό	Ναι	12
ΟΙΚΟΝΟΜΕΤΡΙΑ ΙΙ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗ ΜΙΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΕΤΡΙΑ	www.uom.gr	16	Π. Κωνσταντίνου	Υποχρεωτικό	Ναι	12
ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ ΙΙ	www.uom.gr	15	Μαματζάκης Εμμανουήλ	Κατ'επιλογήν	Ναι	12
ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ ΙΙ	www.uom.gr	15	Α. Κύρτσου Π. Κωνσταντίνου	Υποχρεωτικό	Ναι	12
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	www.uom.gr	16		Κατ'επιλογήν	Ναι	12
ΘΕΩΡΙΑ ΠΑΙΓΝΙΩΝ	www.uom.gr	15		Κατ'επιλογήν	Ναι	12
ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΜΗΧΑΝΙΚΗ	www.uom.gr	17		Κατ'επιλογήν	Ναι	12

Πίνακας 11-7.2 Μαθήματα Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών^[32]

Τίτλος ΜΠΣ: « Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στην Οικονομική Επιστήμη »

Μάθημα	Πολλαπλή Βιβλιογραφία	Σύνολο Ωρών	Διδακτικές Μονάδες	Υπόβαθρου(Υ) Επιστημονικής Περιοχής(ΕΠ) Γενικών Γνώσεων(ΓΓ) Ανάπτυξης Δεξιοτήτων(ΑΔ)	Κορμού(Κο) Ειδίκευσης(Ε) Κατεύθυνσης(Κα)	Εγγεγραμμένοι φοιτητές	Αριθμός Φοιτητών που συμμετείχαν στις εξετάσεις	Αριθμός Φοιτητών που πέρασε επιτυχώς στην κανονική & επαναληπτική εξέταση
ΜΙΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ Ι	Ναι	39	3	(Υ)	Κο	25	22	22
ΟΙΚΟΝΟΜΕΤΡΙΑ Ι	Ναι	39	3	(Υ)	Κο	25	22	22
ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ	Ναι	39	3	(Υ)	Κο	25	22	22
ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΜΕ ΧΡΗΣΗ Η/Υ	Ναι	39	3	(ΕΠ)	Ε			
ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ	Ναι	39	3	(ΕΠ)	Ε			
ΔΗΜΟΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ	Ναι	39	3	(ΕΠ)	Ε			
ΘΕΩΡΙΑ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ	Ναι	39	3	(ΕΠ)	Ε	9	7	7
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ	Ναι	39	3	(ΕΠ)	Ε	12	11	11
ΔΙΕΘΝΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ	Ναι	39	3	(Υ)	Κα	7	6	6
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	Ναι	39	3	(ΕΠ)	Ε			
ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ Ι (ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΤΩΝ	Ναι	39	3	(ΕΠ)	Ε	5	5	5

<u>ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ)</u>								
<u>ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ</u>	Ναι	39	3	(ΕΠ)	E			
<u>ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ Ι</u>	Ναι	39	3	(Υ)	Κο	22	22	*
<u>ΜΙΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ ΙΙ</u>	Ναι	39	3	(Υ)	Κα	9	8	*
<u>ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ</u>	Ναι	39	3	(Υ)	Κα	10	10	*
<u>ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗ ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΕΤΡΙΑ</u>	Ναι	39	3	(ΕΠ)	E			
<u>ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΓΟΡΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ</u>	Ναι	39	3	(Υ)	Κα	18	18	*
<u>ΟΙΚΟΝΟΜΕΤΡΙΑ ΙΙ</u>	Ναι	39	3	(Υ)	Κα	15	14	*
<u>ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗ ΜΙΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΕΤΡΙΑ</u>	Ναι	39	3	(ΕΠ)	E	17	17	*
<u>ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ ΙΙ</u>	Ναι	39	3	(Υ)	Κα	7	5	5
<u>ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ</u>	Ναι	39	3	(ΕΠ)	E			
<u>ΘΕΩΡΙΑ ΠΑΙΓΝΙΩΝ</u>	Ναι	39	3	(ΕΠ)	E			
<u>ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΜΗΧΑΝΙΚΗ</u>	Ναι	39	3	(ΕΠ)	E			

* δεν έχει πραγματοποιηθεί η επαναληπτική εξέταση

Πίνακας 11-8. Συμμετοχή σε Διαπανεπιστημιακά Προγράμματα Σπουδών

	<i>Σύνολο</i>
Φοιτητές του Τμήματος που φοίτησαν σε ξένο ΑΕΙ	97
Επισκέπτες φοιτητές ξένων ΑΕΙ στο Τμήμα	50
Μέλη ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος που μετακινήθηκαν σε άλλο ΑΕΙ	3
Μέλη ακαδημαϊκού προσωπικού άλλων ΑΕΙ που μετακινήθηκαν στο Τμήμα	2

Πίνακας 11.9 Αριθμός δημοσιεύσεων

	Βιβλία/ μονογραφίες	Επιστημονικά περιοδικά με κριτές	Επιστημονικά περιοδικά χωρίς κριτές	Πρακτικά συνεδρίων με κριτές	Πρακτικά συνεδρίων χωρίς κριτές	Κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους	Άλλες εργασίες	Ανακοινώσεις σε επιστ. συνέδρια (με κριτές) χωρίς πρακτικά	Ανακοινώσεις σε επιστ. συνέδρια (χωρίς κριτές) χωρίς πρακτικά	Άλλα
2007	1	40		9		6		16	1	4
2006	5	30		21		7	2	25	2	5
2005	1	34		14	1	5	6	15	2	3
2004	5	38		10	2	13	12	14	3	7
2003	4	31		7		7		13	4	
Σύνολο	16	173	0	61	3	38	18	83	12	19

Πίνακας 11.9Α Αριθμός δημοσιεύσεων

	Βιβλία/μονογραφίες	Επιστημονικά περιοδικά με κριτές	Επιστημονικά περιοδικά χωρίς κριτές	Πρακτικά συνεδρίων με κριτές	Πρακτικά συνεδρίων χωρίς κριτές	Κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους	Άλλες εργασίες	Ανακοινώσεις σε επιστ. συνέδρια (με κριτές) χωρίς πρακτικά	Ανακοινώσεις σε επιστ. συνέδρια (χωρίς κριτές) χωρίς πρακτικά	Άλλα
2007	3	40		9		6		16	1	4
2006	3	28		21		7	2	25	2	5
2005	2	34		14	1	4	6	15	2	3
2004	1	38		10	2	13	12	14	3	7
2003	4	31		7		7		13	4	
Σύνολο	13	171	0	61	3	37	18	83	12	19

Σημείωση: σε αυτόν τον πίνακα, ο αριθμός των δημοσιεύσεων έχει σταθμιστεί με τον αριθμό των συγγραφέων του Τμήματος των Οικονομικών Επιστημών. Συγκεκριμένα, σε δημοσιεύσεις όπου υπάρχουν 2 συγγραφείς που είναι μέλη ΔΕΠ του Τμήματος ο αριθμός των δημοσιεύσεων έχει διαιρεθεί με το 2.

11.10 Αναγνώριση του επιστημονικού και άλλου έργου

	Ετεροαναφορές	Βιβλιοκρισίες	Συμμετοχές σε επιτροπές επιστημονικών συνεδρίων	Συμμετοχές σε συντακτικές επιτροπές επιστημονικών περιοδικών	Προσκλήσεις για κρίση άρθρων υποβληθέντων σε επιστημονικά περιοδικά	Προσκλήσεις για διαλέξεις σε διεθνή συνέδρια	Διπλώματα ευρεσιτεχνίας	Βραβεία	Αναφορές του ειδικού/επιστημονικού τύπου	Τιμητικοί τίτλοι
2007	100		12	7	39	7		1		1
2006	144		14	8	31	1				1
2005	155		20	6	31	2				
2004	135		23	6	26				1	
2003	100	2	12	4	26	1			1	
<i>Σύνολο</i>	<i>669</i>	<i>2</i>	<i>81</i>	<i>31</i>	<i>153</i>	<i>11</i>		<i>1</i>	<i>2</i>	<i>2</i>

Επεξηγήσεις: Διπλώματα ευρεσιτεχνίας, Βραβεία, Τιμητικοί τίτλοι (επίτιμοι διδάκτορες, επισκέπτες καθηγητές, ακαδημαϊκοί, αντεπιστέλλοντα μέλη ακαδημιών κλπ)

12. Παραρτήματα

Βιβλία/μονογραφίες που δημοσίευσαν τα μέλη ΔΕΠ/ΕΠ του Τμήματος

Βαρελάς, Ε., *Εξωγενής Οικονομική Μεγέθυνση. Ασκήσεις και Υποδείγματα*, Αθήνα 2003, Εκδόσεις Κριτική

Ιωαννίδης Δ., *Στατιστικές Μέθοδοι*, Τόμος Α', Εκδόσεις ΖΗΤΗ, Θεσσαλονίκη 2004.

Καρφάκης, Κ., *Διεθνείς Νομισματικές Σχέσεις* (2003, 2007, 2008) , Τυπωθτω.

Κατσίκας, Η. και Κατρανίδης, Σ. *Η Λιμνάζουσα Φοίτηση στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας*, Εκδόσεις Πανεπιστημίου Μακεδονίας, Θεσσαλονίκη 2006

Κατριβέσης, Ν., " Η κοινωνιολογία του Norbert Elias: Από τις κοινωνικές δομές στις αλληλεξαρτήσεις. Εκδόσεις Guttenberg Αθήνα, 2003

Kyrtsoy, C., *New Trends in Macroeconomics*, collective volume, Σεπτέμβριος 2005, Springer Verlag, (σε συνεργασία με C. Diebolt).

Labrianidis L. (ed), *The future of Europe's Rural Peripheries: the role of entrepreneurship in responding to employment problems and social marginalisation*, Ashgate: Aldershot, 2004.

Λαμπριανίδης Λ. (επιμέλεια), *Η επιχειρηματικότητα στην Ευρωπαϊκή ύπαιθρο: η περίπτωση της Ελλάδας*, Παρατηρητής Θεσσαλονίκη 2004.

Μουρμούρας, Ι. *Το Δημοσιονομικό Πρόβλημα στην Ελλάδα σήμερα*,(με Β. Ράπανο, Δ. Χιώνη), εκδ. Οικονομικό Επιμελητήριο Ελλάδος, 2006.

Μουρμούρας, Ι., *Νέες Προκλήσεις της Οικονομικής Πολιτικής στην εποχή του ευρώ*, εκδ. Κριτική, 2003.

Θεόδωρος Παλυβός (Επιμελητής έκδοσης), “Θεωρία Μεγέθυνσης: Μια αναλυτική παρουσίαση” Μετάφραση του βιβλίου “*Growth Theory: An Exposition, By Robert M. Solow*”, Εκδόσεις Πανεπιστημίου Μακεδονίας, 2006.

Τσουλφίδης, Λ. *Οικονομική Ιστορία της Ελλάδας*, Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Πανεπιστημίου Μακεδονίας, 2003.

Τσουλφίδης, Λ. *Ιστορία Οικονομικής Θεωρίας και Πολιτικής*, Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Πανεπιστημίου Μακεδονίας, 2004.

Tsoulfidis, L., Proceedings of the 8th International Conference of Economic Society of Thessaloniki (coedited with G. Michalopoulos) Thessaloniki: University of Macedonia Press, 2004.

Tsoulfidis, L., *Distribution, Development and Prices, Critical Perspectives* (coedited with Th. Mariolis) New Delhi: Serials Publications, 2006.

➤ **Δημοσιεύσεις μελών ΔΕΠ/ΕΠ:**

Σε επιστημονικά περιοδικά με κριτές

Βελέντζας, Κ. "Δημιουργία ενός Νέου Πολιτικού Κόμματος και Πολιτική Ισορροπία: Μια Εφαρμογή της Θεωρίας των Παιγνίων" ΣΠΟΥΔΑΙ, Τόμος 52(4), 2003, (σε συνεργασία με Γ. Παπαναστασίου και Γ. Τσιότρα).

Βελέντζας, Κ. "Αγροτικός Φονταμενταλισμός στην Ελλάδα: Μια Εμπειρική Ανάλυση" (σε συνεργασία με Στ. Κατρανίδη και Γ. Κόρδα), ΣΠΟΥΔΑΙ, Vol. 53(2), 2003, σελ. 37-60.

Velentzas, K., "Decomposition Analysis of Consumers' Demand Changes: An Application to Greek Consumption Data" (σε συνεργασία με G. Karagiannis), Applied Economics, Vol. 36(5), 2004, pp. 497-504.

Velentzas, K., "Welfare Analysis and Bootstrapping", Applied Economics Letters, Vol. 10, 2003, pp. 335-338 (σε συνεργασία με S. Katranidis και G. Kordas)

C. Constantatos, "Excessive Rents and Non-Compliance with Price Ceilings." *South East European Journal of Economics*, Vol. 5, No 2, Fall 2007.

C. Constantatos "On the Choice between Strategic Alliance and Merger on the Airline Sector: The Role of Strategic Effects." *Journal of Transport Economics and Policy*, 40:3, Sept. 2006, pp 409-424. (with Barla, P.)

C. Constantatos, "Strategic Interactions and Airline Network Morphology under Demand Uncertainty." *European Economic Review* 49/3, pp 703-716, April 2005. (with Barla, P.)

C. Constantatos, "Biens de confiance et concurrence en prix : quand aucun producteur ne souhaite l'introduction d'un label." *Révue Économique*, 2004, n°3, p.527-532. (with Bonroy, O.)

Economides, A.A. (2003). An evaluation instrument for hypermedia courseware. *Educational Technology & Society*, Vol. 6, No 2, pp. 31-44, IEEE. (with Georgiadou, E.)

Economides, A.A. (2003). Elearn: towards a collaborative educational virtual environment. *Journal of Information Technology Education*, Vol. 2, pp. 131-152. (with Michailidou, A.)

Economides, A.A. (2004). Adaptive exploration of user knowledge in computer based testing. *WSEAS Transactions on Communications*, Vol. 3, Issue 1, pp. 322-327. (with Lamboudis, D.)

Economides, A.A. (2004). Performance comparison of distributed routing algorithms in ad hoc mobile networks. *WSEAS Transactions on Communications*, Vol. 3, Issue 1, pp. 317-321. (with Karavetsios, P.)

Οικονομίδης, Α.Α. (2004). Ένα συνεργατικό εικονικό περιβάλλον για τηλε-διδασκαλία ηλεκτρονικού εμπορίου. *Θέματα στην Εκπαίδευση*, Τόμος 5, Τεύχος 1-2, σελ. 101-132. (with Μιχαηλίδου, Α.)

Economides, A.A. (2004). Broadband investment analysis using real options methodology. *Communications & Strategies*, No 55, pp. 45-76, third quarter 2004. (with Iatropoulos, A.D. & Angelou, G.N.)

Economides, A.A. (2004). Cost analysis of e-learning foreign languages. *European Journal of Open and Distance Learning*, <http://www.eurodl.org>, November. (with Mantzari, D.)

Economides, A.A. (2005). Personalized feedback in CAT. *WSEAS Transactions on Advances in Engineering Education*, Issue 3, Volume 2, pp. 174-181, July.

Economides, A.A. (2005). Flexible ICT investments analysis using real options. *International Journal of Technology, Policy and Management*, Vol. 5, No. 2, pp. 146-166. (with Angelou, G.N.)

Economides, A.A. (2005). Job site evaluation framework (JSEF) and comparison among Greek and foreign job sites. *Human Systems Management*, Vol. 24, No 3, pp. 223-237. (with Terzis, V.)

Economides, A.A. (2005). Multicast groups in MANETs. *WSEAS Transactions on Communications*, Issue 8, Vol. 4, pp. 686-693, August. (with Vasiliou, A.)

Economides, A.A. (2005). Collaborative Learning Evaluation (CLE) framework. *WSEAS Transactions on Advances in Engineering Education*, Issue 4, Vol. 2, pp. 339-346, October.

Economides, A.A. (2006). Emotional feedback in CAT (Computer Adaptive Testing). *International Journal of Instructional Technology & Distance Learning*, Vol. 3, No. 2, February.

Economides, A.A. (2006). Evaluation parameters for computer adaptive testing. *British Journal of Educational Technology (BJET)*, Vol. 37, No 2, pp. 261-278. (with Georgiadou, E., Triantafillou, E.)

Economides, A.A. (2006). A real life ICAT investment analysis with real options. *WSEAS Transactions on Business and Economics*, Issue 4, Volume 3, pp. 253-260. (with Angelou, G.N.)

Economides, A.A. (2006). Adaptive feedback characteristics in CAT (Computer Adaptive Testing). *International Journal of Instructional Technology & Distance Learning*, Vol. 3, No. 8, August.

Economides, A.A. (2006). Intelligent buildings from agents' point of view, *WSEAS Transactions on Computers*, Issue 10, Vol. 5, pp. 2276-2284, October. (with Georgakarakou, C.E.)

Economides, A.A. (2007). Evaluation of computer adaptive testing systems, *International Journal of Web-Based Learning and Teaching Technologies*, Vol. 2, Issue 1, pp. 70-87. (with Roupas, C.)

Economides, A. (2007). The role of user model in CAT: Exploring adaptive variables. *Technology, Instruction, Cognition and Learning: An International, Interdisciplinary Journal of Structural Learning*, Vol. 5, No. 1, pp. 69-89. (with Triantafyllou, E., Georgiadou, E.)

Economides, A.A. (2007). Developing a near-optimal lowest-consumption tunnel lighting system using software agents through power line communications. *Journal of Computing and Information Technology- CIT*, Vol. 15, No. 2, pp. 1-8, June. (with Protogeris, N., Syleos, C., and Papagiannis, G.)

Economides, A.A. (2007). User friendly congestion pricing in 3G. *Ubiquitous Computing and Communication Journal*, Vol. 2, No. 2, pp. 27-36. (with Sismanidis, E.)

Economides, A.A. (2007). A review of item exposure control strategies for Computerised Adaptive Testing developed from 1983 to 2005. *Journal of*

Technology, Learning, and Assessment (JTLA). Vol. 5, No 8, May. (with Georgiadou, E., Triantafyllou, E.)

Economides, A.A. (2007). A fuzzy growth options approach under competition threat. *Journal of International Business and Economy*, Vol. 8, No. 1, Spring 2007. (with Angelou, G.N.)

Economides, A.A. (2007). Mobile collaborative learning using multicast MANETs, *International Journal of Mobile Communications (IJMC)*, Vol. 5, No. 4, pp. 423-444. (with Vasiliou, A.)

Economides, A.A. (2007). E-learning investment risk management. *Information Resource Management Journal*, Vol. 20, No. 4, pp. 80-104, October – December. (with Angelou, G.N.)

Economides, A.A. (2007). Applying adaptive variables in computerised adaptive testing. *Australasian Journal of Educational Technology (AJET)*, Vol. 23, No. 3. (with Triantafyllou, E., Georgiadou, E.)

Economides, A.A (2007). Alliances in Greek mobile telephony. *Journal of International Technology and Information Management (JITIM)*. Vol. 16, No. 4, pp. 23-42. (with Stoili, I.)

Fountas, S., “Inflation, output growth, and nominal and real uncertainty: Empirical evidence for the G7”, *Journal of International Money and Finance*, 2007, Vol. 26, no. 2, pp. 229-250 (σε συνεργασία με M. Karanasos)

Fountas, S., “The relationship between economic growth and output uncertainty in the G3”, *Economic Modelling*, 2006, Vol. 23, no. 4, pp. 638-647 (σε συνεργασία με M. Karanasos)

Fountas, S., “A multivariate GARCH approach of the relationship between inflation, output growth, and real and nominal uncertainty for the G7”, *Oxford Bulletin of*

Economics and Statistics, 2006, Vol. 68, no. 3, pp. 319-344 (σε συνεργασία με M. Karanasos and J. Kim)

Fountas, S., “Current account deficits sustainability: a Panel approach”, *Journal of Economic Integration*, 2005, Vol. 20, no. 3, pp. 514-529 (σε συνεργασία με Z. Baharumshah and E. Lau)

Fountas, S., “The Impact of the Exchange Rate Regime on Exports: Evidence from the European Monetary System”, *Journal of Economic Integration*, 2005, Vol. 20, no. 3, pp. 567-589 (σε συνεργασία με K. Aristotelous)

Fountas, S., “Macroeconomic Uncertainty and Macroeconomic Performance: are they related?”, *The Manchester School of Economic and Social Studies*, 2005, Vol. 73, no. s1, pp. 58-76 (σε συνεργασία με Donal Bredin)

Fountas, S., “A panel study on Real Interest Rate parity in East-Asian countries: pre- and post-liberalization era”, *Global Finance Journal*, 2005, Vol. 16, no. 1, pp. 69-85 (σε συνεργασία με Z. Baharumshah and Chan Tze-Haw)

Fountas, S., “Analyzing US inflation by a GARCH model with simultaneous feedback”, *WSEAS Transactions on Information Science and Applications*, 2004, Vol. 1, no. 2, pp. 767-772 (σε συνεργασία με M. Karanasos and M. Karanassou)

Fountas, S., “Output variability and economic growth: the Japanese case”, *Bulletin of Economic Research*, 2004, Vol. 56, no. 4, pp. 353-363 (σε συνεργασία με M. Karanasos and A. Mendoza)

Fountas, S., “Inflation, inflation uncertainty, and a common European monetary policy”, *The Manchester School of Economic and Social Studies*, 2004, Vol. 72, no. 2, pp. 221-242 (σε συνεργασία με A. Ioannidis and M. Karanasos).

Fountas, S., “On the sustainability of current account deficits: Evidence from four ASEAN countries”, *Journal of Asian Economics*, 2003, Vol. 14, No. 3, pp. 467-489 (σε συνεργασία με A. Baharumshah and E. Lau).

Fountas, S., "Does the exchange rate regime affect export volumes? Evidence from bilateral exports in the US-UK trade: 1900-1998", *The Manchester School of Economic and Social Studies*, 2003, vol. 74, no. 1, pp. 51-64 (σε συνεργασία με Κ. Aristotelous)

Fountas, S., "An Empirical Analysis of Short-Run and Long-Run Irish Export Functions: Does Exchange Rate Volatility Matter?", *International Review of Applied Economics*, 2003, vol. 17, no. 2, pp. 193-208 (σε συνεργασία με D. Bredin and E. Murphy)

Ioannides, D., (2007). "Nonparametric Regression with Errors in all Variables.", *Journal of Nonparametric in Statistics*, 19, 231-240. (with P. Alevizos)

Ioannides, D., (2005). "Rates of estimates of the conditional mode with errors-in-variables ", *Annales de l'Inst. Stat. Univ. Paris*, Vol. XLX, 19-34. (with E. Matzner-Lober)

Ioannides, D., (2004), "Fixed Design Regression Quantiles for Time Series", *Statistics and Probability Letters*, 68, 235-245.

Ioannides, D., (2004). "A note on Asymptotic Normality of convergent estimates of the Conditional Mode with Errors-in-Variables", *Journal of Nonparametric in Statistics*, 16, 515-524. (with E. Matzner)

Ioannides, D., (2003). "The estimation of a state space model by estimating functions with an application", *Statistica Neerlandica*, 58, 407-427. (with D. Papanastasiou)

Καραγιάννη Στ., Μ. Πεμπετζόγλου, Στροϊκού, "Linear and Non-linear Causality Between Public Spending and Income in Greece", *Πολιτική Οικονομία*, 2003, Τεύχος 13, σελ. 57-71.

Karagianni S., "Basic Characteristics of the Greek Export Enterprises that penetrate in the Central and Eastern Europe Countries (CEECs): An Empirical Investigation", *Journal of Applied Business Research*, 2004, Vol. 20, No. 1, pp. 99-108.

Karagianni S. and M. Pempetzoglou, "Energy Taxes with Exemptions in Greece: An Input-Output Analysis", *SPOUDAI*, 2004, Vol. 54, pp. 37-54.

Karagiannis, G., «Evaluating the Impact of Agricultural Extension on Farms Performance in Crete: A Non-neutral Stochastic Frontier Approach», *Agricultural Economics*, 2007, vol. 36(2), pp. 135-146. (with Dinar, A., and V. Tzouvelekas)

Karagiannis, G., «A Flexible Time-varying Specification of the Technical Inefficiency Effects Model», *Empirical Economics*, 2007, vol. 33(3), pp. 531-540. (with V. Tzouvelekas)

Karagiannis, G. «Measuring and Explaining Scale Efficiency with the Parametric Approach: The Case of Greek Tobacco Growers», *Agricultural Economics*, 2005, vol. 33(supplement), pp. 441-451. (with A. Sarris)

Karagiannis, G., «Explaining Output Growth with a Heteroscedastic Non-neutral Production Frontier: The Case of Sheep Farms in Greece», *European Review of Agricultural Economics*, 2005, vol. 32(1), pp. 51-74. (with V. Tzouvelekas)

Karagiannis, G., «Measuring and Decomposing Productivity Growth in Oligopsonistic Industries: An Application to US Meat Packing Industry», *International Review of Economics and Business*, 2005, vol. 52(2), pp. 223-244. (with Fousekis, P.)

Karagiannis, G., «Parametric Decomposition of Output Growth Using a Stochastic Input Distance Function», *American Journal of Agricultural Economics*, 2004, vol. 86(4), pp. 1044-1057. (with Midmore, P. and V. Tzouvelekas)

Karagiannis, G., «On the Equivalence of Two Normalizations in Estimating Shadow Cost Functions», *Economics Letters*, 2004, vol. 82(1), pp. 15-19. (with Kumbhakar, S.C.)

Karagiannis, G., «Decomposition Analysis and Consumers' Demand Changes: An Application to Greek Consumption Data», *Applied Economics*, 2004, vol. 36(5), pp. 497-504. (with K. Velentzas)

Karagiannis, G., «Malmquist Productivity Index Estimation with Zero-Value Variables: The Case of Greek Prefectural Training Councils», *International Journal of Production Economics*, 2004, vol. 89(1), pp. 95-106. (with Tsekouras, K.D., Pantzios, C.J.)

Karagiannis, G., «Malmquist Productivity Index Estimates for European Agriculture in the 1990s», *Operational Research: An International Journal*, 2004, vol. 4(1), pp. 73-91. (with Galanopoulos, K. and Th. Koutroumanidis)

Karagiannis, G., «A Comparison of SFA and DEA Scale Efficiency Estimates: The Case of Greek Fresh Fruits Producers», *Indian Economic Review*, 2004, vol. 39(1), pp. 149-168. (with A. Sarris)

Karagiannis, G., «An Input Distance Function Approach for Measuring Technical and Allocative Inefficiency», *Indian Economic Review*, 2004, vol. 39(1), pp. 19-30. (with Kumbhakar, S.C. and E. Tsionas)

Karagiannis, G., «Irrigation Water Efficiency in Out-of-Season Vegetable Cultivation: A Stochastic Production Frontier Approach», *Environmental and Resource Economics*, 2003, vol. 26(1), pp. 57-72. (with Tzouvelekas, V. and A. Xepapadeas)

Karfakis, C., Exchange Rate Determination Under Hyperinflation: The Case of the Romanian Lei, *Applied Financial Economics*, (2003), 13, 473-76.

Karfakis, C., Predicting Currency Crises: Evidence from two Transition Economies, *Emerging Markets Finance and Trade*, (2004), 40(1), 95-103. (with D. Moschos)

Karfakis, C., Capital Mobility and Inflation Persistence: Theory and Evidence from Greece, *International Journal of Finance and Economics*, (2004), 9, 1-9. (with D. Moschos & M. Sidiropoulos)

Karfakis, C., Testing the Quantity Theory of Money in Greece: A Reply to Özmen, *Applied Economics Letters*, (2004), 11, 541-43.

Karfakis, C., Has the “Franc Fort” Exchange Rate Policy Affected the Inflationary Dynamics? Theory and New Evidence, *International Economic Journal*, (2005), 19, 3, 379-395. (with M. Sidiropoulos & J. Trabelsi)

Karfakis, C., Is There an Empirical Link Between the Dollar Price of the Euro and Monetary Fundamentals? (2006), 16, 973-980, *Applied Financial Economics*.

Karfakis, C., What Determines the Forward Exchange Rate of the Euro? *Applied Financial Economics Letters* (2008), 4, 127-131.

Katranidis S., “Social Acceptability of Aquaculture Development in Coastal Areas: The Case of Two Greek Islands”, *Coastal Management*, Vol. 31, pp. 37-53, 2003. (with Nitsi E. and A. Vakrou)

Κατρανίδης, Σ., “Αγροτικός Φουνταμενταλισμός και Κρατική Παρέμβαση”, *Σπουδαί*, Τόμος 53(2),σελ. 37-61, 2003. (with Κόρδας, Γ. και Κ. Βελέντζας)

Katranidis, S., “Welfare analysis and bootstrapping”, *Applied Economic Letters*, Vol. 10(6), pp. 335-338, 2003. (with Kordas, G. and K. Velentzas)

Katranidis, S.D., “The effects of EU Corn, Cotton and Sugar Beef Policies on Greek Producers: A multi-market analysis”, *Agricultural Economics*, Vol. 33(3), pp. 423-430, 2005. (with Bullock, D.S., and E.I. Nitsi)

Κατριβέσης, Ν., «Υποκειμενισμός, αντικειμενισμός: ο διαφορισμός γενετικού στρουκτουραλισμού-εθνομεθοδολογίας», *Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών*, Τεύχος 43, 2005.

Κατριβέσης Ν., Ντζάου Σ.Ν., «Παραβατικότητα και κοινωνικο-επαγγελματικές κατηγορίες των τοξικοεξαρτημένων ατόμων», *Γαληνός*, 2007.

Katrivesis N. and Tsekeris Ch., “Reflexivity and Modesty: towards an ethics of knowledge” *Darkmatter Journal*, 2 Sep. 2007

<http://www.darkmatter101.org/site/2007/09/02/reflexivity-and-modesty-towards-an-ethics-of-knowledge/>

Katrivesis N. and Panagiotou N. “The new social movements and the mediation of the social sciences” *Civil academy Journal of social sciences* vol. 5, issue 1, 2007.

Katrivesis N. and Tsekeris Ch., “Feminism and Space: Towards a Reflexive Citizenship” *Humanity and Social Sciences Journal*, 2(2), 2007

Konstantinou, P., “Productivity Trends and the Sterling Real Exchange Rate”, *Review of International Economics*, Vol 15 (3), August 2007, 612-637. (with Frank Engels and Jens Søndergaard)

Konstantinou, P., “The Expectation Hypothesis of the Term Structure: A Look at the Polish Interbank Market”, *Emerging Markets Finance and Trade*, Vol. 41(3), May/June 2005, 70-91.

Konstantinou, P., “Competition and Contestability in Transition Banking: An Empirical Analysis”, *South-Eastern Europe Journal of Economics*, Vol. 3 (2), 177-202, 2005. (with Kostas Drakos)

Konstantinou, P., “Balancing the Budget through Revenue or Spending Adjustments: The Case of Greece”, *Journal of Economic Development* Vol. 29 (2), December 2004, 81-106.

Konstantinou, P., “Term Structure Dynamics: A Daily View from the Hungarian Foreign Currency Deposits Markets”, *International Economics*, Vol. LVII (3), August 2004, 315-331.

Kyrtsou, C., It is possible to study chaotic and ARCH behaviour jointly? Application of a noisy Mackey-Glass equation in the Paris Stock Exchange returns series, *Computational Economics*, 21, 2003 (σε συνεργασία με τον Terraza M.).

Kyrtsou, C., Evidence for mixed non-linearity in daily stock exchange series, *Political Economy*, 13, 2003 (σε συνεργασία με την Terraza V.).

Kyrtsou, C., Noisy chaotic dynamics in commodity markets, *Empirical Economics* 29, 2004 (σε συνεργασία με τους Labys W., Terraza M.)

Kyrtsou, C., Evidence for neglected linearity in noisy chaotic models, *International Journal of Bifurcation and Chaos*, vol. 15, 10, 2005.

Kyrtsou, C., Non-linear Macroeconomic Dynamics, editorial in *Journal of Macroeconomics*, special issue, vol. 28 (1), 2006. (σε συνεργασία με τον Palivos T.)

Kyrtsou, C., Evidence for chaotic dependence between US inflation and commodity prices, *Journal of Macroeconomics*, vol. 28 (1), 2006 (σε συνεργασία με τον Labys W.).

Kyrtsou, C., Univariate tests for non-linear structure, *Journal of Macroeconomics*, vol.28 (1), 2006 (σε συνεργασία με τον Serletis A.)

Kyrtsou, C., Exploring the impact of calendar effects on the dynamic structure and forecasts of financial time series, *International Journal of Applied and Theoretical Finance*, vol.9, 1, 2006 (σε συνεργασία με τους Leontitsis A., Siriopoulos C.).

Kyrtsou, C., Detecting Positive Feedback in Multivariate Time Series: The Case of Metal Prices and US Inflation, *Physica A*, vol.377, 1, 2007 (σε συνεργασία με τον Labys W.).

Λαμπριανίδης Λ., «Τοπικά προϊόντα ως μέσο για την υποβοήθηση της ανάπτυξης των λιγότερο αναπτυγμένων περιοχών της ευρωπαϊκής υπαίθρου», *Αειχώρος*, 2003, 2(1), σσ.6-35.

Λαμπριανίδης Λ., «Παλιννόστηση και οικονομική ανάπτυξη: η περίπτωση των Αλβανών μεταναστών που παλιννοστούν από την Ελλάδα και την Ιταλία», *Τόπος*, 2003, τ. 20-21, σσ. 77-97, (σε συνεργασία με Πάνο Χατζηπροκοπίου)

Labrianidis L., "Emigrantet shqiptare ne Selanik: Imazhi i krijuar dhe realiteti", *Ekonomia dhe Biznesi*, 2003, vol.9, Universiteti i Tiranës, Fakulteti Ekonomik. (Σε συνεργασία με Brahim, B.)

Labrianidis L., "Rural entrepreneurs in Russia and the Ukraine: origins, motivations and institutional change", *Journal of Economic Issues*, 2004, vol.XXXVIII(3), pp. 659-681. (Σε συνεργασία Kalantaridis C.)

Labrianidis L., "Inflow of migrants and outflow of FDI: Aspects of interdependence between Greece and the Balkans", *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 2004. (Σε συνεργασία Lyberaki A., Tinios P. and Hatziprokopiou P.)

Labrianidis L., Lyberaki A. "Back and forth and in-between: Albanian return-migrants from Greece and Italy", *Journal of International Migration and Integration*, 2004, vol. 5(1), pp. 77-106.

Λαμπριανίδης Λ., Μπέλλα Ι. "Η επιλεκτική μετανάστευση προς την ύπαιθρο αποτελεί βασική συνιστώσα για την αναπτυξιακή δυναμική της", *Τόπος*, 2004, τ. 23-24, σσ. 135-154.

Kalantaridis C., Labrianidis L. "The delocalisation of production in labour intensive industries: Instances of triangular manufacturing between Germany, Greece and FYROM", *European Planning Studies*, 2004, vol. 12(8), pp.1157-1173.

Deffner A., Labrianidis L. "Planning culture and time in a mega-event: Thessaloniki as the European City of Culture in 1997", *International Planning Studies*, 2006, vol. 10(3-4), pp. 241-264.

Brahimi B., Labrianidis L. "Albanian return-migrants from Greece and Italy: their impacts upon spatial disparities within", *European Urban and Regional Studies*, 2006, vol. 13(1), pp. 59-74.

Kalogeressis T., Labrianidis L. “The digital divide in Europe’s rural enterprises”, *Journal of European Planning Studies*, 2006, vol. 14(1), pp.23-39.

Kalantaridis C., Labrianidis L., Vassilev I., “Entrepreneurship and institutional change in post-socialist rural areas: some evidence from Russia and the Ukraine”, *Journal of East European Management Studies*, 2007, vol. 12 (1), pp.9-34.

Labrianidis L. “La relation ambiguë de la Grèce avec les Balkans: Afflux d’immigrés en Grèce et ‘fuite’ des entreprises à haute intensité de main-d’œuvre, les deux visages de Janus”, *Mesogeios*, 2007, vol. 32-33.

Mamatzakis, E., “Public Infrastructure and Productivity Growth in Greek Agriculture: a Dual Cost Function Approach’, *Agricultural Economics*, Vol. 29, Issue 2, Pp. 169-180, Oct. 2003.

Mamatzakis, E., “Determinants of Bank Profitability within a Structure-Conduct-Performance Framework: a Dynamic Panel Analysis’, *Spudai*, Vol. 53, No. 1, Pp. 84-94, January-March 2003. (με τον Π. Ρεμούνδο)

Mamatzakis, E., “The Impact of Public Infrastructure on the Productivity of the Chilean Economy’, *Review of Development Economics*, με τον J.M. Albala-Bertrand, Vol. 8, Issue 2, pp. 266-278, 2004.

Mamatzakis, E., “The *Dynamic Responses of Growth to Tax Structure for Greece*’, *Applied Economics Letters*, 12, 177-180, 2005.

Mamatzakis, E., “Competition and Concentration in the Banking Sector of the South Eastern European Region’, *The Emerging Markets Review*, με τους N. Filipaki-Koutsomanoli and C. Staikuras, 6, 192-209, 2005, Science Direct's TOP25 Article.

Mamatzakis, E., “A Micro-Econometric Model of the UK Property-Liability Insurance Industry’, *Applied Financial Economics Letters*, με τον C. Staikuras, 2, pp. 257-260, 2006.

Mamatzakis, E., “The Impact of Disaggregated Infrastructure Capital on the Productivity Growth of the Chilean Economy”, με τον J.M. Albala-Bertrand, *the Manchester School*, Vol. 75, No. 2, pg. 258-273, March 2007.

Mamatzakis, E., “Infrastructure Investment and Productive Performance in Greek Manufacturing”, *Journal of Policy Modeling*, 29, pg. 335-344, 2007.

Mamatzakis, E., “Toward a Common EU Policy on Income Distribution: the Case of Social Benefits Expenditures.” με τον Π. Φουσέκη, *Economics Bulletin*, Vol. 9, No. 11, pp. 1-5, July 2007.

Mamatzakis, E., ‘Measuring the Performance of the Banking Industry in the South Eastern European Region’, *South Eastern Europe Journal of Economics (SEEJE)*, με τους Ν. Φιλίππáκη και Χ. Σταϊκούρα, 2, 245-266, 2007.

Mourmouras, I., “Endogenous growth, welfare and budgetary regimes”, *Journal of Macroeconomics*, 2005. (with S.Ghosh)

Mourmouras, I., “Debt, growth and welfare”, *Bulletin of Economic Research*, 2004. (with S.Ghosh)

Mourmouras, I., " Public spending, growth and the terms of trade: theory and evidence", *Manchester School*, 2003. (with S.Ghosh)

Mourmouras, I., "On public investment, long-run growth and the real exchange rate", *Oxford Economic Papers*, 2003. (with S.Ghosh)

Nikolaou, A., “Inefficiencies in the Tobacco Market and Taxation as the Most Effective Measure of Government Policy Against Smoking”, 2007, *International Research Journal of Finance and Economics*, 9, 111-125.

Nikolaou, A., “Returns to Qualifications and Occupation for Males and Females: Evidence from the British Workplace Employment Relations Survey (WERS) 1998”, 2006, *Applied Economic Letters* Vol. 13, issue 10, pp 665-673. (σε συνεργασία με Ι. Θεοδοσίου)

Palivos, T., “Do Inada Conditions Imply that Production Function Must Be Asymptotically Cobb-Douglas? A Comment,” *Economics Letters*, June 2008, 99(3), 498-499. (with Anastasia Litina)

Palivos, T., “Comment on σ : The long and short of it”, *Journal of Macroeconomics*, June 2008, 30(2), 687-690.

Palivos, T., “Welfare Effects of Illegal Immigration”, *Journal of Population Economics*, 2008 forthcoming (available online).

Palivos, T., “Optimal Intervention Policies for a Small Monetary Economy,” *Journal of Economics*, June 2006, 88(1), 69-85.

Palivos, T., “Optimal Monetary Policy in an Economy with Heterogeneous Agents: Is There a Case for Inflation?” *Oxford Economic Papers*, January 2005, 57(1), 34-50. (with Chong K. Yip).

Palivos, T., “The Economics of New Blood,” *Journal of Economic Theory*, September 2003, 112(1), 106-156. (with Derek Laing and Ping Wang).

Palivos, T., “Transitional Dynamics and Indeterminacy of Equilibria in an Endogenous Growth Model with a Public Input” *Review of Development Economics*, February 2003, 7(1), 86-98. (with Chong Yip and Junxi Zhang).

Palivos, T., “Editorial Introduction: Nonlinear Macroeconomic Dynamics”, *Journal of Macroeconomics*, March 2006, pp. 1-4. (with Catherine Kyrtsov).

Panagiotidis, T. (2007), Forecasting interest rate spreads using domestic and international risk factors: Evidence from Linear and non-linear models, *Journal of Forecasting*, vol 26, 601-619. (with Lekkos, I. Milas, C.).

Panagiotidis, T. (2007), Non-Linearity in the Canadian and US labour markets: Univariate and Multivariate evidence from a battery of tests”, *Macroeconomic Dynamics*, 11, 613-637. (with Pelloni, G.).

Panagiotidis, T. (2007) “Oil and Gas Markets in the UK: A cointegrating approach”, *Energy Economics*, 29, 329-347. (with Rutledge, E.).

Panagiotidis, T. (2006) “Central Bank Independence and Inflation: The case of Greece”, *Revista de Economia del Rosario*, Vol 9 (1), pp 95-109. (with Triampella, A.).

Panagiotidis, T. (2005) “Using the correlation dimension to detect non-linear dynamics: Evidence from the Athens Stock Exchange”, *Finance Letters*, Vol 3 (4), pp29-32. (with Chappell, D.).

Panagiotidis, T. (2005) “Market capitalization and efficiency. Does it matter? Evidence from the Athens Stock Exchange”, *Applied Financial Economics*, Vol 15 (10), 707-723.

Panagiotidis, T. (2005), “An analysis of exports and growth in India: Some Empirical Evidence”, *Review of Development Economics*, Vol 9 (2), pp 232-248. (with Sharma, A.).

Panagiotidis, T., (2004), “Forecasting the spot prices of various coffee types using linear and non-linear error correction models”, *International Journal of Finance and Economics*, Vol 9 (3), pp 277-288. (with Milas, C., Otero, J.).

Panagiotidis, T., (2003) “Macroeconomic Effects of Reallocation shocks: A generalised impulse response function analysis for three European countries”, *Journal of Economic Integration*, Vol 18 (4), pp 794-816. (with Pelloni, G., Polasek, W.).

Panagiotidis, T. (2003) “Evidence of non-linearity in Labour Markets: The case of Germany and the UK”, *Journal of Policy Modeling*, Vol. 25, Issue 3, pp 275-286. (with Pelloni, G.).

Roumanias, C., Signalling through political campaigns: elections as a revelation mechanism, *Economics and Politics*, 2005.

- Roumanias, C., The political business cycle and the peacock's tail, *Spoudai*, 2005.
- Roumanias, C., Is collusion of corrupt agents welfare increasing ?, *Economics Letters*, 2007.
- Tsoufidis, L. and Tsaliki, P., Marxian Theory of Competition and the Concept of Regulating Capital, *Review of Radical Political Economy*, 2003.
- Tsoufidis, L., Notes on Ricardo's Theory of Value and Taxation, *Asian-African Journal of Economics and Econometrics*, 2005
-] Tsoufidis, L., Estimating Capacity Utilization Using a SVAR Model: An Application to the US and Canadian Economies (with Th. Dergiades), *Economics Bulletin*, 2007, vol. 5(4), pp. 1-12.
- Tsoufidis, L., Labour Values, Prices of Production and the Effects of Income Distribution. Evidence from the Greek Economy (with Th. Mariolis), *Economic Systems Research*, 2007, 19:4, pp. 425-437.
- Tsoufidis, L., A New Method for the Estimation of Capacity Utilization: Theory and Empirical Evidence from Fourteen EU Countries (with Th. Dergiades), *Bulletin of Economic Research*, 2007, vol. 59, issue 4, pages 361-381
- Tsoufidis, L., The Rate of Profit in the Greek Economy 1988-1997. An Input-Output Analysis (with Mariolis, Th. and Rodousakis, N.), *Archives of Economic History*, 2007.
- Tsoufidis, L., Time Series Estimates of Capacity Utilization based on Profits and Investment. The Case of US Economy (with Th. Dergiades), *International Journal of Economics*, 2007.
- Tsoufidis, L., Classical Economists and Public Debt, *International Review of Economics* (2007).

Tsoufdis, L.,The Inflation-Capacity Utilization Conundrum: Evidence from the Canadian Economy (with Th. Dergiades), *Applied Econometrics and International Development*, 2006 (6).

Tsoufdis, L.,Alternative Conceptions of Competition and the Greek Manufacturing (with P. Tsaliki), *Empirical Economic Papers*, 2006, 5:6, pp. 306-328.

Tsoufdis, L.,Classical Economists on Issues of Public Finance, *Journal of Social and Economic Policy*, 2006, 3:2, pp. 263-274.

Tsoufdis, L.,Labor Values, Prices of Production and Wage-Profit Rate Frontiers of the Korean Economy, *Seoul Journal of Economics*, Fall 2006 (with Dong-Min Rieu).

Tsoufdis, L.,Falling Rate of Profit and Overaccumulation in Marx and Keynes *Political Economy*, Quarterly, 2006 (43), pp. 65-75.

Tsoufdis, L.,Kondratiev, Marx and the Long Cycle (with A. Papageorgiou) *Indian Development Review*, June 2006.

Tsoufdis, L.,Marxian Theory of Competition and the Concept of Regulating Capital, (with P.Tsaliki) *Review of Radical Political Economy*, 2005 (37), pp. 5-22.

Tsoufdis, L.,Notes on Ricardo's Theory of Value and Taxation, *Asian-African Journal of Economics and Econometrics*, 2005.

Varelas, E., The Dynamics of Business Cycles Stylized Facts using Quarterly Data of Six Industrialized Countries, *Σπουδαί*, Vol.54, 2004

Varelas, E., The Effects of Operational Cost in the Bank Profitability and Banks Clients: A Methodological Approach, *Journal of Financial Management and Analysis*, Vol 17, 2004 (με Χ. Καρπέτη και Κ. Καρπέτη).

Varelas, E., The Influence of Operational Cost on the Bank's Profitability and the Welfare of its Client: A Theoretical Approach, *Journal of Applied Business Research* Vol. 21, 2005 (με Κ. Καρπέτη).

Varelas, E., Money, Inflation and the Acceleration Principle, *Economia Internazionale (International Economics)*, Vol. LVIII, 2005 (με Χ. Καρπέτη).

Varelas, E., The Main Determinants of Economic Growth: An empirical Investigation with Granger Causality Analysis for Greece, *European Research Studies*, Vol.X, 2006 (με Ν.Δριτσάκη και Α.Αδαμόπουλο).

Varelas, E., Money, Prices and Industrial Production in Greece (1975-1993): An example for the relevance of stylized facts for evaluating models, *International Journal of Economic Research*, Vol.3, 2006.

Varelas, E., Inflation Targeting and the Multiplier-Accelerator Principle, *Journal of Applied Business Research* Vol 22, 2006, (με Χ. Καρπέτη).

Varelas, E., Unit Root Investigation of Greek Real Money Supply and GDP, *International Advances in Economic Research* Vol.12, 2006 (με Χ. Καρπέτη και Σ. Ζήκο).

Varelas, E., Output Gap - Inflation: The Case of Greece (1858-1938), *International Research Journal of Finance and Economics*, Issue 4, 2006.

Varelas, E., Evaluation of the Agricultural Output Gap: The Case of Greece (1858-1938). *Journal of Financial Management and Analysis*, Vol 19, 2006, (με Δ. Νταντάκα).

Varelas, E., Government Expenditure Determination and the Multiplier-Accelerator Principle, *Economia Internazionale* Nol.LIX, 2006, (με Χ. Καρπετη).

Varelas, E., The Demand for Money in Greece in the Period 1858-1938, *Asian-African Journal of Economics and Econometrics*, Vol.7, 2007.

Varelas, E., The Welfare of the Banks-Clients in the Yamazaki and Miyamoto Model. A Theoretical Approach. *Journal of Financial Management and Analysis*, Vol.20, 2007.

Zikos, S., "The Law of Verdroon: Evidence from Greek Disaggregated manufacturing Time Series Data", *The Economic and Social Review*, Vol. 34, 2003 (with N. Apergis)

Zikos, S., "Unit Root Investigation of Greek Real Money Supply and GDP", *International Advances in Economic Research*, Vol. 12, 2006 (with E. Varelas and C. Karpetis).

Σε Πρακτικά επιστημονικών συνεδρίων με κριτές

Βελέντζας, Κ., "Παραγωγικός Πληθυσμός, Εργατικό Δυναμικό και Ανεργία στην Ελλάδα, 1981-1997", στο "Πληθυσμός και Ανάπτυξη στην Ελλάδα", Πρακτικά Πανελλαδικού Δημογραφικού Συνεδρίου, Γ. Σιάμπος (επιμ.), Ελληνική Εταιρεία Δημογραφικών Μελετών, Εκδόσεις Κορφή, Αθήνα, 2003, σελ. 133-144.

Βελέντζας, Κ., "Αγρότες και Προστασία του Περιβάλλοντος: Μια Έρευνα Γνώμης" (σε συνεργασία με Στ. Κατρανίδα και Γ. Κόρδα), Πρακτικά 7ου Πανελλήνιου Συνεδρίου Αγροτικής Οικονομίας: "Η Κοινωνία της Υπαίθρου σε Ένα Μεταβαλλόμενο Αγροτικό Χώρο", Εκδόσεις: Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Αθήνα, 2004, σελ. 187-199.

Βελέντζας, Κ., "Ανάλυση των Καταναλωτικών Προτύπων για τη Ζήτηση Τροφίμων στην Ελλάδα, 1960-1995" (σε συνεργασία με Ρ. Καραγιάννη), Πρακτικά 7ου Πανελλήνιου Συνεδρίου Αγροτικής Οικονομίας: "Η Κοινωνία της Υπαίθρου σε Ένα Μεταβαλλόμενο Αγροτικό Χώρο", Εκδόσεις: Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Αθήνα, 2004, σελ. 443-456.

Pempetzoglou M. and S. Karagianni, "The Effects of an Increasing Energy Tax with and without Sectoral Exemptions in Greece: An Input-Output Analysis", 16th International Input-Output Conference (Website Proceedings), Istanbul, Turkey, 2-6 July 2007.

Lamboudis, D., Economides, A. & Papastergiou, A. (2003). Adaptive exploration of assessment results under uncertainty. Proceedings 3rd IEEE International Conference on Advanced Learning Technologies, ICALT '03, pp. 460-461, IEEE.

Mamoukaris, K.V. & Economides, A.A. (2003). Wireless technology in educational system. Proceedings 11th International PEG Conference, Powerful ICT Tools for Learning and Teaching, PEG '03, CD-ROM.

Giouroglou, H. & Economides, A. (2003). Cognitive CAT in foreign language assessment. Proceedings 11th International PEG Conference, Powerful ICT Tools for Learning and Teaching, PEG '03, CD-ROM.

Lamboudis, D. & Economides, A.A. (2004). Adaptive exploration of user knowledge in computer based testing. Proceedings 6th WSEAS International Conference on TELEINFO – Telecommunication Systems and Computer Science, CD-ROM, also in WSEAS Transactions on Communications, Vol. 3, Issue 1.

Karavetsios, P. & Economides, A.A. (2004). Performance comparison of distributed routing algorithms in ad hoc mobile networks. Proceedings 6th WSEAS International Conference on TELEINFO – Mobile Computing and Mobile Networks, CD-ROM, also in WSEAS Transactions on Communications, Vol. 3, Issue 1.

Giouroglou, H. & Economides, A. (2004). State-of-the-Art and adaptive open-closed items in adaptive foreign language assessment. Proceedings 4th Hellenic Conference with International Participation: Informational and Communication Technologies in Education, Athens, pp. 747-756.

Vasiliou, A. & Economides, A.A. (2005). Evaluation of multicasting algorithms in MANETs. Proceedings 3rd World Enformatika Conference (WEC'05)-International Conference on Telecommunications and Electronic Commerce (TEC 2005).

Economides, A.A. (2005). Computer adaptive testing quality requirements. Proceedings E-Learn 2005 World Conference on E-Learning in Corporate, Government, Healthcare, and Higher Education, pp. 288-295, Vancouver, Canada, AACE.

Giouroglou, H. & Economides, A.A. (2005). The development of the adaptive item language assessment (AILA) for mixed-ability students. Proceedings E-Learn 2005 World Conference on E-Learning in Corporate, Government, Healthcare, and Higher Education, pp. 643-650, Vancouver, Canada, AACE.

Economides, A.A. (2005). Evaluation of collaborative learning systems. Proceedings of the 2005 WSEAS International Conference on Engineering Education, pp. 169-175, WSEAS.

Vasiliou, A. & Economides, A.A. (2005). Partitioning multicast MANETs. Proceedings 9th WSEAS International Conference on Communications, CD-ROM, paper 497-537 (1134 paper submitted, 450 papers accepted), pp. 1-6, WSEAS.

Vasiliou, A. & Economides, A.A. (2005). Performance of multicast groups moving towards the same direction. Proceedings Annual Conference on Telecommunications & Multimedia (TEMU 2005), pp. 1-6.

Economides, A.A. (2005). Adaptive feedback evaluation. Proceedings 5th WSEAS International Conference on Distance Learning and Web Engineering (DIWEB'05), pp. 134-139.

Economides, A.A. (2005). Adaptive orientation methods in computer adaptive testing. Proceedings E-Learn 2005 World Conference on E-Learning in Corporate, Government, Healthcare, and Higher Education, pp. 1290-1295, Vancouver, Canada, AACE.

Lamboudis, D., Economides, A.A. & Pappas, C. (2005). Applying work flow reference model in adaptive learning. Proceedings E-Learn 2005 World Conference on E-Learning in Corporate, Government, Healthcare, and Higher Education, pp. 856-859, Vancouver, Canada, AACE.

Giouroglou, H. & Economides, A.A. (2005). An implemented theoretical framework for a common European foreign language adaptive assessment. Proceedings ICODL

2005, 3rd International Conference on Open and Distance Learning ‘Applications of Pedagogy and Technology’, pp. 339-350, Greek Open University, Patra, Greece.

Chatzimisios, P., Boucouvalas, A.C., Vitsas, V., Vafiadis, A., Economides, A. & Huang, P. (2005). A simple and effective backoff scheme for the IEEE 802.11 MAC protocol. Proceedings of the 2nd International Conference on Cybernetics and Information Technologies, Systems and Applications (CITSA 2005), vol. I, pp. 48-53, Orlando, Florida, USA.

Diamantopoulos, F. & Economides, A.A. (2006). A performance study of DSDV-based CLUSTERPOW and DSDV routing algorithms for sensor network applications, Proceedings IEEE International Symposium on Wireless Pervasive Computing.

Diamantopoulos, F. & Economides, A.A. (2006). Performance evaluation of power control routing for ad-hoc networks. Proceedings 12th European Wireless Conference 2006- Enabling Technologies for Wireless Multimedia Communications, Athens, Greece.

Vasiliou, A. & Economides, A.A. (2006). Scalable multiple team cooperation using MANET multicasting. Proceedings International Conference on Telecommunications & Multimedia (TEMU 2006), Heraklion, Greece.

Vasiliou, A. & Economides, A.A. (2006). Rescue operations using coordinated multicast MANET. Proceedings Fifth International Symposium on Communication Systems, Networks and Digital Signal Processing (CSNDSP’06), Patra, Greece, July.

Terzis, V. & Economides, A.A. (2006). Internet-based tax filling. Proceedings First International Conference in Accounting and Finance (ICAF), Thessaloniki, Greece.

Angelou, G.N. & Economides, A.A. (2006). ICT growth options analysis under exogenous competition modelling. Proceedings First International Conference in Accounting and Finance (ICAF), Thessaloniki, Greece.

Angelou, G.N. & Economides, A.A. (2006). Broadband investments as growth options under competition threat. Proceedings FITCE 45th European Telecommunications Congress.

Georgakarakou, C. & Economides, A.A. (2006). Agent technology applied to intelligent buildings”, Proceedings 10th WSEAS International Conference on Computers, pp. 770-774.

Angelou, G.N. & Economides, A.A. (2006). ICAT investment appraisal using real options. Proceedings 10th WSEAS International Conference on Computers, CD-ROM.

Vasiliou, A. & Economides, A.A. (2006). MANETs for environmental monitoring. Proceedings ITS2006- International Telecommunications Symposium, CD-ROM, Fortaleza, Brazil.

Angelou, G.N. & Economides, A.A. (2006). ICT investments as real options under competition threat. Proceedings ITS2006- International Telecommunications Symposium, CD-ROM, Fortaleza, Brazil.

Angelou, G.N. & Economides, A.A. (2006). ICT investments under competition threat. Πρακτικά 8th Hellenic Conference on Operations Research, Kozani, Greece.

Economides, A.A. (2006). Adaptive mobile learning. Proceedings IEEE WMUTE-4th International Workshop on Wireless, Mobile and Ubiquitous Technologies in Education, pp. 26-28, Athens, Greece, November.

Γκιούρογλου, X. & Οικονομίδης, A. (2006). Είδη ερωτήσεων σε προσαρμοστική δοκιμασία κατάταξης στην Αγγλική γλώσσα. Πρακτικά 5ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ε.Τ.Π.Ε- Οι Τεχνολογίες της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών στην Εκπαίδευση, Thessaloniki, Greece, pp. 845-850, October.

Triantafyllou, E., Georgiadou, E. & Economides, A. (2006). Adaptive hypermedia systems: a review of adaptivity variables. Πρακτικά 5ο Πανελλήνιο Συνέδριο

E.T.Π.Ε- Οι Τεχνολογίες της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών στην Εκπαίδευση, Thessaloniki, Greece, pp. 75-82.

Angelou, G.N. & Economides, A.A. (2006). A fuzzy growth options approach under competition threat”, in Blanas, George (Ed.) International Conference on Management of International Business and Economic Systems (CD-ROM), ISBN 978-960-87764-3-2, Larissa, Greece.

Triantafyllou, E., Georgiadou, E., & Economides, A. (2006).CAT-MD: Computer Adaptive Test on Mobile Devices. IV International Conference on Multimedia and ICTs in Education (m-ICTE2006). Seville, Spain.

Angelou, G.N. & Economides, A.A. (2007). Controlling risks in ICT investments with real options thinking, Proceedings 11th Panhellenic Conference on Informatics (PCI 2007), University of Patras, Greece.

Vasiliou, A. & Economides, A.A. (2007). Game-based learning using MANETs, In N. Mastorakis and Ph. Dondon (eds.) Proceedings of the 4th WSEAS/ASME International Conference on Engineering Education (EE'07), pp. 154-159, Agios Nikolaos, Crete. Greece. WSEAS Press.

Economides, A.A. (2007). On evaluation of adaptation engines. In Proceedings of the 10th IASTED International Conference on Computers and Advanced Technology in Education (CATE 2007). Beijing, China..

D. Ioannides, A. Kalamatianou and D. Bagkavos (2007). Testing the equivalence between Parametric and Nonparametric, Kernel – based Survival Functions. Proceedings of the 56th congress of the ISI, Lisboa, 2007.

D. Ioannides, A. Kalamatianou and D. Bagkavos (2007). Kernel based confidence intervals for Survival Functions. “Recent Advances in Stochastic Modelling and Data Analysis , Editor C.H. Skiadas, World Scientific Publishing Co Pte Ltd.

D. Ioannides and E. Matzner-Lober (2003). "Regression Quantiles with Errors –in-Variables". Quantification und Simulation Ökonomischer Prozesse. Sonderforschungsbereich73. "The Art of Semiparametrics" conference in Humboldt–Universität zu Berlin –Germany 2003 .

Dadakas, D. and S. Katranidis, “Perspectives for the Cotton-Yarn Sector in Greece and Turkey”, 3rd International Conference on Business, Management and Economics (ICBME), Izmir, Turkey, June 2007.

Κατριβέσης, Ν., «Κοινωνικός αποκλεισμός και περιθωριοποίηση: Η κατασκευή της ετερότητας των ουσιοεξαρτημένων ατόμων», Διεθνές Συνέδριο «Ετερότητα και Κοινωνία», Αθήνα 7-9 Μαΐου 2003, (σε συνεργασία με τον Ν. Παναγιώτου), (Πρακτικά Συνεδρίου σε ηλεκτρονική μορφή CD ROM).

Λαμπριανίδης Λ., “A comparative study of typologies for rural areas in Europe”, Proceedings of the 43rd European Congress of the Regional Science Association, Jyväskylä, Finland 27 –30 August, 2003. (με Ballas D. and Kalogeressis T.)

Ανακοινώσεις σε επιστ. Συνέδρια (με κριτές) χωρίς πρακτικά

Barla, P. and C. Constantatos, and M. Herrmann, “Environmental Regulation as a Coordination Device for the Introduction of a Green Product: The Porter’s Hypothesis Revisited,”34th Annual Conference of the European Association for Research in Industrial Economics (EARIE), Valencia, Spain, Sept 6-9, 2007

And 3rd World Congress of Environmental and Resource Economists, Kyoto, July 3-7, 2006.

Constantatos, C., S. Perrakis, and J. Lefoll, “Endogenous Financial Structure and Product Differentiation under Uncertainty over the Width of the Taste Distribution” European Meetings of the Econometric Society, Budapest, Hungary, Aug 27-31, 2007.

Constantatos, C., E. Filippiadis, and E. S. Sartzetakis, “Initial Permit Distribution as an Instrument of Strategic Trade Policy” 15th Annual Conference of the EAERE, Thessaloniki, Greece, 2007.

Bonroy, O. and C. Constantatos, “Credence goods, consumer uncertainty and the role of labels in imperfect competition,” 33d Annual Conference of the European Association for Research in Industrial Economics (EARIE), Amsterdam, Netherlands, Aug 25-27, 2006.

Bonroy, O. and C. Constantatos, “Minimum Quality Standards and Equilibrium Selection with Asymmetric Firms,” Annual Meeting of Association of Southern European Economic Theorists (ASSET), Rethymnon, Greece, October 27-29, 2005.

Barla, P., and C. Constantatos, C., “On the Choice between Strategic Alliance and Merger in the Airline Sector: The Role of Strategic Effects,” 32nd Annual Conference of the European Association for Research in Industrial Economics, Porto, Portugal, Sept. 1-4, 2005.

Bonroy, O. and C. Constantatos, “Strategic Minimum Quality Standards and Equilibrium Targeting,” 31st Annual Conference of the European Association for Research in Industrial Economics, Berlin, Germany, Sept. 2-5, 2004.

Bonroy, O. and C. Constantatos, “Strategic Minimum Quality Standards and Equilibrium Targeting”. Présenté au colloque international de l’Association International d’Economie Agroalimentaire (AIEA), Québec 23-24 août 2004.

D. Bredin and S. Fountas, Macro, Money, and Finance Research Group 39th Annual Conference, Birmingham Business School, University of Birmingham, Birmingham, UK, 12-14 Σεπτεμβρίου 2007: “Macroeconomic Uncertainty and Performance in the European Union and implications for the objectives of Monetary Policy”.

D. Bredin and S. Fountas, International Workshop on Economics and Finance, University of Peloponnese, Τρίπολις, 14-16 Ιουνίου 2007, “Macroeconomic Uncertainty and Performance in the European Union and implications for the objectives of Monetary Policy”.

D. Bredin and S. Fountas, International Atlantic Economic Conference, Madrid, Spain, 14-18 Μαρτίου 2007: “Macroeconomic Uncertainty and Performance in the European Union and implications for the objectives of Monetary Policy”.

D. Bredin and S. Fountas, All China Economics conference, City University of Hong Kong, Hong Kong SAR, 18-20 Δεκεμβρίου 2006: “Is macroeconomic uncertainty bad for macroeconomic performance? Evidence from five Asian countries”.

D. Bredin and S. Fountas, Macro, Money, and Finance Research Group 38th Annual Conference, University of York, York, UK, 13-15 Σεπτεμβρίου 2006: “Inflation and inflation uncertainty: A Markov regime-switching heteroskedasticity approach”.

D. Bredin and S. Fountas, Far Eastern Meeting of the Econometric Society, Tsinghua University, Beijing, China, 9-12 Ιουλίου 2006: “Is macroeconomic uncertainty bad for macroeconomic performance? Evidence from five Asian countries”.

A. Z. Baharumshah, C-T Haw, S. Fountas, 23rd International Symposium on Banking and Monetary Economics, Lille, France, 22-23 Ιουνίου 2006: “Re-examining Purchasing Power Parity for East-Asian Currencies:1976-2002”

D. Bredin and S. Fountas, Irish Economic Association 20th Annual Conference, Bunclody, Co. Wexford, Ireland, 28-30 Απριλίου 2006: “Macroeconomic Uncertainty and Performance in the European Union and implications for the objectives of Monetary Policy”.

D. Bredin and S. Fountas, 1st International Conference on Business, Management and Economics, Cesme, Turkey, 16-19 Ιουνίου 2005: “Macroeconomic Uncertainty and Performance in the European Union and implications for the objectives of Monetary Policy”.

D. Bredin and S. Fountas, Austrian Economic Association Annual Conference, Innsbruck, Austria, 27-28 Μαΐου 2005: “Macroeconomic Uncertainty and Performance in the European Union and implications for the objectives of Monetary Policy”.

A. Z. Baharumshah, C-T Haw, S. Fountas, Asia Pacific Economics and Business Conference, Penang Island, Malaysia, 7-9 Οκτωβρίου 2004: “Re-examining Purchasing Power Parity for East-Asian currencies: 1976-2002”

D. Bredin and S. Fountas, Macro, Money, and Finance Research Group 36th Annual Conference, City University, Cass Business School, London, UK, 6-8 Σεπτεμβρίου 2004: “Macroeconomic Uncertainty and Macroeconomic Performance: are they related ?”

D. Bredin and S. Fountas, 3rd Conference on Research in Economic Theory and Econometrics, Σύρος, 11-15 Ιουλίου 2004: “Macroeconomic Uncertainty and Macroeconomic Performance: are they related ?”

A. Z. Baharumshah, C-T Haw, S. Fountas, 8th Conference on Macroeconomic Analysis and International Finance, Ρέθυμνο, 27-29 Μαΐου 2004: “A panel study on Real Interest Rate Parity in East Asian countries: pre- and post-liberalisation era”.

S. Fountas, A. Ioannidis, M. Karanasos, Macro, Money, and Finance Research Group 35th Annual Conference, University of Cambridge, Cambridge, UK, 10-12 Σεπτεμβρίου 2003: “Inflation, inflation uncertainty, and a common European monetary policy”.

S. Fountas and M. Karanasos, European Economic Association Annual Congress, Stockholm, Sweden, 20-24 Αυγούστου 2003: “Inflation, output growth, and nominal and real uncertainty: Empirical evidence for the G7”.

A. Z. Baharumshah, E. Lau, S. Fountas, 7th Conference on Macroeconomic Analysis and International Finance, Ρέθυμνο, 21-24 Μαΐου 2003: “Current account deficits sustainability: a Panel approach”.

S. Fountas and M. Karanasos, International Atlantic Economic Society, Vienna, Austria, 12-16 Μαρτίου 2003: “Inflation, output growth, and nominal and real uncertainty: Empirical evidence for the G7”.

Ioannides, D., 6ο Πανελλήνιο Συνέδριο Στατιστικής, Καβάλα, 2003.

Ioannides, D., 17ο Πανελλήνιο Συνέδριο Στατιστικής, Λευκάδα, 2004.

Ioannides, D., 19ο Πανελλήνιο Συνέδριο Στατιστικής, Ρόδος, 2005.

Ioannides, D., Πανελλήνιο Συνέδριο Στατιστικής, Λευκωσία, 2007.

Ioannides, D., The Art of Semiparametrics, Humboldt-Universität zu Berlin – Germany 2003.

Ioannides, D., 56th Session of the International Statistical Institute, Lisboa, 2007.

Karagianni S., M. Pempetzoglou, “Macroeconomic and Sectoral Effects of a Constant Energy Tax in Greece”, European Applied Business Research Conference, Venice, Italy, 9–13 June, 2003.

Karagiannis, G. and E. Thanassoulis. «Group-wise Decomposition of the Malmquist Index», 22nd European Conference on Operational Research, Prague, Czech Republic, July 8-11, 2007.

Palaiologou, S.M. and G. Karagiannis. «Assessing the Fiscal Effort of Greek Municipalities, 1999-2001», 22nd European Conference on Operational Research, Prague, Czech Republic, July 8-11, 2007.

Karagiannis, G. «Decomposing Productivity Changes with Unbalanced Panel Data», 10th European Workshop on Efficiency and Productivity Analysis, Lille, France, June 27-30, 2007.

Karagiannis, G. «A Comparison of SFA and DEA Scale Efficiency Estimates with Cross-section Data», 10th European Workshop on Efficiency and Productivity Analysis, Lille, France, June 27-30, 2007.

Karagiannis, G. and E. Thanassoulis. «Decomposition of Group-wise Malmquist Productivity Indices», 5th International Symposium on DEA and Performance Management, Hyderabad, India, January 5-7, 2007.

Palaiologou, S.M. and G. Karagiannis. «Analyzing Technical and Scale Inefficiencies of Greek Municipalities», 5th International Symposium on DEA and Performance Management, Hyderabad, India, January 5-7, 2007.

Giannakas, K., Karagiannis, G. and V. Tzouvelekas. «Total Advertising Productivity and Sales Growth», Conference on Research in Economic Theory and Econometrics, Rethymno, July 10-13, 2006.

Karagiannis, G., Tsionas, E.G. and V. Tzouvelekas. «Efficiency in Damage Control Inputs: A Stochastic Production Frontier Approach», North American Productivity and Efficiency Workshop, New York, U.S.A., June 27-29, 2006.

Karagiannis, G., «Measuring and Decomposing Productivity Changes with Unbalanced Panel Data Sets», 3rd Hellenic Workshop on Productivity and Efficiency Measurement, Patra, June 16-18, 2006.

Karagiannis, G. «A Comparison of SFA and DEA Scale Efficiency Estimates with Cross-section Data», UK Efficiency and Productivity Analysis Network Conference, Leicester, UK, February 18, 2006.

Karagiannis, G., and V. Tzouvelekas. TFP Growth and the Gains from FDI, ASSET Annual Meetings, Rethymno, 27-29 October, 2005.

Karagiannis, G., Salhofer, K. and F. Sinabell. «Structural Change in EU Agriculture and the Supply of Environmental Attributes», XI Congress of the European Agricultural Economists, Copenhagen, Denmark, August 23-28, 2005.

Karagiannis, G., Tsionas, E.G. and V. Tzouvelekas. «Efficiency in Damage Control Inputs: A Stochastic Production Frontier Approach», XI Congress of the European Agricultural Economists, Copenhagen, Denmark, August 23-28, 2005.

Tran, K., Tsionas, E.G. and G. Karagiannis. «Semiparametric Stochastic Frontier Models with Varying Coefficients: A Local Likelihood Approach», 9th European Workshop on Efficiency and Productivity Analysis, Brussels, Belgium, June 29-July 2, 2005.

Tsionas, E.G., Tran, K. and G. Karagiannis. «Estimation of Technical and Allocative Inefficiency Using a System-wise Local Maximum Likelihood Approach», 9th European Workshop on Efficiency and Productivity Analysis, Brussels, Belgium, June 29-July 2, 2005.

Palivos. T. and G. Karagiannis. «The Elasticity of Substitution in Convex Models of Endogenous Growth», 74th Annual Conference of the Southern Economic Association, New Orleans, U.S.A., November 21-23, 2004.

Karagiannis, G., Palivos, T. and C. Papageorgiou. «Variable Elasticity of Substitution and Economic Growth: Theory and Evidence», 74th Annual Conference of the Southern Economic Association, New Orleans, U.S.A., November 21-23, 2004.

Fousekis, P. and G. Karagiannis. «Measuring TFP in Oligopsonistic Markets», 91th European Association of Agricultural Economists Seminar: Methodological and Empirical Issues on Productivity and Efficiency Measurement in the Agri-food System, Rethymno, September 24-25, 2004.

Karagiannis, G. and V. Tzouvelekas. «A Flexible Time-varying Specification of the Technical Inefficiency Effect Model», 8th European Workshop on Efficiency and Productivity Analysis, Oviedo, Spain, September 24-27, 2003.

Karagiannis, G., Pantzios, C.J. and V. Tzouvelekas. «Parametric Decomposition of the Input-Oriented Malmquist TFP Index, with an Application to Greek Fish Farms», 8th European Workshop on Efficiency and Productivity Analysis, Oviedo, Spain, September 24-27, 2003.

Karagiannis, G. and K. Galanopoulos. «Product Quality and Farm Efficiency», 83th European Association of Agricultural Economists Seminar: Problems and Prospects of Balkan Agriculture in a Restructuring Environment, Chania, September 4-7, 2003.

Karagiannis, G. and V. Tzouvelekas. «Real Money Balances and TFP Changes in G7 Countries: A Non-neutral Stochastic Frontier Approach», 7th International Conference on Macroeconomic Theory and Policy, Rethymno, May 22-24, 2003.

Katranidis, S. and D. Dadakas, “Measuring Multi-market Effects in Vertically Related Markets”, 80th Annual WEA International Conference, San Francisco, California, 2005.

Katranidis, S. and D. Dadakas, “The Effects of Trade Liberalization in Textiles and Clothing on the Greek Market for Cotton Yarn: A Multi-Market Analysis”, 26th Congress of the World Agricultural Economics Association (IAAE), Queensland, Australia, 2006.

Dadakas, D. and S. Katranidis, “MFA Quotas Elimination: the Case of Cotton Yarn in Greece – a Multi-Market vs. a Single Market Analysis”, American Agricultural Economics Association Annual Meeting, Long Beach, California, July 2006.

Dadakas, D. and S. Katranidis, Single versus Multi-Market Approach: An Application to the Greek Cotton Market, European Applied Business Research Conference (EABRC), Ljubljana, June, 2007.

Katranidis, S. and C. Kotakou, “Measuring Welfare Effects in Vertically Related Markets: The Cotton- Sector in Greece”, 3rd International Conference on Business, Management and Economics (ICBME), Izmir, Turkey, June 2007.

Dadakas, D., Katranidis, S., and D.S. Bullock, “Measuring the Effects of Technology with Multi-Market Models”, American Agricultural Economics Association Annual Meeting, Portland, Oregon, July, 2007.

Dadakas, D. and S. Katranidis, “Trade Liberalization in Textiles and Clothing: An Overview of the Welfare Effects in Greece, Portugal, Spain and Turkey”, All China Economics (ACE) International Conference, Hong Kong, December 2007.

Κατριβέσης, Ν., «Κοινωνικές διαφοροποιήσεις και παραστάσεις για το κράτος». Επιστημονικό συνέδριο, αφιερωμένο στη μνήμη της Ι. Λαμπίρη-Δημάκη, 9-11

Νοεμβρίου 2005. Συνέδριο με θέμα: « Η κοινωνιολογία στην Ελλάδα Σήμερα. Προς μια κοινωνιολογία της σύγχρονης Ελλάδας».

Kyrtsoy, C., VaR non-linéaire chaotique: Application à la série des rentabilités de l'indice NIKKEI, Εισήγηση στο Διεθνές Συνέδριο του AEA (Applied Econometrics Association) *Econometrics of Stock Markets: Analysis and Prediction*, Παρίσι, Απρίλιος, 2004 (σε συνεργασία με την Terraza V.).

Kyrtsoy, C., Surrogates data analysis and stochastic chaotic modelling: application to stock exchange returns series, Εισήγηση στο Διεθνές Συνέδριο της *Society of Computational Economics, Computing in Economics and Finance*, Άμστερνταμ, Ιούλιος 2004 (σε συνεργασία με τους Antoniou A. και Vorlow C.).

Kyrtsoy, C., Value at Risk, Outliers and Chaotic Dynamics, Εισήγηση στο Διεθνές Συνέδριο *Forecasting Financial Markets*, Παρίσι, Ιούνιος, 2004 (σε συνεργασία με την Terraza V.).

Kyrtsoy, C., VaR Non-linéaire Chaotique: Application à la Série des Rentabilités de l'Indice NIKKEI, Εισήγηση στο Διεθνές Συνέδριο του AFFI (Association Française de Finance), Cergy-Pontoise, Γαλλία, Ιούνιος, 2004 (σε συνεργασία με την Terraza V.).

Mamatzakis, E., Σεπ. 2004 '91st European Association of Agricultural Economists', Πανεπιστήμιο Κρήτης, Ρέθυμνο.

Mamatzakis, E., Ιούν. 2005 '4th Conference on Research on Economic Theory and Econometrics', Σύρος.

Mamatzakis, E., Δεκ. 2005 '4ο Ετήσιο Συνέδριο του Συνδέσμου Επιστημών Χρηματοοικονομικής – Λογιστικής Ελλάδος, HFAA 2005' Πανεπιστήμιο Πειραιά.

Mamatzakis, E., Ιούλ. 2006 ‘5th Conference on Research on Economic Theory and Econometrics’, Πανεπιστήμιο Κρήτης, Ρέθυμνο.

Mamatzakis, E., Δεκ. 2006 ‘5ο Ετήσιο Συνέδριο του Συνδέσμου Επιστημών Χρηματοοικονομικής – Λογιστικής Ελλάδος, HFAA 2006’ Πανεπιστήμιο Μακεδονίας.

Mamatzakis, E., Ιούλ. 2007, ‘6th Conference on Research on Economic Theory and Econometrics’, Νάξος.

Mamatzakis, E., Δεκ. 2007, ‘EC2 Meeting, Faro, Portugal’, recent advances in econometrics time series analysis.

I.Mourmouras, Real estate in Europe: Problems and Prospects, TEGOVA Meeting, St. Petersburg, 2007(panel discussion, by invitation),

I.Mourmouras, Greece and the EMU: a first assessment, Ημερίδα στο ΚΕΠΕ, (discussant, by invitation), 2006.

I.Mourmouras, Έκθεση για τον Προϋπολογισμό του 2006, Οικονομικό Επιμελητήριο Ελλάδος, (discussant, by invitation), 2005.

I.Mourmouras, Monetary Policy Rules, EPC-ECB (panel discussion, by invitation), Frankfurt, 2004.

I.Mourmouras, Reforms in Greece, EPC, (panel discussion, by invitation), Brussels, 2004.

I.Mourmouras, The Lisbon Strategy, EPC-British Ministry of Finance, (panel discussion, by invitation), London , 2004.

Nikolaou, A., “Past Unemployment Experience and Health Status” (σε συνεργασία με Α. Οικονόμου και Ι. Θεοδοσίου), 6 European Conference on Health Economics, Ιούλιος 2006, Βουδαπέστη.

Nikolaou, A., “Socioeconomic Effects on the Demand for Health Care. Differences and Similarities across the E.U.”, (σε συνεργασία με Α. Οικονόμου και Ι. Θεοδοσίου), 6 European Conference on Health Economics, Ιούλιος 2006, Βουδαπέστη.

Palivos, T., ASSET annual meeting 2006, Lisbon, November 2-5, 2006. Paper presented: “The Elasticity of Substitution as an Engine of Growth.”

Palivos, T., 81st Annual Conference of the Western Economic Association International, June 29-July 3, 2006, San Diego, CA. Paper presented: “The Elasticity of Substitution as an Engine of Growth.”

Palivos, T., 2006 Midwest Macroeconomics Conference, May 5-7, 2006, University of Washington at Saint Louis. Paper Presented: “The Elasticity of Substitution in Convex Models of Endogenous Growth.”

Palivos, T., 1st International Conference on Business, Management and Economics, June 16-19, 2005, Çeşme Turkey. Paper presented: “Variable Elasticity of Substitution and Economic Growth: Theory and Evidence.”

Palivos, T., 74th Annual Conference of the Southern Economic Association, November 21-23, 2004, New Orleans, LA. Papers presented: “The Elasticity of Substitution in Convex Models of Endogenous Growth,” with Giannis Karagiannis and “Variable Elasticity of Substitution and Economic Growth: Theory and Evidence.”

Palivos, T., Μάϊος 2003, 'Competitiveness and Sources of Growth', 12th Economic Policy Studies Conference, EMOII, Athens.

Tsoufidis, L., *Classical Economists and Public Debt: J.S. Mill's Conjecture*. Annual Conference of the Greek Historians of Economic Thought, Polytechnic School, Athens, May 2006.

Tsoufidis, L., *Classical Economists and Public Debt*. Annual Conference of the European Society for the History of Economic Thought, Porto, May 2006.

Tsoufidis, L., *Profitability and Capital Accumulation in Marx and Keynes. Lessons for Some Asian Countries*. Annual Conference of the Japan Society for Political Economy, October 2005.

Tsoufidis, L., *Marx and Keynes on Profitability and Capital Accumulation and Crisis*. Conference on Korean Economy: Marxist Perspectives, Institute for Social Sciences, Gyeongsang National University, Jinju, April 2005.

Tsoufidis, L., *Classical Economists on Issues of Public Finance*. Annual Conference of the Greek Historians of Economic Thought, Rethymnon, May 2004.

Tsoufidis, L., *Sraffa's Critique on the Marshallian theory of the Firm: Revolution or Counterevolution in Economics?* Annual Conference of the Greek Historians of Economic Thought, University of Piraeus, May 2003.

Κεφάλαια μελών ΔΕΠ/ΕΠ του Τμήματος σε συλλογικούς τόμους

Βελέντζας, Κ., "Η Ιδιότητα της Προσθετικότητας και η Εισαγωγή Καταναλωτικών Συνηθειών στο Υπόδειγμα AIDS", *Επιστημονική Επετηρίδα Πανεπιστημίου Πειραιώς*, Πανεπιστήμιο Πειραιώς, Πειραιάς, 2003, σελ. 101-118.

Γεωργιάδου, Ε. & Οικονομίδης, Α. (2004). *Υπερμέσα και Τηλεκπαίδευση: Ζητήματα Σχεδιασμού. Οι Τεχνολογίες της Πληροφορίας και Επικοινωνίας στην Ελληνική Εκπαίδευση*, επιμέλεια Ι. Βλαχάβας κα., Εκδόσεις Πανεπιστημίου Μακεδονίας, σελ. 176-198.

Μιχαηλίδου, Α. & Οικονομίδης, Α. (2006). *Θέματα Αξιολόγησης Εικονικών Συνεργατικών Περιβαλλόντων. Εισαγωγή στη Συνεργασία Υποστηριζόμενη από Υπολογιστή*, επιμέλεια Ν. Αβούρης, Χ. Καραγιαννίδης, Β. Κόμης, Κλειδάριθμος.

Terzis, Β. & Economides, Α.Α. (2007). *Critical Success Factors for Tax Web sites*. In *E-Taxation: State & Perspectives: E-Government in the field of Taxation*, J. Makolm & G. Orthofer (eds.), Trauner Verlag in its Informatics Series.

Georgakarakou, C. E. & Economides, Α.Α. (2007). *Software Agent Technology: An Overview*. In *Agent and Web Service Technologies in Virtual Enterprises*, Ν. Protogeris (ed.), IGI Global.

Economides, A.A. & C. Roupas (2007). Evaluation of Computer Adaptive Testing Systems. In *Online and Distance Learning: Concepts, Methodologies, Tools, and Applications*, Chapter 1.21, Lawrence A. Tomei (ed.), Idea Group Publ.

S. Fountas, "Twin Deficits, Real Interest Rates and International Capital Mobility" (σε συνεργασία με τον Chris Tsoukis), κεφάλαιο στον τόμο των Chris Tsoukis, George Agiomirgianakis, and Tapan Biswas (eds): *Aspects of Globalisation: Macroeconomic and Capital Market Linkages in the Integrated World Economy*, Boston/Dordrecht/London: Kluwer Academic Publishers, 2004, pp. 67-82.

Karagianni S. and K. Kyrtsoy, "Evidence for Non-linear Granger Causality Between Prices and Fundamental Value in an Artificial Financial Market Framework", Τιμητικός Τόμος για τον Καθηγητή Θ. Μπένο, εκδόσεις Κριτική, 2006.

Karagiannis, G., Palivos, T. and C. Papageorgiou. «Variable Elasticity of Substitution and Economic Growth: Theory and Evidence» in Diebolt, C. and C. Kyrtsoy (eds), *New Trends in Macroeconomics*, Springer-Verlag, Berlin, 2005, chapter 3, pp. 21-37.

Καραγιάννης Γ. και Α. Σαρρής. «Μέτρηση και Ανάλυση της Τεχνικής Αποτελεσματικότητας των Ελληνικών Γεωργικών Εκμεταλλεύσεων κατά την Περίοδο 1991-1995», Εταιρεία Αγροτικής Οικονομίας, Η Κοινωνία της Υπαίθρου σε ένα Μεταβαλλόμενο Αγροτικό Χώρο: Πρακτικά 7ου Πανελληνίου Συνεδρίου Αγροτικής Οικονομίας, Εκδόσεις Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων, Αθήνα, 2004, σελ. 325-338.

Μέργος Γ. και Γ. Καραγιάννης. «Εισαγωγή» στο Μέργος Γ. και Γ. Καραγιάννης (επιμ.), *Οικονομετρική Ανάλυση Προσφοράς και Ζήτησης Αγροτικών Προϊόντων και Τροφίμων*, Εκδόσεις ΜΑΙΧ, Χανιά, 2004, Κεφάλαιο 1, σελ. 1-21.

Καραγιάννης Γ. και Γ. Μέργος. «Ανάλυση Προσφοράς και Ζήτησης Αγροτικών Προϊόντων: Θεωρητικό Πλαίσιο» στο Μέργος Γ. και Γ. Καραγιάννης (επιμ.), *Οικονομετρική Ανάλυση Προσφοράς και Ζήτησης Αγροτικών Προϊόντων και Τροφίμων*, Εκδόσεις ΜΑΙΧ, Χανιά, 2004, Κεφάλαιο 2, σελ. 23-41.

Καραγιάννης Γ. «Οικονομετρική Εκτίμηση της Τεχνολογίας Παραγωγής στον Ελληνικό Αγροτικό Τομέα» στο Μέργος Γ. και Γ. Καραγιάννης (επιμ.), *Οικονομετρική Ανάλυση Προσφοράς και Ζήτησης Αγροτικών Προϊόντων και Τροφίμων*, Εκδόσεις ΜΑΙΧ, Χανιά, 2004, Κεφάλαιο 11, σελ. 247-265.

Καραγιάννης Γ. και Α. Σαρρής. «Αποτελεσματικότητα των Ελληνικών Αγροτικών Εκμεταλλεύσεων», στο Σαρρής Α. (επιμ.), *Προς μια Στρατηγική Ανάπτυξης του Ελληνικού Αγροτικού Τομέα*, Εκδόσεις ΜΑΙΧ, Χανιά, 2003, Κεφάλαιο 3, σελ. 165-210.

Karagiannis, G. «Vocational Training and Subsidized Employment Measures for Disabled in Southern European Countries», *Επιστημονική Επετηρίδα του Πανεπιστημίου Πειραιά προς τιμή του Καθηγητή Α. Λάζαρη*, Πειραιάς, 2003, Τόμος Β, σελ. 255-265.

Karfakis, C., *Stabilization and Adjustment in Greece, 1990-1999*, Ch. 6 in *Exchange Rates and Economic Policy in the 20th Century* (edited by Ross Catterall and Derek H. Aldcroft), 07/2004, Ashgate, London.

P. Konstantinou, “Macroeconomic Dynamics and the Accumulation of Net Foreign Liabilities in the US: An Empirical Model” (with Giancarlo Corsetti), in the special volume of the conference *Dollars, Debt and Deficits: 60 Years After the Bretton Woods, 2006*, co-organized by the IMF and the Banco de España.

Kyrtsou, C., *Complex dynamics in macroeconomics: a novel approach*, in *New Trends in Macroeconomics*, Diebolt C., and Kyrtsou C., (editors), Springer Verlag, August 2005 (σε συνεργασία με τον Vorlow C.)

Labrianidis L., “Delocalisation of labour intensive industries: an argument for ‘triangular manufacturing’ between developed countries-Greece-Balkans”, in G. Petrakos and P. Liargovas (eds), *Regional development and cross-border cooperation in Southern Europe*, SEED Center University of Thessaly, Volos, pp. 213-238, 2003.

Λαμπριανίδης Λ., «Χωροθέτηση των επιχειρήσεων εντάσεως εργασίας σε μια παγκοσμιοποιημένη οικονομία», στο Π. Γετίμης και Γ. Καυκαλάς (επιμ.), Χώρος και Περιβάλλον: παγκοσμιοποίηση, διακυβέρνηση, βιωσιμότητα, Ζήτη: Αθήνα, σσ. 47-64, 2003. (συνεργασία με Α. Λυμπεράκη)

Λαμπριανίδης Λ., «Πολιτική προστασία και μητροπολιτική διακυβέρνηση», στο, Π. Γετίμης και Γ. Καυκαλάς (επιμ.), Μητροπολιτική διακυβέρνηση, Ζήτη, Αθήνα σσ. 251-277, 2003. (συνεργασία με Δελλαδέτσιμας Π.)

Λαμπριανίδης Λ. “Χωρική ανάπτυξη και αναδιάρθρωση της υπαίθρου στην Ευρώπη: ο ρόλος της επιχειρηματικότητας”. Στο Γ. Καυκαλάς (επιμ.) *Ζητήματα χωρικής ανάπτυξης: Θεωρητικές προσεγγίσεις και πολιτικές*, Αθήνα: Εκδόσεις Κριτική, σσ. 107 – 132. 2004

Λαμπριανίδης Λ. “Τοπικά προϊόντα ως ένα μέσο για την υποβοήθηση της ανάπτυξης των ορεινών περιοχών της ευρωπαϊκής υπαίθρου”. Στο Θ. Ιωσηφίδης, Α. Κίζος, Γ. Σπιλάνης (επιμ.) *Στρατηγικές ανάπτυξης σε λιγότερο ευνοημένες περιοχές*, Αθήνα: Gutenberg, 2004.

Λαμπριανίδης Λ., Λυμπεράκη Α. “Η γεωγραφία των μεταναστεύσεων”. Στο Η. Ευθυμίου και Μ. Μοδινός (επιμ.) *Η φύση της γεωγραφίας*, Διεπιστημονικό Ινστιτούτο Περιβαλλοντικών Ερευνών, Αθήνα, σσ. 285-320, 2004.

Labrianidis L. Introduction in Labrianidis L. (ed). *The future of Europe's rural peripheries*, Aldershot: Ashgate, pp. 1-29, 2004.

Kalogeressis T., Kourtesis A., Labrianidis L., Skordili S. “Technology, peripherality and rurality”. In Labrianidis L. (ed). *The future of Europe's rural peripheries*, Aldershot: Ashgate, pp. 114- 136, 2004.

Kalogeressis T., Labrianidis L., Skordili S. "Entrepreneurship in rural Greece: Kilikis and Lesvos". In Labrianidis L. (ed). *The future of Europe's rural peripheries*, Aldershot: Ashgate, pp. 223- 246, 2004.

Labrianidis L., Hatziprokopiou P. "Albanian return migration: migrants tend to return to their country of origin after all". In N. Mai, R. King, S. Schwandner- Sievers (eds.) *The new Albanian migration*, Brighton: Sussex Academic Press, pp. 93-117, 2005.

Labrianidis L. "Human capital as the critical factor for the development of Europe's rural peripheral areas". In Morgan E., Nijkamp, Vaz T. (eds.) *The new European rurality*, London: Ashgate, pp. 41-59, 2006.

Kalogeressis T., Labrianidis L. "Delocalisation of labour intensive activities in a globalised world: can things become better for the countries of Southeast Europe?". In P. Getimis and G. Kafkalas (eds.) *Overcoming fragmentation in Southeast Europe*, Aldershot/ London: Ashgate, pp. 101-126, 2007.

Λαμπριανίδης Λ. "Μετεγκατάσταση επιχειρήσεων έντασης εργασίας σε μια παγκοσμιοποιημένη οικονομία". Στο Σ. Ιωαννίδης, Γ. Καλογήρου, Λ. Παπαγιαννάκης κ.ά. (επιμ.) *Ελληνική βιομηχανία: προς την οικονομία της γνώσης*, Πρακτικά Συνεδρίου ΤΕΕ Αθήνα, 3-5 Ιουλίου 2006, 2007.

E. Mamatzakis, 'An Assessment of the Integration of Eastern European Economies in the European Union', with G. Korres and C. Staikouras, in *Regionalisation, Growth and Economic Integration*, G. Korres (eds), Physica-Verlag, a Springer Company, 2007.

I. Μουρμούρας, Η αναδιάρθρωση των δημοσίων δαπανών στην Ελλάδα' στο I. Μουρμούρας, Β. Ράπανος και Δ. Χιώνης, *Το δημοσιονομικό πρόβλημα στην Ελλάδα σήμερα*, εκδ. Οικονομικό Επιμελητήριο Ελλάδος, 2006.

I. Mourmouras, "EMU Ins, EMU Outs and the European Central Bank", (with M. Arghyrou), in M. Beber and R. Kynsella (eds.) *A Central Bank for Europe*, 2003, London: Lothian Foundation Press.

A. Nikolaou, “International Studies on the SES-Health Relationship” (σε συνεργασία με Α. Οικονόμου και Ι. Θεοδοσίου). Κεφάλαιο στο βιβλίο “*Are the healthier wealthier or the wealthier healthier? The European Evidence*”, E. Johansson, A. Skalli, I. Theodossiou (eds.), Etna Publications, Helsinki, Finland, Μάρτιος 2006, σελ. 31-71.

A. Nikolaou, “The Case of Greece” (σε συνεργασία με Σ. Δρακόπουλο, Α. Οικονόμου, Ε. Κλη και Ι. Θεοδοσίου). Κεφάλαιο στο βιβλίο “*Are the healthier wealthier or the wealthier healthier? The European Evidence*”, E. Johansson, A. Skalli, I. Theodossiou (eds.), Etna Publications, Helsinki, Finland, Μάρτιος 2006, σελ. 173-198.

Palivos, T., “Variable Elasticity of Substitution and Economic Growth: Theory and Evidence,” with Giannis Karagiannis and Chris Papageorgiou. In “*New Trends in Macroeconomics*” edited by Claude Diebolt and Catherine Kyrtsov, Springer, 2005, pp. 21-37.

Palivos, T., “On the Relationship between Fertility and Public Education in Different Stages of Development,” with Carol Lehr. In “*Human Capital, Trade and Public Policy in Growing Economies: From Theory to Empirics*” edited by Michele Boldrin, Been-Lon Cheng και Ping Wang, Edward Elgar, 2004, pp. 65-92.

S. Zikos and N. Apergis, “An examination of Okun’s Law in Greece: Implications for Unemployment, *Essays in Honour of Professor St. A. Sarantides*, University of Piraeus, Vol. A, 2005.